

Bibliothèque numérique

medic@

**Schmidt, Johann Adam.
Commentarius de bervis lumbalibus
eorumque plexu
anatomico-pathologicus**

*Vindobonae, apud C. F. Wappler, 1794.
Cote : 6329*

(c) Bibliothèque interuniversitaire de médecine (Paris)
Adresse permanente : <http://www.bium.univ-paris5.fr/hist/med/medica/cote?06329>

JOANNIS ADAMI SCHMIDT,
CHIRURGICÆ DOCTORIS; PRIMARUM LINEARUM ANATOMES, INSTITUTIONUMQUE
CHIRURGICARUM IN ACADEMIA CÆSAREO-REGIA JOSEPHINA, QUÆ VINDOBONÆ
EST, PROFESSORIS PUBLICI EXTRAORDINARIJ; IN AMPHITHEATRO ANA-
TOMES INCISORIS; ET ACADEMIÆ SODALIS

COMMENTARIUS
DE
NERVIS LUMBALIBUS
EORUMQUE PLEXU
ANATOMICO-PATHOLOGICUS.

Adjecta est duorum, qui in plexu brachiali majori continentur, nuperque
inveniebantur, plexuum minorum descriptio & adumbratio.

CUM QUATUOR TABULIS ÆNEIS.

VINDOBONÆ,
APUD CHRISTIAN. FRIDERIC. WAPPLER.
MDCCXCIV.

Anatomiam simplicem luculentissime tractari assero, *anatomiam comparatam* *desiderari* statuo. Partes enim singulas recte perscrutantur homines, earumque *consistentias, figuras, situs*; sed *illarum partium diversam in diversis hominibus figuram & conditionem* minus observant. Atque hujus omissionis causam non aliam esse arbitramur, quam quod ad primam inquisitionem inspectio unius aut alterius *anatomiae* sufficere possit; ad posteriorem vero (quæ comparativa est & casum recipit) necesse est, ut plurimarum dissectionum attenta & perspicax observatio adhibeatur. Prior etiam res est, in quo homines docti, in prælectionibus suis, & in coetu astantium, se jactare possunt: at secunda ea est, quæ tacita & diutina experientia tantum acquiri potest.

FR. BACONI DE VERULAMIO

de dign. & augm. scient. Lib. IV.

Cap. II.

IMPERATORI. CÆS.
FRANCISCO II.

P. F. AVG.

PATRI. PATRIÆ.

ACADEMIÆ. ARTIS. SALVTARIS.

VICTVS. RATIONE. MEDICAMINE. MANVQVE
MEDENTIS.

AB. IMMORTALI. IOSEPHO. II.
IN. SOLATIVM. ÆGRORVM. SAVCIORVM. MILITVM,
CONDITÆ.

FÀVTORI. MAXVMO.

TVTORI. CLEMENTISSIMO.

PRINCIPVM. OPTVMO.

LEGE. ET. FIDE.

ELECTA. EIVS. TESSERA.

POPVLOS. SIBI. SVBIECTOS.

DEVINCIENDO.

AMORE. SOLVM. ILLOS. DVCENTI.

CIVIVM, ÆQVE. AC. MILITVM, DELICIIIS.
GRAVE. BELLVM.
Æ R E. S V O. G E R E N T I,
REBELLES CONTRA, GALLOS.
PROCACI. LIBERTATE, REGNA, MISCENTES.
GALLICA. PESTE. AB. IMPERII. FINIBVS, PROPVLSA.
TEVTONICÆ, LIBERTATIS, VINDICI,
PVBLICÆ, TRANQVILLITATIS, RESTITVTORI.
ÆQVAS. LEGES. PATRIÆ. DATVRO.
PACEM, ORBI.

D. D. D.

DEVOTVS, VIRTVTI, MAIESTATIQUE, EIVS.

JOANNES. ADAMVS. SCHMIDT.

L. B.

Pauca præfanda habeo. Commentarius hic de nervis lumbalibus, quem nunc artis anatomicæ peritis trado, abhinc annis quatuor in diariis eruditorum indicatus legebatur, utpote ad prelum paratus. Hocce opus actis Academiae medico-chirurgicæ Josephinæ inferere tunc temporis mens erat; cum autem acta hæc ferius compareant, malui, annuente Academia, meum de nervis lumbalibus libellum seorsim in lucem edere. Omnes, qui huc pertinent nervi, ad temporis rationem recensui; hinc & Sæmmeringii neurologiam, & Fischeri de nervis extremitatum inferiorum opus splendidum, ferius scilicet edita scripta, aliquot deinde annis addere oportuit. Coopmannfii vero junioris neurologia ad id tempus desideratis meis adnumeranda est; ob imminentem enim commercii litterarii in terris austriacis tabem; omni licet adhibita opera, illam obtinere haud potui.

De ipsa operis æconomia nil hic monendum habeo. Nam occasionem & sciagraphiam §. I. II. & V. sat fufe exposui. Præparata, ad quorum ductum delineationes fieri curabam, in spiritu vini asservantur, in Museis Academiae Josephinæ ab exteris etiam peritis in arte viris sæpius visa.

Quodsi

Quodsi hic labor meus eruditis non displiceat, neque otium imposterum, neque excitatio desint, quibus carere naturæ indagator vix potest, plura, eaque magni momenti, in doctrina de nervis quibusdam cerebri observata, quæ cum amico quondam meo, in Vindobonensi universitate incifore, Ehrenritter, (BARTHII mei, præceptoris optimi, optimo in re anatomica discipulo) instituere licuit, elaborabo, & publici denique juris faciam. Etenim elaboranda mihi utique sunt hæc observata, cum beatus vir nec verbum, nec lineolam nobis reliquerit. Itaque sum inventi heres ex duabus sextulis, etiam si heres ex affe factus sim.

Scripsi Vindobonæ Pridie Nonarum Maii MDCCLXLIII.

INDEX

INDEX PARAGRAPHORUM.

- §. I. Introductio.
- §. II. Hanc monographiam conscribendi occasio.
- §. III. Brevis historia nervorum lumbalium inter veteres.
- §. IV. Brevis historia nervorum lumbalium inter coevos.
- §. V. Commentarii hujus diagramma.
- §. VI. Disquisitio in constantem aut variantem nervorum lumbalium numerum.
- §. VII. Ratio originis nervorum lumbalium.

I. Rami nervorum lumbalium principes.

- §. VIII. A) Trunci nervei lumbales postici.
- §. IX. B) Nervi à lumbalibus ad nervum sympathicum magnum accessorii — Sententia veterum.
- §. X. Placita recentiorum.
- §. XI. Mea circa hos nervos accessorios observationes.
- §. XII. Confectaria ex iteratis cadaverum incisionibus deducta.
- §. XIII. C) Trunci nervei lumbales antici, f. anse communicantes.
- §. XIV. Primum par nervorum lumbalium, & anse communicationis ejusdem paris.
- §. XV.

- §. XV. Secundum par nervorum lumbalium una cum ansa communicationis.
- §. XVI. Tertium par una cum ansa communicationis.
- §. XVII. Quartum par una cum ansa communicationis superiori & inferiori.
- §. XVIII. Quintum par nervorum lumbalium.
- §. XIX. Pars sciagraphiæ revocata.
- §. XX. Ratio, cur anatomici diverſi diverſas nervis lumbalibus denominationes impoſuerint.

II. Rami nervorum lumbalium ſecundarii conſtantes.

- §. XXI. A) Nervus ilio - hypogaſtricus — Historia iſtius nervi — Diſquiſitio mea.
- §. XXII. B) Nervus ilio - inguinalis — Historia huius nervi — Diſquiſitio mea.
- §. XXIII. Varietates quædam circa nervum ilio - hypogaſtricum, & ilio - inguinalem.
- §. XXIV. C) Nervus ſpermaticus externus, — Historia huius nervi — Diſquiſitio mea.
- §. XXV. D) Nervus lumbo - inguinalis — Historia huius nervi — Diſquiſitio mea.
- §. XXVI. Varietates quædam circa nervum ſpermaticum externum & lumbo - inguinalem.
- §. XXVII. E) Nervus cutaneus externus — Historia huius nervi — Diſquiſitio mea.
- §. XXVIII. Varietas quædam circa nervum cutaneum externum.

III. Rami nervorum lumbalium ſecundarii inſtantes.

- §. XXIX. Sententiæ variæ variorum de his nervis.
- §. XXX. A) Nervus cutaneus medius.

§. XXXI.

- §. XXXI. B) Nervus cutaneus anterior.
 §. XXXII. C) Nervus cutaneus internus f. superior.

De plexu lumbali.

- §. XXXIII. Historia hujus *plexus*.
 §. XXXIV. Occasio detegendi *plexum*.
 A) Disquirendo concatenationes nervorum extremitatum inferiorum.
 §. XXXV. B) Disquirendo concatenationes nervorum extremitatum superiorum.
 Nova disquisitio *plexus brachialis*.
Plexus duo minores in plexu brachiali majori *recens detecti*.
 Confectaria ex præmissis disquisitionibus deducta.
 §. XXXVI. Descriptio *plexus lumbalis*.
 Quædam animadversiones in cl. FISCHERI doctrinam de nonnullis nervis
 & plexibus.
 §. XXXVII. I) Nervus cruralis anterior.
 Varietas quædam circa nervum cruralem anteriorem, subinde plexum
 MARTINI & GÜNTHERI effingens.
 §. XXXVIII. II) Nervus arteriæ crurali proprius, hucusque pro nervo ad nervum
 cruralem anteriorem accessorio habitus.
 §. XXXIX. III) Nervus cruralis internus f. obturator. — Historia hujus nervi —
 Disquisitio mea.
 §. XL. IV) Nervus ad obturatorem accessorius inconstans.
 §. XLI. Car nulli de plexibus nervorum hypothese hic locus sit.

Annotationes practicæ.

- §. XLII. Applicata ad doctrinam de nervis lumbalibus.
 §. XLIII. Animadversiones in symptomata fracturas vertebrarum subsequens.

§. XLIV.

- §. XLIV. Animadversiones in paralyfin extremitatum à carie vertebrarum.
 - §. XLV. Animadversio in hemiplegiam.
 - §. XLVI. Animadversio in atrophiam à materie arthritica.
 - §. XLVII. Animadversiones in hernias incarceratas à spasmò.
 - §. XLVIII. Animadversio in phænomena consensus in gravidis, in hydrocele, in
farcocoele &c.
 - §. XLIX. Cautelæ practicæ quoad herniotomiam.
 - §. L. Animadversio in læsionem cujusdam partis tendinæ abdominis.
 - §. LI. Cautelæ practicæ quoad abscessus sub fascia lata.
-

DE

D E

NERVIS LUMBALIBUS

EORUMQUE PLEXU

C O M M E N T A R I U S

ANATOMICO-PATHOLOGICUS

§. I.

I n t r o d u c t i o

Quicumque historiam litterariam anatomes paulo attentius pervolverit, is in arrogantiae reprehensionem sane non incurrit, quodsi forte suspicatur, magnos quandoque naturæ curiosos corpora naturalia, sensibus obvia, ob eam duntaxat causam repetita curatori indagine indigna censere, quod ea corpora, ab aliis celeberrimis viris jam indagata esse, noscant, ac inde haud eximiam ex secundis curis laudem sese consecuturos fore existiment. Asserti hujus veritas neurologiæ fati comprobatur. Plures scriptores neurologici à FALLOPII inde & EUSTACHII temporibus de uno eodemque nervo commentati sunt. Quotne quantique veteres incisores, qui ab eo, quo studium anatomes primordia cepit, tempore magna auctoritate pollent, nervi sympathici magni omnibus vestigiis indagandi & exarandi satagebant! nec tamen nostra ætate CAMPERUM & WALTERUM studii atque laboris pœnituit, hujus nervi historiam, utpote præ aliis graviolem abstrusiolemque, magis dilucidandi. Nervum denique spinalem ad octavum par accessorium à GALENO, VESALIO & FALLOPIO descriptum, dein à VOLCHERO COITER accuratius disquisitum iterum excudit WILLISIUS, & quod exactiorem hujus nervi explanationem spectat, omnes

A

an-

antecessores suos longe superavit: nihilominus ASCHIUS & LOBSTEINIUS novam nervi *Willisi* descriptionem dederunt, quid! quod elapsis ante aliquot annis cel. SCARPA dignitate hujus nervi excitatus, institutis plurium cadaverum dissectionibus, iteratisque observationibus, originem, decursum, anastomofin atque distributionem nervi recurrentis, addita icone, anatomicorum oculis iterum subjecit. Quæ cum ita fuerint, et adhuc sint, doctrina de nervo crurali s. femorali magno, s. anteriori Halleri à VESALII, EUSTACHII & FALLOPII ævo ad WINSLOVIUM & SABATIERUM usque pene nullis aucta fuit incrementis, imo recentiores neurographi, quod fusiolem istius nervi descriptionem attinet, vix & ne vix quidem illos sagaces rerum naturæ adepti sunt, donec tandem LODERUS ante aliquot annos hunc nervum à cl. STYX (1), accuratius præparari, & figura æri incisa illustrari curaret.

§. II.

Hanc monographiam conscribendi occasio,

Quum hyeme anni 1789. nervos lumbales in usum prælectionum publicarum difficarem, inter hosce labores nonnullorum anatomicorum doctrinam de his nervis à natura hinc inde multum abludere, licet natura & doctrina solummodo perfunctorie comparata, illico animadverti. Verum enim vero proposito meo arcte inhærendo, atque serie chronologica, & veterum sententias, et neotericorum inter se ac naturam quiete comparando, omnes, quas de nervis lumbalibus dederunt descriptiones & figuras æri incisas, tam inter se, quam à natura plus minusve aberrare, magis magisque convincebar. Vir mihi amicissimus, cl. Prof. BÖCKING, ne rem prosequi desinem, me incendit gloriæ studio, & en hanc monographiam nervorum lumbalium. Natura archetypum iconum fuerat; ego autem curam gessi, ne pictor laberetur ab archetypo, sic, ut quæcunque circa rei veritatem dubia, quæ cuiquam occurrunt, præparatis, quæ in phialis asservantur, solvere valeam.

§. III.

(1) Descript. anat. nerv. crur. & obturat. Jenæ 1784.

Historia nervorum lumbalium inter veteres.

Ut autem pateat, me antecedentium anatomicorum sententias cum natura ipsa utique comparasse, (§. I.) nec immerito asseruisse, magnos quandoque viros res quasdam, utpote in sensus suapte ruentes, nec ullis in exactiori disquisitione difficultatibus obnoxias, altioris indaginis indignas censere, brevem tantummodo nervorum lumbalium historiam adumbrabo. Eam, quam VESALIUS, EUSTACHIUS & VIEUSSENIUS statuere doctrinam, de nervis lumbalibus, juxta ac perpetuo veram, multo post tradiderunt omnes. Profecto et ego tabulas VESALII & EUSTACHII tanquam pretiosa & industriæ & sagacitatis humanæ monumenta agnosco, ut et tabulæ anatomicæ (2) ab illo egregio pictore PETRO BERRETINO (vulgo *Pietro da Cortona*) dilucide sculptæ, & enodationibus, quas addidit CAJETAN. PETRIOLI, præcipue pictoribus pridem non inutiles, hodieque non ultimam laudem merentur. — Tabulæ neurologicæ VIEUSSENI, etiam si studio & arduo labore excusæ, tamen in varias variorum reprehensiones incurrunt; in sistenda enim origine nervi cruralis anterioris & obturatorii prorsus à natura labuntur. Et ratio, ni fallor, est, quod VIEUSSENIUS ultimum par nervorum dorsaliū pro primo pari lumbalium habuerit, licet solummodo nervorum lumbalium quinque paria, & tria sacralium dari statuerit. Ceterum sane minoris momenti incrementa sunt, quibus historia nervorum lumbalium post memoratorum virorum tempora ditata fuit, donec longo tempore post WINSLOVIUS comparuerit. Verum doctrina horum nervorum ab eo ipso perspicaciori anatomico hinc inde dilucidata (3), nondum vero exhausta, adhuc accuratius dirimenda manet. — At, qui WINSLOVIUM sequutus est, celeb. ALEX. MONRO (4) de nervis lumbalibus, si dicere fas est, nimis jejune differit, ac si WINSLOVIUM, de neurologia præclare merentem, nesciret. — Nervi sic dicti inguinalis deinceps meminit magnus incisior CAMPERUS (5), & quidem

A 2

ad

(2) Editionem novam Romæ cur. cl. *Petraglia*.

(3) *Exposit. anatom. tract. de nervis*.

(4) *Nervor. Anatome contracta* Francq. 1754.

(5) *Demonstr. anatom. patholog. Lib. II. Amstelod. 1762.*

ad ductum COOPMANNII, quem accuratissimum hujus nervi monographum appellat. Interim, si verum fateri licet, dissectis tot cadaveribus, decursum istius nervi à COOPMANNIO (6) & CAMPERO adoptatum nunquam reperi, & CAMPERUS quoque originem hujus nervi omnino silentio præterit, fors ideo, quod ipse suspicatus fuerit, COOPMANNIUM rem pro dignitate minime absolvisse — Ill. HALLERUS (7) quod nervos lumbales attinet, cum EUSTACHIO, BERRETINO, VIEUSSENIO, WILLISIO & HUBERO consentit, neque hosce nervos ex instituto unquam indagasse videtur.

§. IV.

Historia nervorum lumbalium inter cœvos.

Inter recentiores cl. SABATIERUS (8) WINSLOVII vestigia premit. At ab hujus etiam viri, quas de nervis lumbalibus dedit, descriptionibus meæ observationes multis in locis recedunt. — Celeb. WALTERUS (9) qui nervos thoracis & abdominis arte quadam exhibuit, ut nullus anatomicorum eum facile superet, de nervis lumbalibus equidem diductius agit, (non enim solummodo ramulos ad nervum sympathicum magnum accessorios exhibet, sed etiam eam, quam nervi lumbales cum nonnullis viscerum abdominalium nervis ineunt, copulam, & ramorum quoque è dictis nervis progredientium originem (Tab. I. fig. I.) nitide ostendit;) at illorum decursum & terminos non exacte describit, subinde tantum generatim attingit; neque, quas natura in hac re leges aut lusus observat, ordine adnotat. Aliquot annis, antequam WALTERI Tabulæ in lucem prodibant, cl. HAASIUS (10), & cl. MARTINUS (11) compendia neurologica ediderunt. Cum autem ille in descriptione nervorum

(6) Vide op. citat. MONROI & notulam COOPMANNII Pag. 64.

(7) Element. physiol. C. h. Tom. IV. Laus. 1766.

(8) Traité compl. d' Anatomie Tom. II. à Paris 1775.

(9) Tab. nerv. thorac. & abd. Berol. 1783.

(10) Cerebr. nerv. c. h. anot. repet. Lips. 1781.

(11) Institut. Neurol. Holm. & Lips. 1781.

vorum lumbalium cl. SABATIERI sententias potissimum amplectitur, hic autem WINSLOVII, HALLERI, & sui quondam Magistri Ant. PETITI doctrinam sequi videtur, facile inde colligitur, utrumque placitis antecessorum haud refragari. — Cl. STYXIUS (12) nervum cruralem anteriorem, & ortum ē nervis lumbalibus nervum cutaneum anteriorem describit, ipsos autem nervos lumbales non ulterius prosequitur. — Cl. FROTSCHER (13) nervos lumbales brevissime pertractat, et cl. GÜNTHERI (14), ut ipsemet fatetur, expositionem amplectitur. — Cl. COOPMANN'SII Neurologiam, cum apud Bibliopolas nostrates cum temporis non prostacket, mihi comparare non licuit. Celeb. SOEEMMERRINGIUS (14 d.) EUSTACHII, CAMPERI, WALTERI, DRIESENII, COOPMANN'SII, STYXII, & GÜNTHERI doctrinam sequutus est. — Nuperrime tandem splendidissimum amplumque opus cl. FISCHERI (14 sz.) prodit; quod tamen, ni vehementer fallor, meum de nervis lumbalibus commentarium haud superfluum reddit. Clarissimus auctor enim lubentius, quam ego, aliorum doctrinam amplecti videtur, etsi, ut verum fatear, anatomicorum sententias summa cum cura collegerit, atque inter se comparaverit. — Quum itaque brevem nervorum lumbalium historiam hucusque exposui, demum non fateri non possum, me, licet in diversa discedentem, tamen tot tantorum naturæ curiosorum effata minime eludere, eorum me potius grato animo recordari. Cum in physicis autem nulla valeat auctoritas, naturam ipsam interrogare, mei muneris esse censeui: ab ea ipsa repetitis dissectionibus, & disquisitionibus nunc edoctus, utique de origine, formatione, anastomosi, decursu atque distributione istius vel illius nervi hinc inde aliter sentio, quin tamen antecessorum merita silentio præteream, quin meos labores majorem laudem promereri lectoribus persuadeam.

§. V.

(12) In diff. mox citata.

(13) Descript. medull. spin. ejusque nerv. Erlang. 1781. §. 24. 25.

(14) Cerebr. & nerv. distr. expos. Duisburg. 1786.

(14 d.) Hirn- und Nervenlehre. Frankf. 1791.

(14 sz.) Descriptio anatomica nervorum lumbalium, sacralium, & extremitatum inferiorum c. 4. Tab. lin. & 4. adumbr. Lips. 1791.

Commentarii diagramma.

Ut autem breviori sermone hanc doctrinam complecti, et repetitiones simul evitare liceat, id mihi proposui, ut prius ea, quæ omnibus nervorum lumbalium paribus communia, exponerem, deinde autem ad ea, quæ singulis propria sunt, descenderem. Naturæ ductum, neque ullam ab anatomicis hucusque receptam docendi methodum, sequor. Exposita itaque *primum* constanti lege, quam natura in statuendo nervorum numero observat, singulorum parium è medulla spinali originem, modum originis, et gangliorum lumbalium indolem describam; singulos *denique* truncos ramosque *principales*, qui ex quinque nervorum lumbalium paribus constanti ratione, et juxta commune quoddam naturæ institutum oriuntur, adumbrabo. Huc pertinent 1) *Trunci nervei lumbales postici*. 2) *Nervi lumbales ad nervum sympathicum magnum accessorii*. 3) *Trunci nervei lumbales antici*, seu *ansæ communicationis nerveæ* à me dictæ. Cum ex descriptione mea, quam hucusque dederò, clarum fuerit, eam esse naturæ legem, ut ex quinque paribus nervorum lumbalium quatuor paria constituendo *plexui* inserviant, ex quo *nervus cruralis anterior*, & *nervus cruralis interior*, seu *obturatorius* oriuntur: in hoc loco, ubi plexus formari incipit, consistam, expositis utpote, quæ singulis nervorum lumbalium paribus communia sunt. Facto deinde transitu ad reliquos nervorum ramos, qui ex quinque nervorum lumbalium paribus oriuntur, illorum originem et decursum singulatim et perfecte describam, atque in hunc finem ea, quæ singulis nervorum lumbalium paribus propria sunt, exponenda veniunt. Ad hosce ramos *laterales* seu *secundarios* pertinent: 1) *Nervus ilio - hypogastricus*. 2) *Nervus ilio - inguinalis*. 3) *Radix prima nervi spermatici externi à primo lumbalium*. 4) *Radix altera nervi spermatici externi à secundo pari lumbalium*. 5) *Nervus lumbo - inguinalis*. 6) *Nervus cutaneus externus* — Descriptis nervorum lumbalium ramis lateralibus seu secundariis, finem primum, quem natura in efficiendis nervis lumbalibus intendit, contemplantur, atque extra omne dubium ponam, nervos lumbales à natura ad constituendum plexum natos esse, qui dein trunco
nervi

nervi cruralis anterioris, et partim etiam trunco nervi cruralis interioris, seu obturatorii genesis largiatur. *Plexus iste, atque orti inde duo nervorum trunci, ramique etiam quidam minores* hoc commentario exponuntur. Quum autem cl: STYX nec non cl: FISCHERUS tam nervi cruralis anterioris, quam nervi etiam obturatorii ramificationes nuper diductius demonstraverint, parti hujus commentarii anatomicæ finem hic imponam.

§. VI.

Disquisitio vel circa constantem, vel variantem nervorum lumbalium numerum.

Varietas, quam in vertebrarum numero natura subinde ludit, et veteribus jam cognita, mihi videtur ratio esse, cur in statuendo nervorum medullæ spinalis numero antiqui incisores diversi in diversas sententias abierint. Quando enim numerus vertebrarum variat, unam vertebra accedere sæpius, quam unam deesse, asserit HUBERUS (15); atque tunc numerum quoque nervorum medullæ spinalis pro vario numero vertebrarum augeri, aut minui oportet. Attamen apud veteres illos anatomicos non constat, in quam vertebrarum classe hic lusus naturæ plerumque soleat reperiri. EUSTACHIUS adfirmat, se quandoque octo vertebrae colli observasse; sex vero vertebrae colli vidisse COLUMBUS contendit; at hic et ille alibi, GALENI, VESALII, et VIDI VIDII auctoritate muniti, asserunt, subinde undecim, aut tredecim vertebrae dorso repertas fuisse. Quum hæc viguerit doctrina, solus FALLOPIUS (16) omnibus contradicere ausus est, firmiter negans, unquam vertebrarum numerum augeri, minui; atque si forte contingat, ut numerus unius classis exsuperet, in altera certe quadam classe defectum reperiri, atque hinc etiam varium nervorum medullæ spinalis numerum derivandum esse; se nunquam undecim vertebrae dorso, bis vero tredecim, et totidem costas observasse, atque tunc quatuor tantum vertebrae lumborum adfuisse, ut itaque hac

ratio-

(15) De medulla spinali Gotting. 1741. p. 60 — 61.

(16) De ossibus Cap. XVII.

ratione constans etiam observata fuerit naturæ lex. — RIOLANUS (17) postmodum FALLOPII doctrinam confirmavit. — HUBERUS vero opponit, se aliquando in sceleto, quod præceptor suus KÖNIG Basilæ asservabat, tredecim costas et tredecim vertebrae dorſi, præsentibus tamen quinque vertebrae lumborum, vidisse (18). In nostro academix museo skeleton cum tredecim costis, tredecim vertebrae dorſi, et omnibus quinque vertebrae lumborum quoque videndum est; atque ego ipse, cum nec parce cadavera cultro anatomico subjecerim, ejusmodi specimen reperi, eo tamen discrimine, quod ultima costa processum transversum primæ vertebrae lumborum haud duabus lineis excederet, propriam tamen foveam articulare, propriaque ligamentula haberet. Idem animadvertit cel. SOEEMERRING (19): „reperitur subinde, ait, sub duodecima vertebra dorſi os oblongo-rotundum, quod medium quoddam inter decimam tertiam quandam costam, et processum transversum primæ vertebrae lumborum, aut transitum costæ in processum transversum tenere videtur. Idem sagacissimus incisior numerum vertebrarum variare quoque adnotat. — Atque tunc, si hæc varietas obtinet, probabilius semper tredecim paria nervorum dorſalium adsunt; nam in cadavere supra memorato non tantum nervi sympathici magni decursus, sed etiam quinque paria nervorum lumbalium ne minimum mutata, iisque, quæ in aliis cadaveribus reperiuntur, adeo simillima deprehendi, ut nervos lumbales juxta hocce præparatum in utraque tabula delineare potuissem. — Neque mirum est, in tanto auctorum dissensu, *Bartholinum Fallopii* auctoritate seductum non ausum fuisse, quinque paria nervorum lumbalium tanquam constantem naturæ legem admittere, sed in genere tantum asserere, aliquando quatuor, aliquando autem quinque paria nervorum reperiiri (20). Id autem prorsus singulare est, HUBERUM, licet omnium

(17) Comment. de ossibus Cap. XV.

(18) L. c. §. XXVII. p. 62.

(19) Ueber die Schädlichkeit der Schnürbrüste. Leipzig. 1788. §. 1.

(20) Anatomie. L. fs. 1673. L. III. Cap. IV. p. 685. Ex spinali medulla, quando in lumborum vertebrae est, oriuntur paria nervorum aliquando quinque, aliquando quatuor.

nium anatomicorum observata repugnent, FALLOPIO et RIOLANO, ut videtur, assentiri, præsentibus nempe tredecim vertebrae dorsae, et totidem costis, quatuor tantum paria nervorum lumbalium posse existere, etsi cetero proclivior sit, quinque paria pro constanti lege habere. Difficile autem captu esset, quomodo magnus quondam HALLERUS (21) ad alterum extremum delapsus sit, atque sex paria nervorum lumbalium, undecim autem dorsalia paria esse statuerit, nisi HUBERI doctrina fuisset seductus. Hic enim asserit., „*primum par nervorum lumbalium inter infimam vertebrae thoracis primamque lumborum exire; ultimum par ultimæ vertebrae ejusdem nominis subjacere, et ossi sacro impositum esse.*„ Quum igitur HALLERUS exitum nervorum lumbalium eodem modo, ac HUBERUS numerat, illumque auctorem allegat, attendisse non videtur, HUBERUM in hoc casu tantum id asserere, quando quatuor vertebrae lumbales adsunt (22). Nihilominus HALLERI doctrina inter neotericos quosdam obtinuit asseclas. Cel. enim SCARPA in opere suo (*De plex: et gangl. nerv. Lib. I. Cap. III. §. XIII.*), quum de origine nervi magni cruralis posterioris agit, *sexti* cujusdam paris nervorum mentionem facit; et cel. MARTINUS, etiamsi quinque duntaxat paria nervorum lumbalium admittat, quintum tamen par nervorum lumbalium ad effingendum nervum cruralem anteriorem utique concurrere docet. Quum autem, si quinque paria nervorum admittimus, quintum par ad nervi hujus formationem prorsus nihil contribuit: facile patet, cel. MARTINUM aut erroneam nobis hujus nervi descriptionem tradidisse, aut sex paria nervorum lumbalium tacite statuuisse. In eo autem nunc pene omnes anatomici consentiunt, constanti naturæ lege quinque vertebrae lumborum, et totidem paria nervorum lumbalium progigni. Quodsi vero natura quandoque ludat, numerum vertebrarum et dorsae, et costarum, et nervorum dorsalium augeri reor,

(21). L. c. Sect. VI. cerebr. & nervi §. XXXVIII.

(22). Huber l. c. Jam monuimus interdum, quando scilicet tredecim costæ reperiuntur, quatuor solummodo vertebrae lumbales, quatuorque nervos numerari, dicto modo egredientes; nempe primum par inter infimam vertebrae thoracis, primamque lumborum exit; ultimum par ultimæ ejusdem nominis subjacet, & ossi sacro impositum est.

quin ideo numerus vertebrarum lumborum, nervorumque lumbalium minuat. Qui meam hanc opinionem evidenter velit refellere, huic incumbit, ut non solum omnes vertebrae totius columnæ vertebralis, una cum osse sacro, sed etiam omnes classes nervorum parium à specu vertebrali progredientium exacte numeret, & quidem mutuam ad se invicem rationem determinando; præcipueque autem adhuc animadvertere oportet, quomodo rami nervorum lumbalium, si quatuor tantum paria adsunt, à perpetua naturæ lege defleant, & qua ratione non solum nervus cruralis anterior, nervusque obturatorius, sed & omnes reliqui rami enascantur. Hunc casum mihi nunquam videre contigit; illi autem, qui cum FALLOPIO & RIOLANO id observasse contendunt, hoc criterio, unico refellendæ meæ sententiæ idoneo, non usi sunt.

§. VII.

Ratio originis nervorum lumbalium.

Instituti mei ratio haud poscit, ut de medulla spinali, illiusque gangliis fufius agam. Atque in hoc tam multos, eosque præclaros, antecessores nactus sum, ut nervorum lumbalium originem paucis omnino possim expromere. Repetitis enim, iisque exactis, medullæ spinalis, & gangliorum dissectionibus, nil tamen reperi, quod non HUBERI, HALLERI, PROCHASKÆ, SCARPAE & MONROI laboribus nostro ævo esset dirimatum.—Par primum nervorum lumbalium evidenter sub apice medullæ spinalis oritur, & radices illius numero longe superant radices ultimi paris nervorum dorsalis. Radices autem secundi paris in fine omnino apicis medullæ spinalis proveniunt, ita quidem, ut aliquoties mihi visum fuerit, exacte sub ultima radice secundi paris caudam equinam exire. HUBERUS hosce limites in sua delineatione nitide & adamussim exhibuit (23). Ea, quam MONRO dedit delineationem, quod saltem hanc medullæ spinalis partem attinet, ab illa HUBERI, ni fallor, plurimum superatur,

(23) Op. cit. Ic. 2 d. n. p.

tur; inde multo minus recentiorum quorundam delineationes (quo etiam recusæ HUBERIANÆ tabulæ pertinent), illi æquiparandæ sunt. Numerus radicum secundi paris numerum radicum primi paris iterum excedit. — Reliqua tria paria à conjunctis tantum caudæ equinæ chordis formantur: quo proclivius enim nervi lumbales per paria egrediuntur, eo plures mox chordæ ad illos efficiendos confluunt, adeo ut tertium par pluribus chordis, ac secundum vel tertium, constet, quintum autem par ex plurimis ejusmodi chordis compositum sit. Hæ chordæ, aut radices, peculiari vagina investiantur: externum nempe involucrum hujus vaginæ ex dura, internum autem ex pia matre constat. Error est, si quis tum anticas, tum posticas radices communi vagina includi autumat; quælibet enim seorsim propriam vaginam nactæ sunt, uti cel. SCARPA (24) omnium primus, quod sciam, & solus docuit, atque, ut in natura ipsa reperitur, exacte delineavit. Ceterum extra dubium nunc positum est, posticas tantum radices, quæ secundum cel. PROCHASKAM formam potius cylindricam in origine exhibent, in vaginis suis in ganglion intumescere, anticas autem, in origine magis ramosas, supra ganglion propria vagina involutas, & ope telæ tantum cellulosæ ganglio quasi alligatas, decurrere. Ganglia nervorum lumbalium, ut omni ganglia nervorum medullæ spinalis, ex genere gangliorum simplicium sunt, cum et origo et fabrica illorum simplex sit. Quod si enim ganglia nervorum lumbalium, prope illorum originem resecta, per octo dies aqua macerarem, non raro radices anticas sponte à ganglio decidisse observavi. In fine gangliorum fibræ radicum anteriorum posteriorumque parallelæ se conjungere, & juxta se invicem via sat longa in fasciculos conjunctos incedere videntur (25). Leni autem maceratione, & solerti dein telæ cellulosæ separatione demonstrare possumus, omnes fibras, seu ex ipso ganglio, seu ex radicibus anterioribus enatas, etsi ope telæ cellulosæ in fasciculos distinctos collectæ sint (26), subinde

B 2

binde

(24) Annot. anat. Lib. pr. de nerv. gangl. Mutin. 1779. §. III. Tab. 2. fig. 1. U. — Z.

(25) Tab. I. fig. I β. II β. III β. IV β. V β.

(26) Tab. I. fig. II. β. a. a. a. III. β. a. a. a.

binde tamen propriis fibris sibi invicem iterum conjungi (27). Intimior tamen utriusque generis radicum copula & permixtio non in hoc loco, sed longe inferius reperitur, ramis nempe ad nervum sympathicum magnum accessorius jam distributis. Sed de his adhuc (§. XIII.) dicendi occasio erit (28).

RAMI NERVORUM LUMBALIIUM PRINCIPES.

§. VIII.

I. Truncus nerveus lumbalis posterior.

Solebant hucusque anatomici singulos, è nervis lumbalibus progredientes, ramos arbitraria prorsus methodo describere. At vereor, ne ordinem, quem ipsa natura in nervorum lumbalium distributione observat, in studii anatomes detrimentum invertamus. Quamprimum quodvis nervorum lumbalium par sub ganglio suo è specu vertebrarum exit, si vertebræ solerter depuratæ sunt, penes foramina intervertebralia comparet (29). Primum à quovis parimox sub ganglio prodeuntem nervum appello *truncum lumbalem posteriorem*, partim eam ob causam, ut ab illis, quos nervi dorsales ad partem posticam dorfi distribuunt, nervis distinctus sit, partim ut truncum lumbalem anteriorem

(27) Tab. I. fig. I. β. a. a. V β. a. a.

(28) Ganglia nervorum medullæ spinalis ex radicibus posterioribus componi, duo præclari anatomici, eodem anno 1779, cel. SCARPA MUTINÆ, & cel. PROCHASKA Viennæ, quin unus de alterius observatis aliquid resciverit, eruditis communicarunt. Cel. MONRO nullam horum anatomicorum mentionem facit, ac anno 1783. ita de hac re agit, ac si omnium primus talia proferret. Cel. SOEEMMERRING non equidem asserit, MONROUM notitiam habuisse operis SCARPÆ. Quum autem eodem tempore, quo SOEEMMERRING Edinburgi degebat cl. *Duncanus Prochaska* opus obtinuerit, verosimile ipsi videtur, MONROUM, qui opus suum anno 1783. edidit, PROCHASKÆ opus, quod jam anno 1779. prodierat, saltem vidisse.

(29) WALTER l. c. T. I. & nostra Tab. II.

rem, qui mihi dein sub nomine *ansa communicationis nerveæ* venit, seorsim possim exponere. — *Truncus lumbalis posterior* certe pluribus conjunctis radicibus ex solo ganglio oritur. Inter omnes peculiare est nervorum lumbalium paribus egredientes ramos robustissimus est; at non semper illius crassities eandem ad cætera paria rationem habet; sæpius enim truncum secundi paris trunco quinti paris crassiorem vidi, atque ita trunci lumbales postici, quoad robur, diversimode variant sic, ut natura constantem haud teneat legem (30), sed variam in variis corporibus rationem sequatur. Trunci lumbales posteriores omnium quinque parium recta retrorsum intra processus transversos vertebrarum lumbalium ad dorsum pergunt: perforando enim fibras musculi quadrati lumborum atque transversi abdominis, intra processus transversos fitas, in duos demum ramos, crassiorem alterum, alterum tenuiorem, abeunt. Inde uterque ramus disperitur in ramificationes varias vario modo decurrentes. Quidam nempe majores rami prope columnam vertebrarum recta extrorsum musculum longissimum dorsi, & sacro-lumbalem perfodiunt: parvis dein in hoc itinere filamentis musculo multifido spinæ, musculis intertransversariis & interspinalibus lumborum transmissis, ipsas tendineas expansiones musculi latissimi dorsi superscandunt, & tenuissimis furculis in cutem dehiscunt; alii vero intra musculum transversum & obliquum minorem abdominis antrorsum repunt, in margine externo musculi sacrolumbalis prodeunt, & in membrana adiposa secundum longitudinem coxæ evanescent; alii tandem ramuli intra musculos abdominis serpentinis ductibus obrepunt, hunc vel illum transforant, donec ad anteriorem abdominis regionem adveniunt, & in membrana adiposa pari modo evanescent. EUSTACHIUS horum truncorum distributionem sat accurate exhibuit (31). PETRUS DE CORTONA (32) non autem ea, qua EUSTACHIUS, industria horum truncorum supra musculum longissimum dorsi, et sacrolumbalem

(30) Tab. I. fig. I. C. II. C. III. C. IV. C. V. C.

(31) Tabul. anatom: Edit: Andr. Maximini Romæ 1783. Tab. XX. Tab. XXI. & XXII.

(32) Tab. anat. Petri Berretini not: illustr: à Cajetano Petrioli, Romæ 1741. Tab. XV. fig. I. K. N. M. V. Tab. XVII. & XVIII.

lem ramificationes adumbravit. WINSLOVIUS & SABATIER in expositione singulorum parium hujus quoque trunci descriptionem una repetunt; id quod etiam in quorundam recentiorum neurologiis factum esse video. Attamen, mea quidem opinione, hac repetitione tuto carere possumus; sat perpetua enim lege hi trunci decurrunt sic, ut generali quadam descriptione optime possint comprehendi.

§. IX.

II. Nervi a lumbalibus ad sympathicum magnum accessorii.

Si anatomicorum, qui olim & nunc inclaruerunt, de nervis spinalibus ad sympathicum magnum accessoriiis sententias colligimus, eas, præter opinionem, plurimum inter se discrepantes observamus. Atque id nunc exemplo illorum tantum ramorum accessoriorum, quos nervus sympathicus magnus à quinque nervorum lumbalium paribus nanciscitur, demonstrabo.

Sententiæ veterum.

VESALIUS tria priora tantum paria nervorum lumbalium ad nervum sympathicum furculos accessorios ablegare (33) docuit; in ea autem, quam nobis reliquit delineationem, nulli ejusmodi furculi apparent. EUSTACHIUS (34) contra credidit, à quovis pari ramum quemdam diffundi, quem etiam in ejus tabulis delineatum videmus. Verum, à quovis pari nervorum spinalium (hinc etiam à nervis lumbalibus) ramum quemdam ad nervum sympathicum magnum, & ab illo iterum alium ramum ad singulum quodvis nervorum par, modo quasi

(33) HUM. CORP. FABR. Libr. sept. Cap. XV. p. 349. Quin etiam ab anterioribus ramis trium priorum parium ex lumborum vertebra profilientium furculi etiam diffunduntur, qui nuper dictos sexti paris ramos costarum radicibus exporrectos accedunt, illosque adaugent.

(34) L. c. Tab. XVIII & XIX.

quasi reciproco, ablegari, VIEUSSENIUS (35) tradidit: atque hinc (Vide tabulam trigessimam tertiam) in quovis nervorum pari tales arcus communicantes delineavit, in quibus primum ramum nunquam non ex ganglio nervorum spinalium progredi videre est. — WINSLOVIUS et de ramulis nervorum lumbalium ad nervum sympathicum magnum accessoriis, et de trunco lumbali posteriori singulatim in singulorum parium expositione tractat. In genere quidem unicum tantum paulo longiorem ramulum à singulo pari enatum describit; de quarto autem pari nervorum lumbalium inprimis adnotat, illud sæpe ope duorum ramorum cum nervo sympathico magno copulam inire. Cum autem de nervo sympathico magno ex instituto agit, singulorum parium cum hoc nervo anastomosis duobus semper ramis fieri asserit (36).

§. X.

Placita recentiorum.

Et si inter recentiores cel. SABATIER, in speciali nimirum nervorum lumbalium expositione, unitirpem seu simplicem nervi sympathici magni cum singulis nervorum paribus copulam agnoscere videatur, in generali tamen nervi sympathici magni pertractatione, paulo obscurius, meo equidem iudicio, hac de re agit: non enim patet, an in genere anastomosis illa nervum sympathicum magnum inter et nervorum lumbalium paria ope duorum vel trium ramulorum constituatur; aut an duplex illa, vel triplex conjugatio in quovis pari singulatim locum habeat; neque id ex descriptione illa erui potest, an hi ramuli à nervorum lumbalium paribus ad nervum sympathicum magnum, vel
vice

(35) NEUROGR. UNIV. — Nervi paris intercostalis circa singula vertebrarum internodia à nervis spinalibus utrinque ramulum accipiunt, ipsique vicissim singulis nervis dorsalibus utriusque lateris ramulum unum impertiunt. Pag. 371. & Tabul. XIII. 89. & 91.

(36) L. c. §. 289. & §. 425.

vice versa, id quod potius putari videtur, transmittantur (37). — Cel. WALTERUS largissimam inter nervos lumbales & nervum sympathicum magnum anastomosis describit & delineat. In prima tabula (fig. I), quoad primum par nervorum lumbalium, quinque ramuli anastomotici, nullibi pauciores, quam tres, in quarto pari autem quatuor conspiciuntur. In primo praesertim pari tres ramuli anastomotici ex trunco anteriori, qui cum secundo pari coalescit, originem trahunt (38). Cel. SOEEMMERRING certum esse asserit, nervi sympathici magni symbolum abdominale (*Bauchstück*) à singulis nervis lumbalibus duo crassiora, tria autem vel quinque tenuiora filamenta accipere (38*). WALTERI circa hanc anastomosis doctrinam, nec non anastomoseos delineationem, nuperrime adamussim recudit cl. FISCHERUS.

§. XI.

Meae circa hos nervos accessorios observationes.

Meas juxta observationes origo & decursus ramulorum à nervis lumbalibus ad nervum sympathicum magnum accessoriorum, ut plurimum, ita se habet. — Sub quinque gangliis nervorum lumbalium, ex fasciculis anteriorum radicum (39) omnes nervi accessorii ita oriuntur, ut duo diversi rami *primi paris* duabus radicibus egrediantur (40). Harum radicum prior atque anterior super primam lumborum vertebra, recta via, ad ganglion lumbi intercostale primum nervi sympathici tendit (41), cui simul à furculo duodecimi
paris

(37) Loc. c. p. 759 — Il (le tronc de l'intercostal) tient aux nerfs lombaires par deux, & quelquefois par trois filets, qui vont s'y rendre d'avant en arrière, de haut en bas, et de dedans en dehors, & qui se joignent avec eux, en formant un angle aigu en dehors.

(38) L. c. Tab. V. fig. I. 79. 80. 81. 96.

(38*) L. c. §. 327.

(39) Tab. I. fig. I. bb. II. bb. III. bb. IV. aa. V. bb & Tab. II.

(40) Tab. II. 7. 8.

(41) Tab. II. 7. 1. & Tab. III. 7. 1.

paris nervorum dorsalium (42) robur aliquod accedit. Secunda & inferior radix supra corpus secundæ vertebræ lumborum oblique ad ganglion lumbo intercostale secundum nervi sympathici magni descendit (43), eo servato ordine, ut prior angulo quasi recto, altera autem acuto, suo quævis ganglio inferatur. — A *secundo pari*, modo supra descripto, duo iterum rami accessorii oriuntur (44). Horum primus, atque superior (45), recta quoque via supra secundam vertebram lumborum in ganglion lumbointercostale secundum, quod cartilagini intermediæ secundæ et tertiæ vertebræ lumborum incumbit, progreditur. Secundus ramus, isque inferior (46), sub angulo acuto in duo filamenta bifurcatur, quorum superius (47) sub angulo recto ganglio secundo sese ingerit, illudque adauget; inferius (48) autem oblique supra tertiam vertebram lumborum progrediens, ganglio lumbointercostali tertio, cartilagini nimirum intermediæ tertiæ & quartæ lumborum vertebræ incumbenti, immiscetur (49). — Unicus duntaxat ramus accessorius (50) à *tertio pari* nascitur, versus tertiam lumborum vertebram ascendens, lineam curvam describens, atque præfatum ganglion lumbointercostale (51) ingrediens, quod inde adaugetur. — Ex *quarto* autem *pari* duo iterum rami accessorii proveniunt, quorum superior serpentino flexu (52) supra corpus quartæ vertebræ lumborum tertio ganglio nervi sympathici (53), inferior autem (54) ganglio lumbointercosta-

(42) Tab. II. 6.	& Tab. III. 6.
(43) Ibi. 8. 2.	& Tab. III. 8. 2.
(44) Ibi. 9. 10.	
(45) Ibi. 9.	
(46) Ibi. 10.	
(47) Ibi. 11. ———	Tab. III. 10.
(48) Ibi. 12. ———	Tab. III. 11.
(49) Ibi. 3. ———	Tab. III. 3.
(50) Ibi. 13. ———	Tab. III. 12.
(51) Ibi. 3. ———	Tab. III. 3.
(52) Ibi. 14. ———	Tab. III. 13.
(53) Ibi. 3. ———	Tab. III. 3.
(54) Ibi. 15. ———	Tab. III. 14.

C.

itali, quod sub cartilagine intermedia situm est, inseritur (55). — *Quintum* par unicum iterum duntaxat nervum accessorium (56) largitur, qui paulo post in duos ramos bipartitur. Ramus superior serpentino flexu ad ganglion lumbo intercostale quartum (57) supra corpus quintæ vertebræ lumborum ascendit. Ramus inferior ad quintum ganglion lumbointercostale (58), cartilagini intermediae quintæ vertebræ lumborum et ossi sacro incumbens, progreditur. Inde seorsim ramuli quidam exeunt, & supra os sacrum tendunt; ut dein cum nervis ossis sacri conjuncti (59) ganglia sacrointercostalia efforment. Omnes nervi accessorii in decursu maxima parte initiis musculi Psoæ obteguntur (60). Subinde hi rami accessorii, teste WALTERO, arterias lumbales amplectuntur, quod mihi equidem videre nunquam contigit; arterias enim sub his ramis decurrere semper observavi. *)

§. XII.

Confectaria ex iteratis disquisitionibus deducta.

Supereſt, ut confectaria nunc exponam, quæ ex numerosis, atque omni cum solertia in cadaveribus institutis disquisitionibus deducere mihi licuit. Atque inde patebit, an, et quousque adductæ (§§. IX. & X.) aliorum præstantissimorum virorum sententiæ, meæque observationes (§. XI.) cum natura consentiant, aut ab ea discedant. Confectaria autem ferme ea sunt, quæ sequuntur.

I.

-
(55) Tab. II. 44.	Tab. III. 4:
(56) Ibi. 16.	Tab. III. 15.
(57) Ibi. 44. 17.	
(58) Ibi. 5. 18.	& Tab. III. 16.
(59) Ibi. γ. γ. γ. γ.	Tab. III. 17. 18. 19.
(60) Tab. III. H. H.	

*) In tabula II. & III. rami accessorii nervi sympathici magni, solito crassiores comparent. Id autem solummodo indicare volui, eos quandoque admodum robustos inveniri, etsi plerumque hi rami tenuissima tantum filamenta sint. Eam, qua delineati sunt crassitie, in meo præparato anatomico referunt.

I. Rami anastomotici, qui à nervis lumbalibus ad nervum sympathicum magnum tendunt, non nascuntur à ganglio ipso nervorum lumbalium, sed inferius à fasciculis radicum anteriorum (61), trunco lumbali posteriori exadverso, at paulo profundius, originem ducunt. Hi itaque rami inter nervos lumbales secundum nervorum ordinem constituunt.

II. Nunquam talis nervus accessorius ab illo trunco exit, qui duo paria nervorum inter se conjungit, & quem postea sub nomine *nervi communicantis, seu lumbalis anterioris*, aut *ansa communicationis* adumbrabo. Et si enim forsan nervus quidam ad nervum sympathicum magnum accessorius ex ansa communicationis nervea emergere videatur, nihilominus tamen ope tantum telæ cellulosaë conjunctus juxta aut supra illam jacet. Non tamen, nisi magna cum patientiâ, & cultro anatomico in mucronem scindentem acuminato

C 2

in-

(61) L. c. Lib. I. Cap. I. §. 12. Cel. SCARPA ait: „Liceat mihi proponere, quæ observando detegere contigit, nimirum hunc intercostalis accessorium nervum, sive unicus, sive duplex fuerit, sive demum, quod aliquando fit, unicus ipse exorians in duplicem furculum partiatur, nunquam ab origine, quam VIEUSSENIUS indicaverat, nunquam à spinali ganglio prodire, sed ubi unicus, licet bipartitus fuerat, perpetuo infra ganglion è trunco nervi spinalis exiisse, uti dictum est, ubi vero duplex, perpetuo ex anteriori facie nervi spinalis utrumque ramum ad intercostalem accessorium emeruisse. „ Sagacissimus itaque hic anatomicus primus omnium, hoc docuit. Veteres id ignorarunt; recentiores vero novam veritatem tardius amplectuntur. Meæ observationes cum illis cel. SCARPÆ ita concordant, ut in duabus tantum rebus aliquis dissensus obtineat. Ille enim docet, ramos accessorios simplices semper infra ganglion oriri, quod ex meis quoque observationibus constat. Afferit porro (§. XI.), illos semper ex coalitione anteriorum & posteriorum radicum emergere; mea autem ex quinque cadaveribus desumpta specimina, instituta non nisi post macerationem disquisitione, me omnino certum faciunt, intimam hanc utramque radicum copulam, profundius, quam in horum ramorum accessoriorum origine, locum habere. — Dein porro cel. vir docet (§. XII.), duplices tantum ex superficie anteriori nervorum lumbalium (quos radicum anteriorum fasciculos appello) oriri; iteratis autem observationibus certus sum, tam simplices quam duplices ramos, priusquam utræque radices è medulla spinali profiliantes intimiorem copulam inierint, perpetuo ex facie anteriori emergere,

instructus, truncum hujus nervi accessorii ad primam usque originem detegit (62).

III. Non constans horum nervorum accessoriorum numerus est. In quovis pari unum perpetuo, plerumque duos, rarissime tres, inveni. Si unicus duntaxat ramus adfuerit, is in duo filamenta partitur, quæ non raro in duo diversa ganglia lumbo-intercostalia inferuntur. Si duplex fuerit origo, fibrillæ in unum quandoque ramum denuo conjunctæ eadem via ad quoddam ganglion progrediuntur.

IV. Qui simplicem originem habent, crassiores; qui vero duplicem, tenuiores sunt; illorum longitudo pro linea, quam in decursu describunt, diversa est.

V. Magnitudo & crassities gangliorum lumbo-intercostalium non perpetuo eandem ad nervorum accessoriorum numerum rationem observant, subinde enim unicus nervus accessorius valde robusto ganglio immiscetur, cum contra duo nervi accessorii tenui omnino ganglio quandoque ingeruntur. — Hæc ganglia ex sapientissimo naturæ instituto ad ligamentosas cartilagines intermedias potius, quam ad ipsa corpora vertebrarum posita fuisse, vero similimum est.

VI. Omnia porro quinque ganglia lumbo-intercostalia ratione subsequen-
tium vertebrarum lumborum, quæ continuo in majus volumen crescunt, non itidem pari passu majora evadunt; (63); quartum enim ganglion nonnunquam magnitudine secundum tertiumve ganglion adeo non superat, ut potius utroque tenuius inveniatur.

VII.

(62) Tab. I. fig. I. & equidem videtur, ac si talis nervus accessorius à furculo quodam secundi paris, ad formandum utpote nervum spermaticum externum concurrente, originem duceret. Sed hunc quoque furculum facile ad suam usque originem profequi licuisset, nisi timuisssem, ne succosus nervulus, quem præparatum asseruari & delineari volui, sub manu diffunderet.

(63) In WALTERI Tabula I. fig. I. 61. 78. 98. 116. 148. hæcce à magnitudine vertebrarum lumborum diverse recedens gangliorum ratio exacte delineata est; quartum enim ganglion lumbo-intercostale 116) secundo 78) tertiove 98) debilius reperitur,

VII. Non perpetuo quinque ganglia inveni; sæpe tria, aut quatuor adfunt: in eo tamen loco, ubi nervus accessorius inferitur, nervus sympathicus magnus in paulo majorem latitudinem expanditur; atque hæc intumescencia deficientis ganglii vices supplere videtur (64).

VIII. Corpora gangliorum plerumque plano-oblonga, rarius rotundo-oblonga, sæpius autem complanata, & quasi, quoad substantiam, exinanita effuccidaque inveniuntur. Ceterum cel- SCARPA evidenter demonstravit, neque VIEUSSENIIUM (65), neque accuratissimum MORGAGNIUM (66) hanc doctrinam pro rei dignitate pertractasse. Ille enim asserit, ramum communicantem superiorem de nervo sympathico magno in nervos medullæ spinalis migrare, inferiorem autem à nervis medullæ spinalis ad nervum sympathicum magnum progredi; hic vero, quomodocunque se res habeat, parum curat.

§. XIII.

III. De truncis nerveis lumbalibus anticis in genere.

Quamprimum è porrectis radicibus posticis truncus lumbalis posterior, & ex productis radicibus anticis nervi ad nervum sympathicum magnum accessorii abierunt, radices tam anteriores, quam posteriores in unum fasciculum nerveum, qui continuo ab uno pari ad alterum crassior evadit, *tertiumque ordinem* constituit, colliguntur; atque hunc ego fasciculum, cum subsequenti iterum pari se perpetuo jungentem, *ansam communicationis nerveam, seu truncum nerveum lumbalem anteriorem* (67) adpello. Mediante enim tali ansa primum par nervorum lumbalium cum ultimo pari nervorum dor-

(64) WALTERUS sub Nro. 130. loc. cit. hanc incrementem latitudinem exhibuit sic, ut quasi ganglion quoddam sextum mentiatur.

(65) L. c. p. 371. & Tab. XXIII. Nro. 89. 91.

(66) Advers. anat. Animadv. 37.

(67) Tab. I. fig. I D, II D. III D, IV D. V D. & Tab. II, 31. 33. 60. 61. 81.

dorsalium (68) eodem modo cohæret, uti ope aliarum quatuor anfarum quinque paria nervorum lumbalium inter se cohærent, & universim omnes nervi spinales intercedentibus ejusmodi ansis societatem quandam ineunt. Quod ergo cel. SCARPA, in nervis cervicalibus & dorsalibus, *speciem quandam arcus* vocat, aptiori forsan nomine *ansæ communicationis nerveæ* insignitur. Jam supra (§. XII.) admonui, filamenta anteriorum & posteriorum medullæ spinalis radicum mox infra ganglion quodammodo conjungi, & quidem ope quorundam staminum. Non equidem disquisivi, an & quousque eadem de gangliis cervicalibus & dorsalibus, nec non illorum radicibus, doctrina typum veri habeat, atque idcirco de rei veritate dubitare nefas esset. Quod quidem subinde in eo loco, ubi nimirum ex facie postica posterior truncus lumbalis, & è regione ex facie anteriori nervus quidam ad nervum sympathicum magnum accessorius egrediuntur, pauca aliqua reciproca stamina (69) *parvam quandam communicationem* inter utrasque radices efficiant, utique non nego. In quonam autem loco vera decussatio atque intimum illud connubium contingat, nunc generatim, & in sequentibus, cum de singulis ansis nerveis sermo erit, singulatim exponam. Unicam interim, quod nervos lumbales in genere spectat, exceptionem locum habere existimo, si alioquin id, quod cel. SCARPA de supra opinato arcu, cui ego *ansæ communicationis* nomen impono, tradit, quoad unumquodque par nervorum cervicalium & dorsalium, etsi nullus dubitem, veritati consentaneum sit. Nam perspicacissimus hic incisior (70) adfirmat, ganglia spinalia, licet generico nomine *simplicia* vocentur, non tamen solum ex radicibus posterioribus medullæ spinalis composita esse, sed et alia stamina à quolibet pari superiori nervorum spinalium nancisci. Et porro tradit celeb. vir, hæc à quovis pari superiori ad proxime subjacens ganglion spinale exporrecta stamina in ganglio ipso in tenuissimas totidem fibrillas, ac illa radicum posteriorum stamina, dissolvi; in ipso autem dein ganglio utrumque filamentorum

genus

(68) Tab. II. 1. 21.

(69) Tab. I. fig. I. 22. V. 22.

(70) L. c. lib. I. Cap. III. §. III. p. 84. 85.

genus denuo intime commisceri, ut itaque nervea quævis ansa communicationis à tali ganglio enata ex duplici genere filamentorum in ipso ganglio permixtorum constet. Verum enim vero, si hoc de nervis cervicalibus & dorsalibus, quos cel. SCARPA disquisitioni subjecit, verum sit, id juxta meas observationes non itidem de gangliis & ansis communicationis nervorum lumbalium asseri potest. In iis enim ansa communicationis solummodo ex permixtis inter se filamentis posteriorum è ganglio simplici progredientium, et quæ adjacent, anteriorum radicum constat. Utraque enim filamenta, ope telæ cellulosæ in fasciculum eo fortiolem, quo majus evadit cujusvis paris volumen, colliguntur. Quilibet horum fasciculorum extrorsum versus, à corporibus vertebrarum paululum declinans, oblique tandem in fasciculum subjacentis paris inseritur, unde dein perpetuo quædam *ansa communicationis* efficitur. Hæc autem insertio ratione subjacentium nervorum lumbalium majori semper intervallo à ganglio distat sic, ut copula ansæ primi paris cum ansa subsequente jamjam ganglio secundi paris proximior sit (71), quam copula ansæ secundi paris cum ansa tertii, utpote quæ conjunctio multo majori intervallo à ganglio tertii paris distat (72). Hoc tamen non obstante ansa communicationis è duplici filamentorum genere coalescit; connubium enim illud, quod secundum cel. SCARPAM in ganglio celebratur, radices tam posteriores quam anteriores in fasciculis ineunt; ut ex sequentibus, ubi nimirum ansam communicationis singulorum parium ex instituto describam, uberior elucebit.

§. XIV.

Primum par nervorum lumbalium, & ansa communicationis ejusdem paris.

In *primo pari nervorum lumbalium* (73) mox infra ganglion radices anteriores, & posteriores, primam ansam communicationis constituentes, non
tan-

(71) Tab. I. fig. I. E. II. E. III E. IV E. V E.

(72) Ibi. fig. I. F. II. G. III. G. IV. G. V. G.

(73) Ibi. fig. I i B. II i B. III i B. IV i B. V i B. & Tab. II. 22.

tantum in fasciculis cum primo pari conjunctis, sed etiam in ortu reliquorum ex hoc pari egredientium ramorum (solo trunco lumbali posteriori excepto) sese decussant & permiscent, ita quidem, ut quodvis ex hoc pari natum filamentum nerveum, mox ubi comparet, jam ex fibrillis anteriorum & posteriorum radicum compositum sit. Specimine anatomico methodice dirimato, hæce decussatio atque permixtio tam in ortu *nervi ilio-hypogastrici* quam *ilio-inguinalis* armato oculo detegitur. Sed etiam nudis oculis, ansa nimirum communicationis tenerrime præparata, connubium hoc in illo loco, ubi ansa secundo nervorum lumbalium pari inferitur, & ad constituendum nervum spermaticum externum concurrit, conspici licet. Apparet enim, quomodo in ortu una fibrilla in alteram confluit, & paulo inferius una ex altera progreditur; imo tunc etiam, postquam nervus spermaticus externus (74) ex concurrente ramo secundi paris (75) formatus est, fibrillæ hæc alternare observantur (76). Ansa autem ipsa communicationis formatur, cum nervus lumbalis anterior primi paris, licet admodum tenuis, et valde succosus, ex pluribus tamen filamentis conflatus, in nerveum è ganglio proveniente fasciculum secundi paris, quasi sub angulo acuto, inferitur. Ansa communicationis ad latus corporis secundæ vertebræ lumbalis posita est, ita ut ferme processui transverso hujus vertebræ incumbere videatur (77).

§. XV.

Secundum par nervorum lumbalium, & ansa communicationis ejusdem paris.

Truncus anterior lumbalis secundi paris (78), qui, pariter sub angulo ferme acuto, cum trunco lumbali anteriori tertii (79) paris (at majori intervallo

(74) Tab. I. fig. I c. II c. III c. IV c. V c.

(75) Ibi. fig. I d. II d. III d. IV d. V d.

(76) Ibi. fig. IV b.

(77) Tab. II. 31. 31.

(78) Tab. I. fig. I 2 B. II 2 B. III 2 B. IV 2 B. V 2 B. et Tab. II. 32. 33. 33.

(79) Ibi. fig. I F. II G. III G. IV G. V G.

vallo à ganglio tertii paris, quam id in secundo pari factum est) ansam nimirum communicationis secundi paris effingendo, conjungitur, partim ex filamentis primi paris, maxima parte autem ex propriis filamentis posteriorum & anteriorum radicum medullæ spinalis constat. Hæc filamenta in decursu ansæ adeo intimo & fere indissolubili nexu sibi invicem junguntur, ut nullum filamentum ab altero separari, aut ad suam usque originem reduci possit (80). Ansa hæc, fere uti ansa secundi paris, processui transverso tertiæ vertebræ lumborum, paulo duntaxat remotius à corpore illius, adjacet. Primo quidem intuitu filamenta hæc parallela juxta se invicem decurrere videntur (81). Verum enim vero, nervis per aliquot dies leni macerationi expositis, & distracta dein ope acus nonnihil ansa, manifeste patet, filamenta illa haud parallela sibi imposita esse, aut juxta se invicem decurrere, sed frequenter decussari, & mutuo ad se invicem accedere & recedere, atque ope tenuissimæ telæ cellulosa hoc modo cohærere (83). Porro quodsi patienter difficili ac subtili labori ad telam cellulosa filamenta neccentem caute dissolvendam nos velimus accingere, intima tunc illa, quæ in tabula prima à nobis fuit exposita (84), decussatio comparet.

§. XVI.

Tertium par nervorum lumbalium, & ansa communicationis ejusdem paris.

Ansa communicationis tertii paris (85), inter omnes maxime intricata, & processui transverso quartæ vertebræ lumborum (86) imposita, ex congerie nexuque filamentorum nerveorum primi, secundi, tertii, atque paris quarti
for-

(80) Tab. I. fig. IV d. V d.

(81) Tab. II. 33.

(83) Tab. I. fig. II. III.

(84) Ibi. fig. IV. d. d. d.

(85) Ibi. fig. I 3 B. II 3 B. III 3 B. IV 3 B. V 3 B. et Tab. II. 60. 60.

(86) Tab. II et III.

formatur. Ea autem filamentorum, quæ in primo & secundo pari sub angulo ferme acuto observatur permixtio et decussatio, in tertia ansa sub angulo perfecte acuto peragitur, filamentis utpote tertii & quarti paris extrorsum versus os ilium, musculo iliaco obtectum, tendentibus. Rationem autem, qua tertia ansa communicationis à quatuor nervorum paribus componitur, illico exponam. Secundam ansam nerveam mox in suo è secundo pari ortu haud amplius simplicem originem habere, sed quibusdam, paucis licet furculis, primi paris commixtam esse, (§. XIV.) demonstravi. Jam vero fasciculi secundi paris (87) filamentis primi paris commixti ad fasciculos tertii paris (88) tendunt, et juxta illos non paralleli, sed reciprocis filamentis connexi, ad latus illorum, per breve admodum spatium decurrunt. Quo facto filamenta fasciculi secundi paris cum filamentis tertii paris (89) sese decussant, atque intimius permiscunt, et brevi deinde fasciculos nerveos à quarto pari nervorum lumbalium provenientes (90) attingunt. *Ab illo, quo hæcce quatuor parium filamenta necti incipiunt puncto* (91), GENUINUS ATQUE INSIGNIS PLEXUS ORDITUR, quem *infra accuratius describendum merito PLEXUM LUMBALEM appellare posse existimo*. Id interim notare juvat, ansam tertii paris robore equidem, non item longitudine, reliquas antecellere ansas, atque id sibi proprium habere, ut deductis illis ad formationem *nervi obturatorii* concurrentibus filamentis, in pleno integritatis et roboris statu permaneat, non modo ad conservandum cum quarto pari nervorum lumbalium nexum, sed ideo potissimum, quod ea ipsa quosdam adhuc quarti paris fasciculos colligat, et novis viribus adaucta ad plexus lumbalis formationem symbolum suum conferat. In novem cadaveribus quartum par octies tribus (id est plurimis) in ansam tertii paris (92), *semel* duobus tantum fasciculis inferi observavi; atque in
hoc

(87) Tab. I. fig. IV d. V d.

(88) Ibid. fig. IV B₃. V B₃.

(89) Ibid. fig. IV β. V β.

(90) Ibid. fig. IV D. V D.

(91) Ibid. fig. IV H. V H.

(92) Ibid. fig. I. 4. B. II 4. B. III 4. B. IV 4. B.

hoc posteriori casu fasciculos tertii paris eo robustiores inveni (93). Eadem ratio in tabula cel. WALTERI (94) exhibetur.

§. XVII.

Quartum par nervorum lumbalium, et ansæ communicantes ejusdem paris.

Quartum par nervorum lumbalium, (*) si consuetum naturæ ordinem (§. XV.) perpendimus, huic in genere usui potissimum esse dicatum videtur, ut in proxima hac tertii paris nervorum serie, ansa sua *superiori breviorique* (**) ad plexus lumbalis formationem concurrat. Parva portio hujus paris *ansæ longiori inferiorique* (***) et quinto pari inservit. Ultima hæc ansa, partim processui transverso quintæ lumborum vertebræ incumbens, atque tunc ultra synchondrosin ultimæ vertebræ lumborum et ossis sacri excurrans, omnium longissima et tenuissima est. Si autem robustior sit, tunc plerumque quintum par tenuius reperitur, et ansa hunc defectum hoc in casu supplet. Ceterum quartum par à secundo et tertio ob triplicem rationem differt: I) simplici enim fabrica constat, et ex propriis filamentis conflatum est, cum priora tria paria permixtis invicem filamentis formentur (§. XIV.); II) *duplicem* porro ansam habet, unam *superiorem brevemque*, quæ plexui lumbali, alteram *inferiorem at longiorem*, quæ quinto pari prospicit; III) illius tandem filamenta non more reliquorum inter se decussantur, et intime permiscuntur, sed sparsis tantum, iisque perpaucis, furculis nerveis societatem quandam ineunt. Hæc ansa quinto pari inseritur, non longe plerumque ab illo loco, ubi hoc cum primo pari nervorum sacralium confluit. Enasci ab hac ansa furculos quosdam, cum aliis quibusdam furculis quinti paris conjunctos,

D 2

ad

(93) Tab. I. fig. V. 3 B.

(94) L. c. Tab. I. fig. I. 135. 28.

(*) Tab. I. fig. L. 4. B. II 4. B. III 4. B. IV 4. B. V. 4. B. Tab. II. 61.

(**) Tab. II. 61.

(***) Tab. II. 80.

ad musculus glutæum medium et parvum progredientes, cel. WALTERUS docet. Attamen furculi memorati nullam constantem legem observant (95), et ut verum fatear, ab ultimo interdum pari nervorum lumbalium furculos quosdam, nullos autem ab ipsa ansa, ad hos musculos tendere vidi. Alia adhuc *ansa transversa nervea* notanda est, quæ à plexu lumbali ad ansam longiorem inferiorem abire videtur, etsi ceteroquin rara admodum sit hæc observatio. In triginta cadaveribus bis solummodo hanc ansam videre mihi contigit (96). WINSLOVIUS etiam & STYXIUS hujus ansæ mentionem faciunt, attamen illorum descriptio à mea passim recedit. Cl. STYX enim asserit, hanc ansam à quinto pari vel ad fasciculos à quarto pari ad constituendum nervum cruralem transmissos, vel ad ipsum nervum cruralem tendere. WINSLOVIUS vero autumat, parvum ramulum è quinto pari enasci, qui antrorsum nervo crurali inferatur (97). Hunc casum possibilem esse, equidem haud nego; at ex binis meis observationibus, atque solerti disquisitione id didici: I.) Præsentem *hanc ansam transversam* quartam ansam rectam (i. e. inferiorem longiorem) multo tenuiorem reperi; II.) nunquam hæc ansa ex ipso quinto pari enascebatur; III.) Explicato *plexu lumbali* videre mihi contigit, filamenta hujus ansæ è plexu nasci, in medium ansæ inferioris quarti paris inferi, et una ulterius descendere. Probabilius inde est, ansam hanc robori ansæ inferioris prospicere, nunquam autem nervo crurali dicatam esse.

§. XVIII.

(95) L. c. Tab. I. fig. I. 374. 375. 376. 377.

(96) Tab. II. 82. 82.

(97) STYX L. c. §. II. p. 7. Huic secundo trunco (nempe funiculis à nervo lumbali quarto provenientibus) ramulus accedit, interdum ex nervo lumb. quint., quem in aliis cadaveribus ad ipsum nervum cruralem jam formatum abire, et sese huic inferere vidi. — WINSLOVIUS L. c. §. 295. Parvum quoque ramulum antrorsum sese incurvando nervo crurali subministrat.

§. XVIII.

Quintum par nervorum lumbalium.

Quintum par nervorum lumbalium (98) præter suum cum quarto pari, mediante nimirum illius ansa (99), consortium, neque cum primis quatuor paribus nervorum lumbalium, neque universim cum truncis ramisque ad regionem iliacam et anteriorem femoris faciem tendentibus commercium aliquod habet. Nam istud par constanti naturæ lege cum primo pari nervorum sacralium se se conjungens ad formandum *plexum ischiadicum* concurrat. Et hæc de quinto pari sufficiant, ne Commentarius noster ultra justos limites excurrat.

§. XIX.

Pars sciagraphiæ revocata.

Perdixi delineatum (§. V.) operis hujus institutum eo hucusque, ut summa cum probabilitate (§. VI.) definiverim, quot paria nervorum lumbalium perpetua naturæ lege constituta sint. Originem deinde horum nervorum è medulla spinali, et gangliorum rationem tam secundum antecessorum meorum doctrinam, quam juxta propria observata (§. VII.) descripsi. Inde longius progredientis naturæ vestigia prosequutus juxta ordinem, quo natura infra ganglia truncos ramosque distribuit, primo originem et decursum *quinque truncorum nerveorum lumbalium posteriorum* (§. VIII.); postea (§. IX. X. XI.) originem *nervorum ad sympathicum magnum accessoriorum* exposui; deducta dein ex horum nervorum accessoriorum disquisitione consecutaria ad octo capita reduxi (§. XII.). Ab his juxta ordinem ad tertium truncum progressus sum, quem *truncum lumbalem anteriorem* aut *ansam communicationis nerveam* adpello. Quum itaque in antecedentibus unumquemque nervorum lumbalium locum, ex quo ramus aliquis nerveus oriri potest, expense delineaverim, facile nunc singulorum ramorum lateralium s. secundariorum è truncis pro-

(98) Tab. I. fig. I. 5 B. II 5 B. III. 5 B. IV 5 B. V 5 B. Tab. II. § 1.

(99) Ibi, fig. I J. II J. III J. IV J. V J. et Tab. II. 80.

provenientium descriptionem adgredior; eum, uti ab initio (§. V.), ordinem servaturus, ut nervos secundarios ea ratione exponam, qua inter singula semper paria enascuntur. Hac doctrina tandem ad finem perducta, ad accuratiorem plexus, duorumque truncorum ex illo progredientium explanationem transibo.

§. XX.

Ratio, cur diversi diversas denominationes nervis lumbalibus imponant.

Ratio autem diversarum denominationum et descriptionum, quas autores de singulis nervorum lumbalium nervis secundariis tradiderunt, ex iis, quæ sequuntur, potissimum derivanda est. I.) Res ipsa universim à VIEUSSENI et WINSLOVII temporibus, non ea, qua oporteret, solertia investigabatur. II.) Eo ipso, quod anatomici singula nervorum paria seorsim, neque in nexu ad communem aliquem finem conspirante considerarint, et methodo insuper parum apta, WINSLOVIO præeunte, usi, in quovis pari ramos et *anteriores*, et *posteriores*, et *internos*, et *externos* descripserint; hinc tot rami nullo characteristico nomine insigniuntur. III.) Accedit nervorum quorundam secundariorum inconstantia. Ex his ratio patet, cur circa doctrinam de nervis lumbalibus quædam obscuritas, imo etiam contradictio inter neurographos observetur. Cum autem naturam omni solertia secutus plurimos forte casus observassem, mox in modum disquisivi, quo natura aut apparentem defectum supplere, aut apparentem aliquam redundantiam imminuere conetur. Originem et decursum singulorum nervorum secundariorum iteratis disquisitionibus subjeci; atque hinc incerta hucusque corrigere, dubia certiora reddere, et similitas quandoque naturam inter & naturæ indagatores contradictiones solve-
re mihi licebit.

§. XXI.

RAMI NERVORUM LUMBALIIUM SECUNDARII CONSTANTES.

§. XXI.

I. Nervus ilio-hypogastricus.

Historia istius nervi.

*Primus ramus lateralis s. secundarius à primo nimirum pari nervorum lumbalium extrorsum progrediens (100), habita ad ejus decursum ratione, Nervus ilio-hypogastricus à me vocatur. VESALIUS hunc nervum neque descriptum neque delineatum exhibet. EUSTACHIUS equidem talem ramum delineavit, cum autem nullam descriptionem addiderit, incertum est, an hunc nervum, quem ego ilio-hypogastricum nomino, aut an alium, postea sub nomine nervi ilio-inguinalis exponendum, sistere voluerit. PETRUS BERRETINUS hunc nervum (Tab. XII.) breviter abscissum ostendit; illius vero commentator PETRIOLUS neque verbulo hujus rami mentionem facit. BARTHOLINUS, more PETRIOLI, istius nervi haud meminit. — VIEUSSENIUS (Tab. XXVIII.) tres innominatos ramos depinxit, quorum medius in quinque furculos dividitur. Omnes autem rami furculique foli incedunt, et musculis abdominalibus, integumentis communibus ossis ilium & ossis sacri, nec non peritonæo inserviunt. — Apud WINSLOVIUM hicce ramus audit *ramus anterior externus*; *la troisieme branche de la premiere Paire lombaire* à SABATIERO, *et ramorum quatuor primi paris tertius* à cl. HAASIO vocatur. — Cel. WALTERUS hunc ramum (Tab. I. fig. I. 82. 83. 84.) in quatuor ramos partitum exhibet, quos, quippe ad musculos abdominales abeuntes, ramulos musculares appellat. Cel. MARTINUS nullam hujus nervi mentionem facit. Cl. GÜNTHER autem de hoc nervo tanquam ramo secundo primi paris loquitur. Cl. FISCHERUS tandem originem nostri nervi haud equidem in tabulis delineavit,*

(100) Tab. I. fig. 1 c. II c. III c. IV c. & Tab. II. 23. 23. Tab. III. 20.

avit, ejus tamen decursum atque terminationem (Tab. II. fig. 1. 1. 2. 3. 4. 5. 6. et fig. II. de 6. usque ad 27.) nitide ostendit. Ceterum hujus nervi descriptio sub nomine *secundi primi paris rami* ab illo anatomico promulgata meis observationibus præ cæteris respondet, licet hinc inde quoque dissentiamus. — Uti autem hic nervus varia nomina obtinuit, ita quoque ejus decursus vario modo exaratur; id quod ex anatomicorum operibus, hucusque citatis, cuique facile patet. An forsan adeo inconstans est hujus nervi decursus? aut an is nervus subinde omnino deest?

Disquisitio mea:

Meas circa hanc rem observationes candide exponam. Oritur autem hic nervus plerumque ex commistis jamjam sub ganglio primi paris anterioribus et posterioribus radicibus, quandoque duobus (102), subinde autem tribus (103) filamentis, quæ tam in sua origine, quam in suo decursu juxta se invicem posita, ope nectentis telæ cellulosæ ita cohærent, ut unicum planocompressum nervum simulent (104); raro hæc filamenta per parvas propagines in se invicem transeunt; conjungitur nervus subinde etiam in ortu suo cum nervo *ilio-inguinali*, qui paulo inferius enascitur, sic ut quasi juxta se invicem ponantur. Qualiscunque autem ejus origo sit, si nervos lumbales extrorsum versus os ilium consideremus, semper à superiori parte primus apparet (105), quippe inter marginem superiorem musculi Psoæ magni et marginem interiorem musculi quadrati lumborum (106) proveniens oblique deorsum supra quadratum musculum versus cristam ossis ilium decurrit. Priusquam vero hunc musculum attingit, in margine exteriori musculi quadrati lumborum (107), non longe à puncto insertionis, musculum transversum abdominis perforat, et dein exadverso ossis ilium in duos ramos (108) dividit-

(102) Tab. I. fig. 1. ff. IV ff.

(103) Ibi. fig. II. ff. III. ff.

(104) Tab. II. 23.

(105) Tab. II. 23. — — — et Tab. III. 20. 20.

(106) Ibi. C. C. — — — et Tab. III. C. C.

(107) Ibi. C. — — — et Tab. III. C.

(108) Ibi. 25. 24. — — — Tab. III. 22. 23.

dividitur. *Ramus interior* (109) ramum exteriorem superscandens, mox quoque cristam ossis ilium superfiliit, dein serpentino flexu musculos obliquos abdominis, atque aponevrosin muscoli latissimi dorsi perforando, tam antrorsum in parte exteriori femoris super fasciam latam, quam retrorsum in membrana adiposa musculis glutæis superstrata multis furculis consumitur. — *Ramus externus* (110) à ramo interno supercansus, ipse nunc ramus internus (111) evadit, brevi autem fasciculos muscoli obliqui minoris, et tandem in regione superioris et anterioris cristæ ossis ilium fasciculos muscoli obliqui majoris perforat, et super expansionem aponeuroticam muscoli obliqui majoris in membrana adiposa regionis hypogastricæ, non longe ab annulo abdominali, lineæ albæ ex adverso fere, pluribus furculis evanescit. Hinc patet, me hunc nervum lateralem primi paris lumbalium ob suum decursum recte *nervum ilio-hypogastricum* appellare. Cæterum nunquam hunc nervum neque in glandulas inguinales, ut WINSLOVIUS ait, neque ut cl. SABATIERUS et HAASIUS asserunt, in cute super annulum abdominalem et regionem pubis evanescere, neque cum cl. FISCHERO ad scrotum prorepere vidi. Perpetuo enim, si adfuerit, modo nunc memorato decurrit, atque hinc non immerito à cel. WALTERO tanquam ramus muscularis consideratur.

§. XXII.

II. Nervus ilio-inguinale.

Secundum ramum lateralem f. secundarium, qui infra descriptum (§. XXI.) *nervum ilio-hypogastricum* à primo pari extrorsum progreditur (112), ratione sui decursus *nervum ilio-inguinalem* appello.

Hi-

(109) Tab. II, 25. Tab. III, 23.

(110) Ibi 24. Ibi. 22.

(111) Ibi. 24. Ibi. 22.

(112) Tab. I, fig. I, g. II, g. III, g. IV, g. et Tab. II, 26, 26, Tab. III, 24.

E

Historia istius nervi.

Nervi nostri origo neque à VESALIO & EUSTACHIO, neque à BERRETINO repræsentatur, illius autem finem EUSTACHIUS (Tab. VIII. edit. Lancis) annotasse videtur, nulla tamen addita explicatione. — BERRETINUS vero hujus nervi terminationem (Tab. I. n. u. tt.) sub nomine *nervi lumbalis, qui ad pudenda vergit*, fat lucide delineavit. — VIEUSSENIUS sua methodo inter omnes veteres anatomicos accuratissime nervum hunc descripsisset, nisi communi ævi sui errore, septem paria nervorum cervicalium, duodecim paria dorsalium, quinque paria nervorum lumbalium, et tria sacralium numerasset; hinc illius delineationes subinde admodum obscuræ fiunt. Utrumque ramum, ut mihi equidem videtur, tam nervum *ilio hypogastricum*, quam *ilio-inguinalem*, pro unico nervo habet, et ejus originem secundo pari nervorum lumbalium imponit. WINSLOVIUS est, qui omnium primus hunc nervum ad naturam depinxit, et quidem sub titulo *rami anterioris interni primi paris*; à SABATIERO autem nervus noster *la seconde branche de la premiere Paire lombaire*; ab HAA-SIO, qui illum continuo sequitur, *quatuor ramorum primi paris secundus*; à MARTINO, præeunte præceptore suo ANTONIO PETIT, *Nervus inguinalis externus*, à cel. WALTERO denique (Tab. I. fig. I. 85.) in descriptione tabulari *ramulus cutaneus nuncupatur*. Atque, ne recentiore ex auctoribus ommittam, à cl. FISCHERO nervus noster habetur pro *tertio paris primi lumbalis ramo*, quippe qui in cute pubis et annuli abdominalis terminatur. Sistitur iste nervus à cl. auctore in Tab. II. III. IV., et ni fallor, sub 26., etsi ubique in explicatione tabulari *ramus nervi lumbalis secundi* audiat. —

Disquisitio mea.

Juxta meas observationes origo et decursus hujus nervi se habet sequenti modo. Profilit ex permixtis filamentis primi paris infra nervum ilio-hypogastricum, ut modo diximus; minor illo, et subinde etiam in sua origine cum illo conjunctus, egreditur inter marginem anteriorem et exteriorem musculi Psoæ
mag-

magni (113) et marginem anteriorem muscoli quadrati lumborum retro peritonæum ita, ut illi musculo oblique ineumbat (114), postea modo altius (115) modo profundius (116) in ramum externum et internum partitur. *Externus* in decursu suo ad labium internum cristæ ossis ilium (117) tendit, et musculum obliquum transversum abdominis perforando, in decursu inter hunc et musculum obliquum minorem abdominis quosdam furculos ad hunc ultimum ablegat (118); quo facto infra spinam superiorem anteriorem perfodit musculum obliquum minorem; peracta dein ope parvorum filamentorum (119) cum ramo interno communicatione, in externa facie muscoli obliqui minoris ramum internum (120) supercandit, et super illum sub expansione aponeuratica muscoli obliqui majoris longius decurrit, priusquam in plures nimirum furculos (Tab. III. 30. 31. 32.) dividitur, quorum superiores sursum circa lineam albam, inferiores autem in carnosissimis illis muscoli obliqui minoris propaginibus (121), musculum cremasterem constituentibus, consumuntur. *Ramus externus* ab externo discedens, et marginem externum fossæ iliacæ attingens, extorsum musculo iliaco interno (122) retro peritonæum incumbit. Antequam autem ex fossa iliaco egreditur, in duo filamenta abit, brevius alterum (123), alterum longius (124). Filamentum brevius cum ramo externo (125) conjungitur; longius autem perforat musculum transversum

E 2

et

-
- (113) Tab. III. 24.
 - (114) Ibi. C.
 - (115) Tab. II. 27.
 - (116) Tab. III. 25. 26.
 - (117) Tab. II. 28.
 - (118) Tab. III. 27. 27.
 - (119) Ibi. 29.
 - (120) Ibi. F. 26.
 - (121) Ibi. d. d. d. d.
 - (122) Tab. II. 27. H. H. et III. 25. G. G. G.
 - (123) Tab. III. 29.
 - (124) Ibi. 28.
 - (125) Ibi. 26.

et obliquum minorem paulo infra spinam superiorem anteriorem ossis ilium , atque in hoc itinere filamentum quoddam (126) ad hunc ultimum muscolum demittit , infra ramum deinde externum in facie exteriori muscoli obliqui minoris, aponeurotica expansione muscoli obliqui majoris (127) obtecta, transversim introrsum ad annulum versus abdominalem pergit, et tandem per ipsam fissuram (128) penetrando attingit membranam adiposam, in viris muscolum cremasterem, in fæminis labium majus pudendorum obducentem, ibique pluribus furculis tum in adipe regionis pubis (129), tum in membrana adiposa, glandulas inguinales et internam femoris partem obvestiente (130), his vero furculis situm mollem mobilemque præbente, tandem terminatur. Longius horum filamentorum (131) in membrana adiposa super muscolum cremasterem cum alio furculo (132) à nervo *lumbo inguinali* enato quamdam init anastomofin. Hic itaque nervus, uti ex præmissa descriptione patet, ratione sui decursus et usus, nomine *nervi ilio - inguinalis* rectius, quam variis illis vagisque hucusque usitatis circumscriptionibus, insignitur. Si forte aliquis meam hujus nervi expositionem cum iis, quas alii supra memorati anatomici tradiderunt, descriptionibus comparare velit, discrimen facile inveniet. Jam supra innui, WINSLOVIUM inter omnes, qui illum secuti sunt, anatomicos accuratissimam hujus nervi explanationem dedisse: id quod etiam ex instituta comparatione elucet, tunc præsertim cum varietatem quamdam mox describendam consideremus, qua nimirum duce WINSLOVIUS in describendo hoc nervo probabiliter utebatur. At si idem ille anatomicus cum VIEUSSENIO repetit, hunc nervum in viris ad funiculum spermaticum, in fæminis ad ligamenta uteri rotunda furculos ablegare, id jux-

-
- (126) Tab. III.
 - (127) Ibi. U. U.
 - (128) Ibi. L. L.
 - (129) Ibi P. P.
 - (130) Ibi Q. Q.
 - (131) Ibi 35.
 - (132) Ibi 47.

juxta meas observationes æque falsum est, ac SABATIERI decretum, nervum utpote hunc in parte anteriori et externa femoris consumi.

§. XXIII.

Varietates quædam circa nervum ilio - hypogastricum et ilio - inguinalem.

Etsi autem natura plerumque et *nervum ilio - hypogastricum*, et *nervum ilio - inguinalem*, modo descripto progeneret, non eandem tamen perpetuam in omnibus corporibus legem observat. Vix non semper inter tria aut quatuor corpora unum reperi, in quo sequentem naturæ lusum observare licuit. *Nervus* scilicet *ilio - hypogastricus* ab ultimo pari nervorum dorsalium enatus oblique versus musculus quadratum lumborum tendit, et musculos abdominis sensim duobus perforat ramis, quorum externus membranæ adiposæ musculorum glutæorum versus ilium prospicit, internus autem circa os ilium volvitur, et versus superiora altius, quam alias solet, in musculis abdominalibus evanescit. Tunc autem *nervus ilio - inguinalis* solus duntaxat ex primo pari, ramo tamen fortiori (133), enascitur, propius, quam alias, ad labium internum ossis ilium accedit, et in tres ramos dispertitur. *Externus* ad membranam adiposam partis anterioris exteriorisque femoris furculos ablegat; *medius* eo modo, quo alias ramus externus decurrit (134), et cum *interno* deinde iterum conjungitur. Tertius denique subinde, etsi rarior, casus obtinet: *Nervus* nimirum *ilio - hypogastricus* ex ultimo pari nervorum dorsalium profiliens magis versus regionem epigastricam descendit, *Nervus* contra *ilio - inguinalis* ex primo pari nervorum lumbalium tenui origine enascitur, neque more alias consueto in duos ramos finditur. Atque in hoc casu WINSLOVII doctrina confirmatur, id est: uti plerumque à ramo interno
ner-

(133) Tab. I. fig. V. c. e.

(134) Tab. III. 26.

nervi ilio-inguinalis parvum quoddam filamentum ad furculum externum abit, utrumque ramum *nervi ilio-inguinalis* conjungens, ita hic unicus atque tenuis ramus *nervi ilio-inguinalis* furculum communicantem ad ramum *nervi ilio-hypogastrici* inferius tendentem ablegat, et tali modo utrique nervi, in origine plane disjuncti, nunc primum conjunguntur.

§. XXIV.

III. Nervus spermaticus externus.

Historia hujus nervi.

Tertius nervus lateralis s. *secundarius*, qui partim adhuc à primo pari nervorum lumbalium oritur, is nervus (*) est, quem cel. WALTERUS *nervum spermaticum externum* vocat. — EUSTACHIUS hunc quidem nervum delineavit, de eo tamen haud commentatus est. — BERRETINUS hunc ramum in Tab. III. exhibet, de quo PETRIOLUS ait: *Per Psoas musculorum dorsum primi lumborum rami diriguntur ad feminalia*. — Apud VIEUSSENIUM innominatus nervus habetur, à secundo nimirum pari lumbalium, plerumque unica, subinde autem tribus radicibus natus, et vasis spermaticis, et glandulis inguinalibus dicatus (135). Neque apud WINSLOVIUM, neque apud SABATIERUM et HAASII hicce nervus peculiare obtinuit nomen. — Oritur juxta WINSLOVII descriptionem ex ansa communicationis primi paris, duobus tenuibus, intime sibi conjunctis furculis, retro musculum Psoam brevi tractu incedens, unam deinde insertionum tendinearum musculi parvi diaphragmatici, ad tertiam vertebra lumborum, superascendit, et cum nervo sympathico magno anastomosin init. Ambo hi rami conjunctim usque ad ligamentum Fallopii procedunt, quo in loco dehiscunt. Horum furculorum unus vasa feminalia ad testi-

(*) Tab. I. fig. I c. II c. III c. IV c. V c. Tab. II. 36. 36. 36. Tab. III. 36. 36. 36. (135) L. c. L. b III. Cap. VIII. p. 444. Tab. XXVIII, 23, 23.

testiculum usque prosequitur, alter sub arcu ligamentoso ad cutem, glandulasque inguinales (136) pergit. — Nuncupatur iste nervus à SABATIERO *la premiere des trois branches anterieures de la premiere paire lombaire*; interim ea, quam nobis dedit expositionem, WINSLOVIANA descriptione modo plus, modo minus exacta est. Nam expositio, quam cel. SABATIERUS tradit, ab illa WINSLOVII sequentibus potissimum differt: I.) SABATIERUS de duobus illis tenuibus ramulis, ex quibus juxta WINSLOVIUM hicce nervus mox in suo ortu constat, haud agit. II.) Anastomoseos, juxta WINSLOVIUM inter hunc nervum et nervum sympathicum magnum intercedentis, nullam mentionem facit. III.) Statuit, insertionem furculi interni hujus nervi in testiculum, in scrotum, in regionem ossis sacri, et lateris interioris superiorisque femoris fieri. IV.) Statuit denique, furculum externum in cutem equidem, non autem in glandulas inguinales inferi, præcipue autem quosdam furculos cum trunco nervi cruralis anterioris conjungi (137). — Hisce decretis SABATIERI cl. HAASIUS adstipulatur (138). — Cl. MARTINUS autem huic nervo, præeunte PETIT, nomen *nervi inguinalis interni* imponit; attamen, ut è descriptione diffusiori apparet, eundem nervum cum *nervo inguinali COOPMANSII* et CAMPERI, postea sub designatione *nervi lumbo-inguinalis* describendo, confundit. Et quidem cel. MARTINUM *nervum spermaticum externum* sub nomine nervi inguinalis interni descripsisse, concludo ex iis, quæ sequuntur: I.) Hujus nervi originem, ut et omnes reliqui anatomici, à primo pari derivat, cl. auctor. II.) Illius decursum per et supra musculum Pfoam ad annulum abdominalem exponit. III.) Effatus est, furculum quemdam in viris ad funiculum spermaticum, in fæminis ad ovaria et ligamenta uteri rotunda ab illo demitti. At vero MARTINUM hunc nervum etiam cum *nervo inguinali COOPMANSII* et CAMPERI confundisse, ratiocinor ex sequentibus: I.) Hunc nervum nomine nervi *inguinalis* insignit; II.) ad partes externas pudendorum ablegat; III.) tribuit tandem huic nervo anastomofin cum nervo inguinali ex-

ter-

(136) L. c. p. 298. §. §. 275. 276.

(137) L. c. des nerfs lombaires. p. 727. 728.

(138) L. c. Cap. IV. §. 200. p. 103. 104.

terno, etsi, ut saltem ex nostris observatis colligi potest, is nervus *inguinalis* CAMPERI, vel noster *lumbo - inguinalis* (minime autem *nervus spermaticus externus*) ejusmodi anastomosin cum *nervo ilio - inguinali* ineat. — Cl. WALTERUS originem nostri nervi ansæ communicationis primi paris imponit, et illius decursum (Tab. I. fig. I. 86. 87.), et anastomosin, ea, qua se in foeminis habent, ratione exhibet, furculis nempe supra uterum in ligamenta uteri rotunda, et in adipem montis veneris insertis. — Cel. SOEEMMERRING (l. c. §. 295.) non obscure innuit, se nervum spermaticum externum, et inguinalem pro uno eodemque nervo habere, et hinc ad junioris COOPMANNII neurologiam provocat. — Etsi denique nervus noster in iconibus nervorum lumbalium, quas FISCHERUS edidit, haud exponatur, de eo tamen, tanquam ramo primo primi paris lumbalium, ibidem diductius agitur. Sed nec ubique, quod hujus nervi originem et decursum spectat, sententiis cl. auctoris adstipulari poterō. — Utinam quasdam de horum nervorum origine, decursu, et terminatione lites meis disquisitionibus et observatis componere mihi liceret! —

Disquisitio mea.

Nervus spermaticus externus perpetua naturæ lege duplici semper radice, id est, prima sua radice (139) ex primo pari, altera (140) ex commixtis sub ganglio secundi paris filamentis enascitur. Etsi admodum tenuis (141) fit, continuo tamen ex his binis radicibus hunc nervum constare vidi sic, ut non intelligam, quomodo sagaces cæteroquin anatomici hujus nervi originem unanimi consensu à primo pari deducere potuerint, nisi forte per hoc seduci se passi sunt, quod prima radix subinde ab ansa communicationis primi paris per breve admodum spatium discedat (142), et ad societatem cum secundo

(139) Tab. V. fig. I c. h. II c. h. III c. h. IV c. h. V c. h.

(140) Ibi. fig. I c. d. II c. d. III c. d. IV c. d. V c. d.

(141) Ibi. fig. I c.

(142) Tab. III. 41. 35.

cundo pari ineundam mox iterum accedat; quo in casu tunc prima radix cum altera secundi paris conjungitur, et conflatus tali modo nervus supra muscolum Psoam egreditur. Quotiescumque igitur res se ita habet, toties incisore facile decipitur. — Verum vero alter etiam in ipsa nervi dissectione error, quem propria experientia nosco, locum habere potest. Si iste nimirum nervus compositus in suo decursu hamulo arripitur, ut ad originem usque dissolvatur, secunda radix, utpote tenerior, à secundo pari abruptitur, prima, crassiori, in primo pari superstita. Quicumque autem patiente et cauta manu nervos lumbales, peracta leni quadam maceratione, accurate disquirat, duplicem, quem statuimus, originem reperiet. — Quamprimum hic nervus modo nunc descripto ex duabus radicibus coaluit, propius continuo ad latera corporum vertebrarum lumbalium accedens, in muscolum Psoam magnum penetrans, et in illo cum nervo lumbo-inguinali conjunctus (143) modo breviori, modo longiori via decurrit, continuo ab inferioribus ad superiora altius ascendens insertionem quandam musculi Psoæ in superiori aut inferiori fine tertiæ vertebræ lumborum perfodit (144), et tandem ipsius musculi Psoæ magni margini interiori adjacet. Si musculus Psoas parvus adest, is etiam perforatur, et eo altius huic musculo nervus incumbit, ita quidem, ut in parva à nervo sympathico magno (145) distantia, nervos ad sympathicum magnum accessorios (146) secundum longitudinem transgrediatur. Itaque WINSLOVII doctrinam, circa anastomosin inter hunc nervum & nervum sympathicum magnum, nunc intelligo; atque hoc ipsum WINSLOVII decretum maximo mihi argumento est, magnum hunc incisorem vestigia hujus nervi profecutum fuisse; ego enim ipse in initio disquisitionum anatomicarum vix non in hunc errorem incidi. Nam in eo loco, ubi nervus super illas albescentes aponeuroticas insertiones musculi parvi diaphragmatis incedit, quemdam inter stamina dis-

cessum

(143) Tab. III. 41. 35.

(144) Ibi. α. 36.

(145) Tab. II. 1 β.

(146) Ibi. 13. 14. 15. 16. 17. 18.

cessum arcum referentem, qualis pluribus in locis occurrit, inveni (147). Ab hoc in formam arcus inflexo ramulo stamen quoddam ad nervum sympathicum magnum accedere, et huic se inferere videbatur. Sed curatori indagine convincebar, hunc furculum esse vas lymphaticum, furculo nerveo in formam arcus curvato incumbens, quod nervum ad usque sympathicum magnum nudis oculis conspici poterat. Cum ejusmodi vasa in aliis corporis partibus ab anatomicis etiam nostri ævi pro furculis nerveis habita, descripta et delineata sunt, talem prisci temporis errorem viro de re anatomica optime merenti, WINSLOVIO, nemo imputabit. — Quotiescunque autem *nervus spermaticus externus* tali modo bipartitur, toties iterum mox ambo furculi ad opinatam arcus speciem constituendam concurrunt. Incedit dein nervus retro peritonæum prope latus internum musculi Psoæ magni, aut parvi (hoc præsentem,) una cum nervo lumbo-inguinali (148), si ille juxta suam magnitudinem apparet, conjunctus, donec non longe ab arcu Poupartii ligamentoso ad vasa iliaca externa pervenit (149), quo in loco in duos ramos (150) dispertitur. — Primus, isque *internus*, ramulus (151) vasa iliaca externa superfundens, sub duabus aut tribus glandulis lymphaticis; in superficie interna rami horizontalis ossis pubis positus, oblique introrsum ad anulum inguinalem versus (152) decurrit, atque ibi (153) funiculum spermaticum ex annulo egredientem attingit; nunc autem funiculo spermatico ipsi in parte posteriori laxè alligatus hicce ramus ad tunicam usque vaginalem testium progreditur, ubi à funiculo spermatico iterum deflectit, et, vagina funiculi spermatici penetrata, in duos vel tres furculos in postica et exteriori

(147) Tab. III. a.

(148) Ibi. 43. 43.

(149) Ibi. R. et Tab II R.

(150) Ibi. 37. 40. Tab. II. 37. 38.

(151) Ibi. 37. 37. et Tab. II. 37.

(152) Tab. II. 37.

(153) Tab. III. 37. 1.

facie tunica vaginalis testium partitur. Horum unus (154) in musculo cremastere evanescit; alter autem (*) cum nervo pudendo inferiori super perinaeum decurrente anastomosis celebrat. — CAMPERUS equidem hanc anastomosis nervo inguinali tribuit; at nervus suus inguinalis alio prorsus modo decurrit, et anastomosis, si qua adest, nunquam ope nervi inguinalis CAMPERI locum habet, atque hinc cel. SABATIERUS terminationem nostri nervi spermatici externi in regione ossis sacri haud absque omni ratione posuit. In primis meis disquisitionibus anatomicis in tunica vaginali tenuissimum rete nervum, delineatione dignum, primo intuitu observavi; at mature adhuc rei fallaciam perspexi: erant nempe candida vasa lymphatica, quæ, prægressa maceratione præparati anatomici, una cum telæ cellulosa fibris, tunicam vaginalem tanquam processus peritonæi constituentibus, hoc rete effingebant. Cum autem postea quædam cadavera absque prævia maceratione cultro anatomico subicerem, rei verum detexi. — Alter, *externus* (155) nempe ramus, in duos iterum furculos dividitur (156), qui statim, facto discessu, super peritonæum ascendunt, musculum transversum abdominis perforant, et in obliquo minori musculo in duobus diversis locis (157) sociantur sic, ut inter illos insula quædam (158) formetur, quo facto nervus lumbo - inguinalis jam exponendus majus robur acquirit.

§. XXV.

IV. Nervus lumbo - inguinalis.

Historia hujus nervi.

Peculiari nervo, ab antiquis vix non omnibus, VIEUSSENIUM si excipias, pro nervo spermatico externo habito ego nomen *nervi lumbo - inguinalis* limpo-

(154) Tab. III. 38. d. N.

(*) Ibi. 39.

(155) Tab. II. 38. & Tab. III. 40.

(156) Ibi. 39. 40. Ibi 41. 42.

(157) Tab. III. 41. 42.

(158) Tab. III. e. e. e.

impono (159). Apud VIEUSSENIIUM hic nervus audit truncus secundi paris nervorum lumbalium (160), et partim illius, partim nervi spermatici externi origo à secundo pari (quod nostro ævo probabilius primum par nervorum lumbalium est) repetitur, et furculum ad involucria testis demittere traditur. Itaque inter veteres anatomicos unico VIEUSSENIO hunc nervum cognitum fuisse, facile colligitur, licet, quæ originem et decursum nostri nervi spermatici attinent, non sat exacte adnotaverit. WINSLOVIUS hunc nervum nullo insignit termino tecnico, verum ratione decursus de isto nervo commentatur eo fere modo, quò commentatus est de origine nervi spermatici externi; docet enim, duobus filamentis tenuibus à primo et secundo pari hunc nervum oriri, musculum Psoam in superiori parte perforare, et trans eum per annulum inguinalem gradi ad glandulas inguinales, et in adipem regionis pubis, et ad scrotum in viris, et ad labia pudendorum in foeminis (161). — ALEX: MONRO, qui universam neurologiam forma tantum tabulari comprehendit, de nullo nervo secundario lumbalium, nervo crurali anteriori et obturatorio tanquam truncis principibus exceptis, singulatim agit. Verum COOPMANNSIUS MONROI interpretis hunc nervum in annotatione quadam ita describit: „nervus singularis ex lumbalibus secundo et tertio ortus juxta tendinem Psoæ minoris decurrens ligamentum Poupartii subit, inguini ramos dat, et glandulis ejus, atque insignem ramum cremasteri musculo. EUSTACHIUS Tab. 19. Lit. φ. „a. Tab. 21. ramos inguinis et cremasteris H. I. depinxit (162).“ Atque his quidem notis (ortum et finem in glandulas inguinales si excipias) generatim nervus noster lumbo - inguinalis insignitur; cum tamen COOPMANNSIUS MOX EUSTACHIUM citat, et nec verbulo nervi spermatici externi meminit, admodum probabile mihi videtur, illum, uti EUSTACHIUM nervum tantum sper-

(159) Tab. I. fig. I. ii, II i. III i. IV i. V i. Tab. II. 41. 41. 41. Tab. III. 43. 43. 43.

(160) L. c. Tab. XXVIII. 27. 28. 30. 31. 32.

(161) L. c. Tr. d. neu. §. 279. p. 199.

(162) *Cel. anat.* ALEX. MONRO *nervor. anatome contrafacta lat. reddita*, Franequera 1754. pag. 64.

maticum externum adnotare voluisse, neque ramum illum ad tunicam vaginalem testis emissum pro peculiari nervo habere. — Interim fateri oportet, et hunc nervum & nervum spermaticum externum facile pro uno eodemque nervo haberi posse; quamvis enim nervus lumbo-inguinalis naturalem suam crassitiam habeat, secunda tamen radix nervi spermatici externi cum radice nervi lumbo-inguinalis plerumque arcte cohaeret, sic, ut uterque nervus non raro conjunctim eadem via pergat. Atque hinc WINSLOVIUS seducius duplicem hujus nervi originem admittit. CAMPERUS certe accuratius hunc nervum perscrutatus fuisset, nisi COOPMANNUS nimium fidisset; immo videtur, illum & nervum spermaticum externum, & nervum lumbo-inguinalem, utpote in decursu conjunctos, pro uno eodemque nervo habuisse. Delineatus enim (Tabula I. fig. II. 27. 28.) nervus Psoæ incumbens adeo crassus apparet, ut pro unico nervo illum minime habere possem. CAMPERUS autem COOPMANNUS non omnino fidisse, neque tamen ipsum hunc nervum curatori examini subiecisse, ex generaliori, quæ sequitur, descriptione colligo: „*Lumbales*“ ait „*etiam exilem ramum ad inguen et cremasteres musculos demittunt.*“ Hac descriptione generaliori occasionem, de origine nervi aliquid certi proferendi, effugit CAMPERUS, licet distributionem hujus nervi, uti COOPMANNUS more EUSTACHII, quoque exponat; addendo autem: „cl. COOPMANNUS *hujus nervi exactam dedit descriptionem*;“ nihilominus doctrinam COOPMANNUS transilit, statuens, furculum ad musculum cremasterem ablegatum cum furculo nervi pudendi inferioris copulam subire, atque ex hac anastomosi consensum inter urethram et testiculos explicari posse. — Hoc autem conubium non ope nervi lumbo-inguinalis, sed mediante nervo spermatico externo fieri, supra demonstravi. Interim CAMPERUS omnium primus hunc nervum proprio latino nomine *nervi inguinalis* insignivit (163). — Ccl. SABATIERUS tradit, nervum nostrum, nullo indito nomine, è secundo pari, incerta tamen ex regione, oriri, versus annulum abdominalem descendere, et in duos furculos discedere, quorum unus ab imo sursum versus in superficie externa musculorum abdominalium pervenit, alter autem decursum vasorum sper-

mati-

(163) L. c. Lib. II. cap. III.

maticorum sequitur, et in cute scroti terminatur (164). Cl. HAASTUS hanc eandem de origine et decursu hujus nervi doctrinam amplectitur; imo affirmat, hunc nervum juxta chordam spermaticam per annulum ad scrotum descendere (165); in annotatione quadam insuper addit, se hac descriptione nervum inguinalem CAMPERI intelligere; quid! quod duce WINSLOVIO statuit, nervum hunc à ramo primi paris adaugeri. — Cel. MARTINUS (§. XXIV.), exponendo nervum spermaticum externum, hunc eundem nervum ex parte cum nervo inguinali CAMPERI, seu nostro lumbingo-inguinali confundit; nihilominus tamen, nervum inguinalem CAMPERI sigillatim describendo (166) verbotenus ferme WINSLOVIUM sequitur. — Dantur in tabula cel. WALTERI quinque abscissi rami è secundo pari provenientes, quos ramos musculares esse asserit cel. auctor (167). — Peculiarem quoque nervum, utpote in cutem regionis inguinalis, imo etiam in cutem scroti et in musculum cremasterem furculos suos emittentem exponit SOEMMERRINGIUS (Lib. cit. §. 296.). Cum insuper hujus nervi cum ramo nervi pudendi inferioris anastomosin demonstraturus, CAMPERI auctoritate nitatur, nullum dubium nobis inest, cel. virum COOPMANSII senioris et CAMPERI nervum inguinalem subintelligere. — Superest, ut recentioris ex auctoribus cl. FISCHERI de hoc nervo sententias in medium proferam. „Alius“ ait cl. auctor, „ramus paris lumbalis secundi, „cujus originem Tab. I. fig. 2, 109. monstrat, musculis abdominalibus furculos nonnullos largitur, quibus emissis juxta chordam spermaticam annulum transit, et circa arteriam cruralem COOPMANSIO (juniori?) teste, ansa facta, ad inguen et scrotum descendit. Cel. CAMPERUS inguinalem nervum vocat, et juxta Psoæ minoris tendinem migrantem depinxit. Ex nostra, qualicunque sententia eam ob causam minus recte hoc nomine insignitur, quo-

(164) L. c. De la neurologie.

(165) L. c. Cap. IV. §. 201. p. 104.

(166) L. c. §. 195. p. 230. Observari debet quadam conjunctio inter primum et secundum (par lumbalium,) unde ad inguina rami feruntur præter ante memoratos, & in modum eorum distribuuntur.

(167) L. c. Tab. I. fig. I. 105. 106. 107. 108. 109.

„ quoniam maxima ex parte in pudendis utriusque sexus et femoris anteriori
 „ cutanea parte consumitur. Perforato enim ligamento *POUPARTII* ramum
 „ exteriora versus ad glandulam inguinalem mittit, cujus ramulus in adipe ter-
 „ minatur. Alter ramus aliam glandulam intrat. Alius ramus ad anteriorem
 „ femoris partem descendit, et partim anastomosin init cum nervo cutaneo
 „ anteriore, partim in adipe cessat. Ultimus ejus ramus in tres abit furculos.“
 De tertio furculorum docet *cl. auctor*, eum esse referendum inter pudendos
 nervos externos, duobus filamentis ad scrotum et labia externa in foeminis
 migrare, et in musculo cremastere, ubi cum ramis nervi pudendi inferioris
 conjungitur, et in cute, et in adipe harum partium multis fibrillis distribui —
 Ex fida, quam hucusque exposui, decretorum recensione patet, minus abso-
 lutam adhuc hujus nervi doctrinam haberi; ut itaque haud superfluum esse
 existimem, si meas repetitis disquisitionibus innixas observationes enarrem, &
 quid natura perpetua aut instabili lege observet, referam. —

Disquisitio mea.

Hic *nervus* (168) constanti existit lege, et quamvis à secundo pari ner-
 vorum lumbalium continuo oriatur, tamen haud in eodem semper hujus pa-
 ris loco enascitur. In *sex* cadaveribus *quater* sub ganglio (169) è permix-
 tis filamentis radicum anteriorum, *bis* autem ex ipsa ansa communicationis
 (170) originem ducere vidi. Sed et quoad numerum radicum et robur ori-
 go hujus nervi variat: modo unica tantum radice (171), modo duabus (172)
 orditur. Hoc in casu crassior evadit, et à nervo spermatico externo facile
 discernitur, facilius quippe ab illo separabilis (173). In priori autem casu dif-
 ficilius à spermatico nervo distingui potest, cum ambo hi nervi tam in origi-
 ne,

(168) Tab. I, fig. I. i. II i. III i. IV i. V i. Tab. II, 41. — Tab. III, 43.

(169) Ibi, fig. II, IV, V. Tab. II, 32.

(170) Ibi, fig. I, III.

(171) Ibi, fig. II i. IV i, V.

(172) Ibi, fig. I i, i. III i, i,

(173) Tab, II, 41.

ne, quam in decursu intime cohæreant, et non nisi arduo labore à se invicem separari queant. Emergit haud ex eadem semper muscoli Pfoæ regione; sæpe cum nervo spermatico externo conjunctus (174) in regione intermedia cartilaginis tertiæ quartæve vertebræ lumborum musculum Pfoam penetrat (175); subinde autem, præsertim nervo spermatico externo citius altiusque sursum versus in regione secundæ et tertiæ vertebræ lumborum proveniente, nervus noster in regione quartæ vertebræ lumborum super musculo Pfoa apparet. In ulteriori trans musculum Pfoam decursu ambo hi nervi juxta se invicem positi sunt, nervus utpote spermaticus introrsum (176), extrorsum nervus lumbo-inguinalis (177); rarius à se invicem distant. — Quodsi vero nervus *lumbo-inguinalis* duabus crassis radicibus, ut in nostro specimine, enascitur, perpetuo in duos abit ramos (178), priusquam nervus nimirum spermaticus externus partitur. *Ramus externus*, isque *tenerior* (179), oblique super truncum nervi cruralis anterioris, nervo cutaneo externo fere ex adverso, decurrens supra arcum *Poupartii* ligamentosum sub peritonæo ascendit, musculum transversum et obliquum minorem abdominis perforat, et quamprimum hunc ultimum musculum attingit, duos furculos nervi spermatici externi (180) ad anastomofin constituendam acquirit. Atque ita adactus externus hic nervi lumbo-inguinalis ramus sub ramo ejusdem nervi interno (181) per fissuram tendineam musculi obliqui majoris (182) in membranam adiposam partis superioris internæ femoris, scroti et regionis pubis pergit, atque ibi cum ramo interno nervi ilio-inguinalis anastomofin (183), quamdam

insu-

-
- (174) Tab. III, 43, 36.
 - (175) Ibi. H.
 - (176) Ibi. 36.
 - (177) Ibi 43.
 - (178) Tab. II, 42, 43. Tab. III, 44, 45.
 - (179) Ibi. 43.
 - (180) Tab. III. e, e, 41, 42.
 - (181) Ibi. 28, 22.
 - (182) Ibi 45. L, L₂
 - (183) Ibi 35.

insulam (184) efformantem, init; aliqui insuper seorsum emissi furculi tam in adipe regionis pubis (185), quam in membrana adiposa, glandulas inguinales atque crurales (186) investiente, terminantur. Nunquam, accuratissima etiam perscrutatione, furculum quemdam nerveum in ima glandulae substantia consumi, potius semper infra glandulam per neccentem telam cellulofam in membranam adiposam, quo tendunt, cursum dirigere observare licuit. Dum igitur hac observatione illis anatomicis, qui hujus nervi in glandulis inguinalibus terminationem docent, utique refragor, ex altera parte WALTERI, CRUIKSHANKII, et MASCAGNII contra HEWSONIUM sententias confirmo: nunquam scilicet furculos nerveos in substantiam glandularem inferi. Id adhuc addere oportet, furculum hunc nervi lumbo-inguinalis eodem, ac furculum nervi ilio-inguinalis, in membrana adiposa mobili mollique situ gaudere, ita ut ambo furculi insulam antea memoratam (Tab. III. b. b. 47. 47.) constituentes, pro vario cutis situ, modo in scroto, modo in regione pubis mobiles positi sint. Decursu itaque *rami externi* atque *tenuioris* nervi lumbo-inguinalis hucusque explanato, descriptionem secundi *rami* adgredimur. Hicce ramus interior atque fortior (187) profundius descendit, & introrsum versus in duos abit furculos (188), qui sub arcu *Poupartii* ligamentoso introrsum arteriam cruralem petentes, in adipem arteriae superstratum ita inseruntur, ut arteriam quasi amplectantur (189). Ablegatis hisce furculis ramus interior (90) extrorsum decurrit, & sub arcu ligamentoso in inguinis curvatura juxta furculum internum nervi cutanei externi inter duas laminas fasciae latae (191) egreditur, extrorsum deinde ramum nervi cutanei externi (192) transilit, & pluribus furculis in superiori et anteriori femoris parte evanescit.

§. XXVI.

(184) Tab. III. b. b. 47. 47.

(175) Ibi. 46. 48. 49. D.

(186) Ibi. O. Q.

(187) Tab. II. 42. Tab. III. 44.

(188) Tab. II. 44. Tab. III. 50. 50.

(189) Tab. II. R. M. 44. 44.

(190) Tab. II. 45. Tab. III. 51. 51.

(191) Tab. III. 51, S. R.

(192) Tab. III. 55.

G

§. XXVI.

**Varietates quædam circa nervum spermaticum externum
et lumbo - inguinalem.**

Et si autem nervus lumbo - inguinalis , ut (§. XXV.) dictum fuit , nunquam desit , haud tamen perpetuo eundem , quem hucusque descripsimus , decursum observat . Id interim certum est , hunc nervum inter et nervum spermaticum externum intimum semper pactum intercedere . Si quis igitur varietates nervi lumbo - inguinalis altius velit perspicere , nervum spermaticum externum semper acri et intento animo intueri oportet , nam hoc duntaxat modo mutua utriusque nervi ratio accurate perspicitur . — Nervus lumbo - inguinalis , si simplicem originem habet , alium semper decursum observat . In hoc casu enim mox in origine , et in decursu super musculum Psoam cum nervo spermatico externo conjungitur . Imo postquam nervus spermaticus externus in duos ramulos partitus est , cum ramo hujus nervi externo conjunctus permanet , musculum transversum et obliquum minorem abdominis perforat , atque tunc more consueto per fissuram tendineam musculi obliqui majoris proveniens , et sese conjungens cum furculo interno nervi lumbo - inguinalis , illam antea memoratam insulam constituit . Et si vero quandoque ramus externus nervi spermatici , quod tamen raro contingit , hunc nervum deferat , sub arcu *Poupartii* ligamentoso tamen exit , et in adipe arteriæ cruralis evanescit . Deficientes autem furculi , qui in casu (§. XXV.) descripto inter duas laminas fasciæ latæ penetrant , et laminam quoque externam perforant , tunc partim sursum et extrorsum à nervo ilio - hypogastrico , partim in superiori et anteriori parte à nervo aliquo cutaneo supplentur . Si itaque hasce nervi lumbo - inguinalis , quoad copulam suam et cum nervo spermatico externo , et cum ramo interno nervi ilio - inguinalis , varietates cum sententiis anatomicorum supra adductis comparamus , clare patet , singulorum eundem doctrinam ratione non omni fuisse destitutam , et si nullus rei veritatem ex omni parte perspectam habuerit .

§. XXVII.

§. XXVII.

V. Nervus cutaneus externus.

Historia hujus nervi.

Ad ramum nunc secundarium progredimur, quem recentiores jam ab aliquo tempore nomine nervi cutanei exterioris insignivêre. Sed brevis ero in exponenda hujus nervi historia. EUSTACHIUS decursum nervi externi cutanei (193) distincte depinxit. An VESALIUS et BERRETINUS hunc nervum delineaverint, omni licet adhibita, in evolvendis et perlustrandis illorum tabulis, solertia haud equidem adfirmare audeo. Sed longe fufius hunc nervum VIEUSSENIUS (194) exprimit, duabus nimirum radicibus è tertio pari enatum. WINSLOVIUS omnes suos antecessores in accurata etiam hujus nervi descriptione superavit. Ejus originem recte à secundo pari deducit; at cum quibusdam prioris et sui etiam ævi anatomicis descripsit ramulum quemdam inde abientem et cum trunco nervi cruralis anastomizantem, ut et posuit hujus nervi propaginum fines in glandulis inguinalibus. Atque WINSLOVIUM, quod memoratam nervi hujus anastomofin attinet, SABATIERUS, HAASIUS, MARTINUS, STYXIUS, SOEMMERRINGIUS, FISCHERUS, aliique ejus affectæ secuti: hi enim omnes anastomizantem cum trunco nervi cruralis ramulum admittunt atque exponunt. Recepta igitur unanimi veterum et recentiorum anatomicorum consensu ramum nervi cutanei exterioris inter et nervum cruralem anteriorem anastomofi, mirabar utique, VIEUSSENIUM hujus anastomoseos haud mentionem fecisse, sed peculiarem nervum (195) è tertio pari enatum et duobus fibrillis in truncum nervi cruralis sese ingredientem descripsisse. — Etiamfi autem anatomici pene omnes ratione hujus anastomoseos inter se consentiant, in determinanda tamen origine nervi cutanei externi mire inter se dissentiunt.

WINS-

(193) L. c. Tab. VII. fig. I. — Tab. VIII. fig. I. Edit *Lancis*. — Tab. XIX. φ. ψ. λ. p. 75. Edit. *Albin*.

(194) L. c. Tab. XVIII. 43. 56.

(195) L. c. 53. 57. 60. 61.

WINSLOVIUS et SABATIERUS unam eandemque à secundo pari originem exhibent. MARTINUS (196) vero originis hujus nervi non meminit. Cel. WALTERUS in secunda ansa communicationis duos exhibet furculos (197), quos *ramos musculares ad Psoam majorem migrantes* vocat. Cl. STYX denique originem (simplex an duplex sit, non determinat) tertio pari (198) imponit. Eandem quidem originem agnoscit GÜNTHERUS, at non modo opinatum àb nervo cutaneo externo ad cruralem anteriorem emissum furculum. sed et duplicem ejus originem silentio omnino præterit (199). SOEMMERRINGIUS (L. c. §. 279. pag. 298.), duce STYXIO, hujus nervi à tertio pari obortum admittit. Horum denique virorum, quoad nervi cutanei exterioris à tertio pari originem, sententiis nuperrime accedit cl. FISCHERUS. — An tam varius naturæ in producendo hoc nervo sit lusus, uti secundum varias anatomicorum sententias videtur esse. Omnem dedi operam, ut, quid verum sit, à natura ipsa ediscerem. —

Disquisitio mea.

Nervus cutaneus externus (200) nunquam non adest, et perpetua naturæ lege semper ex secunda ansa communicationis, sæpius duabus (201) radicibus, interdum unica (202) tantum, nascitur. Sed haud in eadem semper regione ansæ communicationis reperitur; nam sæpe altius (203), nonnunquam inferius prope illius ansæ cum tertia communicationem (204) provenit. Verum origo hujus nervi à lege quandoque duplici adhuc modo aberrat. *Tertius*

(196) L. c. §. 195. p. 320.

(197) L. c. Tab. I. fig. I. 114. 115.

(198) L. c. §. XXI, p. 26.

(199) Kurzer Entwurf einer Nervenlehre p. 149.

(200) Tab. I. fig. I k. II k. III k, IV k. V k. Tab. II. 46. 46. Tab. III. 53. 53.

(201) Tab. I. fig. I II. II II. III II. IV II, Tab. II. 49. 50. Tab. III. 61. 62.

(202) Tab. I. fig. V l.

(203) Tab. I. f. II. V.

(204) Ibi, fig. I. Tab. II. 49. 50.

tius nimirum casus datur, cum nervus cutaneus externus ex tertia ansa communicationis (205) primo intuitu profilit; quartus vero, cum hic nervus omnino deesse videtur. In utroque tamen casu nervum cutaneum externum ex secunda ansa communicationis continuo oriri, ratum facio atque palam. Quod si nimirum nervus noster à tertio pari provenire videtur, radices ope telæ cellulosæ secundum longitudinem deorsum cum tertia duntaxat ansa communicationis cohærent, et soluto hoc, cauta manu, vinculo apparet, hasce origines è continuatis secundæ ansæ filamentis oriri. Aliquoties alteram radicem ex tertia ansa, alteram vero ex trunco nervi cruralis anterioris prodire observavi: eodem fere modo, quo EUSTACHIUS (206) hunc nervum exhibuit, eademque pene ratione, qua FISCHERUS cujusdam ramuli ad nervum cruralem anteriorem adaugendum accessorii mentionem facit; nihilominus et sub his circumstantiis, non modo primam, sed et alteram radicem ad secundam usque ansam communicationis cultro prosequi mihi licuit. Quartum casum descripturus, cum hic nimirum nervus deesse videtur, et tamen explicato plexu lumbali adest, luculenter demonstrabo, varium hujus nervi quoad originem suam lufum varios tam veteres, quam recentiores incisores in eum errorem induxisse, ut ipsam secundam nervi cutanei externi radicem pro supra dicto ramo, cum nervo crurali anastomizante, habuerint; nam hoc duntaxat modo unanmem illorum de hac anastomosi doctrinam intelligere queo. Etenim fieri non potest, ut à formato jam nervo cutaneo externo inferius abiens ramulus (207) cum nervo demum crurali se conjungat; id quod dein uberius demonstrabo. — Quod si vero nervus noster seu unica, seu binis radicibus oriatur, semper (quartum, mox describendum casum si excipias) in musculum magnum Psoam modo altius, modo profundius penetrat. Si duplicem originem habet, ambo furculi, quorum superior (208) plerumque tenuior est, fibras quasdam musculares Psoæ extrorsum versus amplectuntur, et in margine exteriori hujus

(205) Tab. I. fig. III. 3. D.

(206) L. c. Tab. VII. Edit. *Lanc.* et Tab. XIX. Ed. *Alb.*

(207) Tab. II. 48. 48. Tab. III. 54. 54.

(208) Tab. II. 49. Tab. III. 61.

jus musculi (209) ita prodeunt, ut ramulus tenuior supra musculum Pfoam (210), ramulus autem crassior, qui subinde furculum ad ipsum musculum ablegat (211), sub hoc musculo (212) egrediatur. Si autem unica radice orditur, crassior est plerumque in origine, totus musculum ingreditur, et in ejusdem substantia in duos abit ramulos (213). Quamprimum ambo ramuli in margine exteriori musculi Pfoæ egressi sunt, invicem conjunguntur (214), et conjuncti in cavitate ossis ilium oblique super musculum iliacum internum (215) versus anteriorem & superiorem spinam ossis decurrunt. Postquam tali modo compositus nervus cutaneus externus fossam iliacam plane deserit, introrsum versus parvum furculum emittit (215), qui sub arcu *Poupartii* ligamentoso hoc in specimine cum nervo tantum cutaneo medio (217) se conjungit; at multo frequentius contra sententias EUSTACHII, WINSLOVII, STYXII (218) omniumque pene anatomicorum, qui truncum nervi cruralis ab illo furculo adaugeri asserunt, tunc præcipue, cum paulo altius originem repetit, versus nervum cruralem anteriorem oblique decurrit, non eo fine, ut cum illo se jungat, sed ut in adipe arteriam cruralem investiente, quam secundum ejus longitudinem per longius spatium comitatur, evanescat. Noverat equidem WINSLOVIUS furculum hunc arteriæ cruralis socium, nihilominus alium quoque cum nervo crurali communicantem ramulum admittit. Sed hic ipse introrsum migrans furculus ita ludit, ut subinde in uno latere omnino desit, in altero autem compareat: si deest, aliis furculis, aut à nervo lumbo-inguinali,

(209) Tab. III. H.

(210) Tab. III. 61.

(211) Tab. II. F. d.

(212) Tab. III. H. 62.

(213) Tab. I. fig. V. d. d.

(214) Tab. II. 46. Tab. III. 53.

(215) Ibi. H. H. Ibi. G. G. G.

(216) Ibi. 48. 48. Ibi. 54.

(217) Tab. II, inter 55 et 57. Tab. III. 63. in e.

(218) L. c. §. XXI. — Ramulum anatomicum (Jc. N. 200.) supra musculum iliacum exhibet ad cruralem nervum adaugendum.

nali, aut à nervo hucusque accessorio WINSLOVII nominato transmissis, et arteriam comitantibus suppletur. — Princeps ramus dein, magis infra, quam supra, arcum ligamentosum egrediens (220), inter duas laminas fasciæ latæ ita decurrit, ut internæ laminæ incumbens (221) ab externa (222) tegatur. Mox in suo per arcum ligamentosum egressu in tres dehiscit ramos, in posteriorem (223), in medium (225), et in anteriorem (225). Ramus *posterior* in duos abit furculos (226), laminam externam fasciæ latæ penetrantes, et in membrana adiposa supra musculos glutæos et tensorem fasciæ latæ pluribus filamentis evanescentes. *Medius* ramus musculo vasto externo ex adverso inter duas laminas fasciæ latæ per aliquod intervallum decurrit, et in duos plane compressos furculos (227) discedit, utpote versus faciem genu anteriorem descendentes, et pluribus minoribus furculis dispersis in cute genu dilabentes. *Anterior* autem ramus (*) mox prope medium ramum juxta femur descendit, et emissis quibusdam furculis, paulo supra genu, in membrana adiposa consumitur. Attamen natura haud eadem semper lege hunc nervum dispertit. Subinde enim hæc distributio modo à me descripto, subinde autem alio modo à cl. STYX exposito et delineato (228) observatur. Optandum equidem fuisset, ut in tabula cl. STYXII lamina interna fasciæ latæ, cui nervi cutanei incumbunt, delineata conspiceretur; quod tamen, ut verum fateamur, haud erat factu facile. Cum enim hunc potissimum finem sibi posuisset auctor, ut nervos musculares nervi cruralis anterioris exprimeret, fascia lata conser-

vari

(220) Tab. III, 55.

(221) Ibi. R.

(222) Ibi.

(223) Ibi. 56.

(224) Ibi. 57.

(225) Ibi. 58.

(226) Ibi. 59. 60.

(227) Ibi. infra 57.

(*) Ibi. 58.

(228) L. c. §, XXI, p. 26. Explic. icon. à 201 — 209.

vari non potuit; atque hinc factum est, ut hi rami in ejus tabula supra musculos femoris immediate decurrere videantur. Sed hæcce vota cl. FISCHERUS nuperrime tabulis suis quoque implevit.

§. XXVIII.

Varietas quædam circa nervum cutaneum externum.

Cum (§. XXVII.) quatuor simulatas in origine nervi cutanei externi varietates exponerem, addidi, in *quarto casu* nervum cutaneum subinde omnino *deesse videri*, nihilominus tamen adesse, et explicato plexu lumbali in conspectum venire. In triginta circiter cadaveribus iste casus mihi bis occurrit, et sequenti modo se habuit: omnes alioquin nervi secundarii per peritonæum translucent. In binis autem his speciminibus nervus cutaneus externus haud apparuit. Ablato autem caute peritonæo nullus omnino de absentia hujus nervi dubitabam; at neque exsecto etiam musculo Psoa hic nervus comparuit. Curatius nunc inquirens, quomodo sub his circumstantiis nervus se habeat, detexi, illum una cum nervo medio cutaneo è trunco nervi cruralis anterioris sub arcu Poupartii ligamentoso abire, extrorsum versus musculos superascendere, versus trochanterem majorem inclinari, laminam dein internam fasciæ latæ perrepere, atque tunc consuetum inter duas laminas fasciæ latæ iter continuare. Sciendi itaque cupidus eram, an hi duo nervi quoque, ut truncus nervi cruralis anterioris, è plexu lumbali, an autem alia quacunque ratione oriantur. Exscissa igitur quinque paria nervorum lumbalium, et super corticem subereum extensa per tres dies macerationi exposui. Soluta tunc tela cellulosa, et plexu lumbali præparato vidi, nervum cutaneum externum (229) ex filamentis secundæ ansæ communicationis enasci, in ea licet regione, ubi illius filamenta cum filamentis tertiæ ansæ commiscuntur. Filamentum internum (230) erat is ipse furculus internus, qui plerumque è nervo cutaneo externo, paulo ante ejus è fossa iliaca egressum emittitur, et arteriam cruralem etiam in hoc specimine

(229) Tab. I. fig. IV. k. k. k.

(230) Ibi.

mine comitabatur. Nervus quoque cutaneus medius (231) duabus juxta se invicem sitis radicibus (232) ē filamentis secundæ ansæ communicationis oriebatur. Uterque itaque nervus aderat, sed ad filamenta nervi cruralis anterioris ope tenerrimæ telæ cellulosæ quasi affixus, ita, ut neque unicum filamentum à plexu ad formationem hujus nervi, aut vice versa à nervo ad formandum plexum, transmitteretur. Nil igitur hic quoque ramulus ad incrementum nervi cruralis anterioris contribuebat. Ex hucusque dictis (§. §. XXVII. — XXVIII.) patet, *nervum cutaneum externum* non tantum constanter adesse, sed et perpetua lege ex secunda ansa communicationis enasci; neque, si forte hunc nervum à tertiâ ansa abire videamus, illum ideo ex hac ipsa ansa oriri existimemus; id quod æque falsum esset, ac si hunc nervum, quoniam non solito more mox in conspectum venit, omnino deficere dicatur. Cæterum introrsum versus migrantem nervi cutanei externi ramulum interiorem pro nervo accessorio nervi cruralis nunquam habendum esse, sed aut ad formandum nervum quemcunque cutaneum concurrere, aut arteriam cruralem comitari, evidenter demonstravi; nervum autem cruralem anteriorem juxta leges œconomiae animalis nullis ejusmodi nervis accessoriis indigere, adhuc clarius patebit.

RAMI NERVORUM LUMBALIIUM SECUNDARII INCONSTANTES.

§. XXIX.

Omnes hucusque (§. XXI. — XXVIII.) expositi nervi secundarii perpetua lege ex nervis lumbalibus oriuntur. Attamen quidam alii dantur rami, qui *lege instabili* quandoque inde originem ducunt. Huc refero *N. cutaneum medium et internum*; *N. cutaneum anteriorem*; porro illum immerito hucusque

(231) Tab. I. l. 1.

(232) Ibi, l. 1.

que dictum nervum *ad cruralem anteriorem accessorium* WINSLOVII; nec non nervum ante me à nemine descriptum, utpote N. *ad nervum cruralem internum, seu obturatorium, accessorium*. Ultimi duo nervi, si adsunt partim ex plexu lumbali, partim ex ansa quadam communicationis oriuntur; illorum itaque historiam, peracta demum plexus lumbalis descriptione, exponam. Quod autem tres priores nervos cutaneos attinet, nervum scilicet *cutaneum medium, internum, et anteriorem*: horum doctrinam eo aptius huc transferre potero, cum singularis horum nervorum proprietas in hoc maxime consistat, quod non perpetuo, secus ac vulgo traditur, ex formato jam nervo crurali, sed quandoque etiam ex ipsis nervis lumbalibus nascentur. WINSLOVIUS e. g. docet, omnes nervos cutaneos, excepto nervo cutaneo externo, è nervo crurali progigni (233). — SABATIERUS è contrario duos peculiare ramos tertii paris describit, quorum primus, isque tenerior, sub arcu Poupartii ligamentoso in musculos abdominales inseritur, (hunc ramulum nerveum, immerito quidem sic dictum, *accessorium* WINSLOVII esse censet: cl. auctor enim nullibi amplius hujus nervi mentionem facit); alter autem, isque crassior, in musculos femoris, et in integumenta communia in parte superiori et interiori femoris dispertitur (234) — Cl. MARTINUS recte animadvertit, HALLERUM quinque nervos cutaneos numerare; cum autem quinque nervi cutanei à nervis lumbalibus abeuntes haud reperiantur, ad propriam, quam de nervo crurali anteriori dedit descriptionem, (235) provocat, atque ibi reliquorum nervorum cutaneorum originem quærit, et ramos nervi cruralis describendo, hos nervos cutaneos nominatim recenset. Interim HALLERUS sane non absque omni ratione docuit, nervos cutaneos à nervis lumbalibus ad femur emitti; neque convenit, possibilitatem hujus phænomeni negare, cum hicce casus juxta meas observationes in 5 — 6. cadaveribus saltem semel occurrat. Hinc etiam miror, cl. STYXIIUM possibilis illius nervorum cutaneo-

(233) L. c. §. §. 310. 311. 312.

(234) L. c.

(235) L. c. §. 194. p. 229. & §. 197. p. 232.

neorum originis haud meminisse. Utique verum est, nervum cutaneum medium plerumque cum nervo muscoli sartorii conjunctim è nervo crurali oriri, et ad fasciam latam migrare; neque negandum est, nervum cutaneum anteriorem communem, cum nervo livido et nervo cutaneo interno ex nervo crurali anteriori, originem ducere. Et si itaque cl. STYX illum casum, qui plerumque obtinet, recte pro constanti habuerit, origo tamen horum nervorum ex nervis lumbalibus non ita rarus observatur, ut nullam omnino mentionem mereatur. — Quum horum nervorum decursus, quasdam non magni momenti varietates si excipias, cum descriptione cl. STYXII utique conveniat (236), id de illorum ex nervis lumbalibus origine (quomodo scilicet, si nervus cruralis anterior nihil ad illorum genesis confert, res se habeat) adnotare mihi sufficiet.

§. XXX.

I. Nervus cutaneus medius.

Nervus cutaneus medius (237), nervus plane compressus, deorsum decurrens, in nostro specimine ex ansa communicationis tertii paris oritur, parumper oblique decurrit, fasciculos quosdam in superficie inferiori muscoli Pfoæ ad ejus marginem (238) emittens, ubi deinde secundum longitudinem ad arcum Poupartii ligamentosum usque nervo crurali anteriori (239) ex adverso positus est. Aliquantum deinde extrorsum vergit, ut sub arcu ligamentoso furculum internum nervi cutanei externi attingat, et sub angulo acuto cum illo copulam (240) ineat. Hac denique copula nervus crassior evadens (241) inter

(236) L. c. §. §. IV. V. VI. p. 11. — 40. Nro. 41 — 46. Nro. 47 — 77.

(237) Tab. II. 55. 55. 55. Tab. III. 63. 63.

(238) Tab. III. 4.

(239) Tab. II. 62. 62. Tab. III. c. c. c.

(240) Tab. II. c. Tab. III. c.

(241) Tab. III. 63. infra c.

inter nervum cutaneum externum et anteriorem, quocum parvi furculi (242) ope conjungitur, in media fere regione femoris decurrit. Hanc anastomosis cl. quoque STYX commemorat. Implantatio quoque hujus nervi ope plurium furculorum partim in extremitate inferiori femoris in latere externo, partim in cute super genu, ab hoc anatomico accurate exaratur, ut ratione insertionis omnium nervorum cutaneorum ad hunc auctorem nec non ad FISCHERI opus lectores remittam: hac tamen unica notanda animadversione, insignem omnium horum nervorum truncum per femur inter laminae fasciæ latæ proficisci, tenuiores tandem furculos laterales in membranam adiposam penetrare, donec tenuissimi nervuli in eadem dispareant.

§. XXXI.

II. Nervus cutaneus anterior.

Nervus cutaneus anterior (243); qui sæpius equidem ex aliquo nervi cruralis anterioris ramo oritur, e. g. ex *nervo livido*, in hoc specimine unica radice (244) ex tertia ansa communicationis progreditur, parvam portionem musculi Psoæ deorsum et extrorsum (245) perforans, truncum fere nervi cruralis anterioris incumbit, donec sub arcu ligamentoso emergit. Ibi alium adhuc furculum (246) emittit, qui recta ad arteriam cruralem decurrit (247); illamque cum aliquot furculis (248) comitatur, et hoc in itinere cum furculis à nervo lumbo-inguinali ad arteriam cruralem quoque ablegatis (249), in va-
rios

(242) Tab. II. 58. Tab. III 64.

(243) Tab. II. 51. 51. Tab. III 65, 65

(244) Tab. II.

(245) Tab. III. H.

(246) Tab. II. 52.

(247) Ibi. K.

(248) Ibi. inter furculos Lit. M.

(249) Ibi, 44.

rios minores furculos confluit, unde rete quoddam nerveum super arteriam construitur, quod illam antrorsum et retrorsum amplectitur. Emissio hoc furculo ramus princeps sub fascia lata, super musculus iliacum internum et sartorium (250) per aliquod adhuc spatium decurrit, donec tandem antrorsum et sursum in femore laminam internam fasciæ latæ (251) perforat, et in duos abit ramos, quorum exterior à ramulo nervi cutanei externi adaugetur (252). Admodum probabile est, hunc nervum, si ex tertia ansa communicationis, modo à nobis descripto, oritur, illum nervum constituere, quem, omnium primus, WINSLOVIUS (253) pro nervo accessorio nervi cruralis habuit, quem SABATIERUS ad musculos abdominales (§. XXIX.) ablegat, MARTINUS et STYXIIUS autem, juxta doctrinam WINSLOVII, pariter tanquam nervum accessorium nervi cruralis admittunt, imo nomine nervi *accessorii Winslovii* insigniunt. In sequentibus (§. XXXVIII.) hanc discrepantiam solvere, et omnem errorem tollere conabor.

§. XXXII.

III. Nervus cutaneus interior.

Nervus cutaneus internus, vel quorundam anatomicorum *Superior*, plerumque cum nervo livido et cutaneo anteriori conjunctim ex eodem trunco oritur, & subinde etiam cum nervo sapheno communicantem ramum (254) constituit. Oritur autem in nostro casu (255) sub arcu ligamentoso è nervo cutaneo medio, una cum illo (256) inter duas laminas fasciæ latæ exit,
et

(250) Tab. II. H. R. 53.

(251) Tab. III. 65. c.

(252) Ibi. 64.

(253) L. c. §. 287. p. 200 — 201: — Pro accessorio five socio nervi cruralis haberi potest.

(254) L. c. §. VI. p. 13. Hicce locus hic invenitur.

(255) Tab. II. 56.

(256) Tab. III. 71. super s. 63.

et oblique versus latus internum femoris decurrit. In hoc itinere plures furculos (257) in telam cellulofam glandulas inguinales et femorales cingentem (258) emittit. Nullus quoque horum furculorum ipsam glandularum substantiam intrat. Appropinquans autem lateri interno femoris princeps ramus, in *exteriolem* (259) *medium* (260) et *interiorem* (261) ramum partitur, qui propius sensim ad latus internum femoris accedunt, minores in hoc itinere furculos ad cutem emittunt, et in latere interno genu evanescent. — Id tamen adnotare oportet, me hanc originem nervi cutanei externi in unico tantum cadavere invenisse; originis vero rationem à cl. STYX descriptam plerumque obtinere, ad cuius ergo tractatum lectores iterum remitto.

§. XXXIII.

Historia plexus lumbalis.

Jam transeo ad *plexus lumbalis* historiam. Vestigia originis istius plexus in libris veterum anatomicorum incassum quæris. *Vesalius* profert ea, quæ sequuntur: *Cruri juxta femoris initium a dorsi medullæ lumborum vertebriis, et osse sacro complexæ nervorum, quatuor nervi offeruntur, à reticulari quodammodo plexu perinde procedentes atque præcipuos brachium petentes nervos pronasci, jam antea relatatum est* (262). Ex hac descriptione elucet, illum omne symbolum, quod nervi lumbales et sacrales ad generationem anterioris, interioris, ac posterioris etiam nervi cruralis conferunt, tanquam unicum plexum considerasse, ex quo nervi extremitatum inferiorum, eodem modo, ac nervi brachiales e suo plexu, egrediuntur.

Cum

(257) Tab. III. 72. 72. 72.

(258) Ibi. O. Q.

(259) Tab. III. 73.

(260) Ibi. 74.

(261) Ibi. 75.

(262) L. c. L. IV. cap. XVII. p. 350.

Cum insuper *plexus ischiadicus* ab una parte a quarto & quinto pari nervorum lumbalium formatur, quod evidentius adhuc in osse sacro conspicitur, id unicum probabilius sub hoc intellexit, & nervum cruralem anteriorem & anteriorem primos ex hoc plexu prodeuntes truncos esse credidit. Cum de præsentia peculiaris plexus lumbalis jam certior factus, in ejusdem historiam literariam indagarem, sequentes duas cl. MARTINI (263) animadversiones inveni: *Lumbalium nunc illi considerandi sunt trunci, qui conjunguntur pro notabili quodam plexu formando*; & in altero mox paragrapho: *Nervus cruralis vel femoralis ex communi quodam plexu secundi, tertii quarti, & quinti lumbalium provenit*. Etsi in hac ultima descriptione, quæ explicandæ origini nervi cruralis inserviat, falso assumatur, nervum hunc etiam a quinto pari oriri, (quod tamen par nunquam ad formandum hunc nervum aliquid confert;) & cum potius verosimile sit, tam cl. MARTINUM, quam cl. GÜNTHERUM (264) occurrentem quandoque lusum, ansam nimirum quamdam nervi cruralis postea sigillatim (§. XXXVII.) exponendam, pro hoc plexu habuisse; gaudebam tamen plurimum, mihi in itinere, quod me solum facere suspicabar, duos clarissimos in re anatomica viros mihi a longe obviam factos esse (*).

§. XXXIV.

(263) L. c. §. 195. p. 230. §. 197. p. 231.

(264) Kurzer Entwurf der Nervenlehre. Düsselb. 1789. p. 152.

(*) Dantur, cheu! eruditi, qui si forte collegam omnibus humanæ vitæ bonis atque deliciis perfrui vident, æquabiliore id ferunt animo, quam vel tenuissimum illius in re aliqua noviter detecta meritum. Hos itaque, cum cel. MARTINI & GÜNTHERI sententias recensui, ego ipsemet admoneo, ne ea, qua gaudent perspicacia, nullum mihi in perexigua plexus hujus observatione meritum deberi, se observasse aliquando gloriantur. Quomodo vel ipsam invidiam placare melius possem, non video. HALLERUS tamen aliter sentit: Præterea æquo animo oportet expendisse, non eum verum inventorem esse, cui vaga aliqua cogitatio elapsa est, in nullo fundata experimento, sed eum omnino eam laudem mereri, qui verum ex suis fontibus per sua pericula, suasque meditationes eruerit, & adeo firmis rationibus stabiliverit, ut veri cupidos convincant — El. Phys. T. I. L. III. circ. sang. sect. III. §. 32. — Dantur

§. XXXIV.

Occasio detegendi plexum.

Communis nervorum spinalium proprietas, uti cl. PROCHASKA omnium primus docuit, est, ut plura nervea filamenta ope fibrillarum lateralium inter se invicem conjungantur. Quo remotius hæc filamenta a spina dorfi, eo pauciores ejusmodi communicationes observari ait, ita ut filamenta juxta se parallela per sat magnum spatium decurrant, quin dein anastomosis aliqua locum habeat. Ejusmodi anastomosis cl. PROCHASKA (Tab. III. fig. I. II.) delineatam exhibet, & *concatenationem* vocat. Afferit cl. vir, hanc concatenationem *frequentissime* in nervis brachialibus, *rarissime* in nervis lumbalibus & sacralibus, & in illis ex his ultimis prodeuntibus singulis nervis, nervo scilicet anteriori & posteriori crurali, observari posse. At contrariam prorsus sententiam cel. SCARPAM proferre animadverti; docet enim, unumquemque ex plexu ischiadico proveniente singularem nervum & in pede adhuc ex tot fibrillis, quot paria ad truncos principes formandos symbolum suum contulere, compositum esse, atque hinc necessariam omnino esse hanc filamentorum nerveorum inter se concatenationem.

A) Disquirendo concatenationes nervorum in extremitatibus inferioribus.

Excitatus & horum virorum autoritate & rei dignitate tam in nervo mediano & cubitali, quam in nervo crurali posteriori in hæc concatenationes studio inquisivi, quas etiam utrobique, etsi sæpius in nervis brachialibus, quam in nervo crurali, reperi. At nunc curiosius indagare volebam, an

tur interim, quod in honorem literaturæ germanicæ cedit, qui historiam inventi alicujus fido veroque exaratam calamo, non ultimam laudem esse censent. Atque his æquis censoribus hanc detecti plexus historiam dicatam volo.

an generatim hujus generis concatenationes in nervo crurali anteriori tam raro contingant, uti cl. PROCHASKA afferit. Singulos itaque ex hoc nervo sub arcu Poupartii ligamentoso prodeuntes ramos sedulo dirimando nullam concatenationem, sed filamenta parallela detexi. A ramis nunc ad truncum ipsum regrediens sub arcu & intra arcum largam vidi concatenationem, i. e. filamenta per parvum aliquod spatium parallela juxta se decurrunt, mox tamen duobus, aut tribus furculis lateralibus conjunguntur, ulterius iter faciunt, atque denuo copulantur. Jam truncum nervi cruralis anterioris versus suam originem prosequabar, atque nec ullam fibrillam parallele proficisci, sed quodvis filamentum ita cum aliis permisceri, ac cum secundo, tertio, quartoque filamento tam arte conjungi observavi, ut hac prima vice chaoticam hanc texturam explicare non auderem. Secunda & tertia vice hunc laborem repetii, & idem semper phænomenon inveni. Atque ita hæc mihi conjectura subnascebatur, naturam in eo loco, quo originem trunci nervi cruralis anterioris hæctenus mentiebatur, plexum aliquem clandestinum construxisse.

§. XXXV.

B) Disquirendo concatenationes nervorum in extremitatibus superioribus.

Analogiam in meditando & scrutando ducem elegi. Sunt, qui, ut SCARPA, PROCHASKA & MONRO, docent, omnes truncos nerveos ex plexu quodam prodeuntes in decursu concatenationes habere. Utique & ego juxta cel. PROCHASKAE observatum frequentes ejusmodi concatenationes, in nervo mediano & cubitali inveni; sed & in nervo axillari & radiali, tanquam ramis principibus, copiosæ hujus generis concatenationes in conspectum veniunt. At quamprimum hi rami principes in furculos abeunt, non amplius concatenantur. Rara nervo musculo-cutaneo, rara nervo cutaneo interno, nulla omnino nervo suprascapulari concatenatio inest. Plexum brachialem à cel. SCARPA in plexum majorem & minorem dividi, constat. Si hæc divisio, uti certum est, præsupponit, ex implicitis & pertextis quinque crassis funiculis

culis nerveis, quorum quatuor à nervis cervicalibus, ultimus autem à nervis dorsalibus provenit, plexum brachialem majorem (265) enasci, mediante vero inferiori plurium filamentorum congerie & decussatione, quæ tanquam intimior, teneriorque renata conjunctio omnium quinque funiculorum consideranda est, adhuc ante genesis nervi mediani & cubitalis, plexum brachialem minorem (266) à SCARPA inventum formari; & porro si verius vero sit, binos ramos à plexu brachiali minori provenientes largiores filamentorum parallelorum concatenationes formare: inde recte conjectabam, omnes ramos concatenatos à *teneriori quodam plexu* ordiri posse. Sed jam prius innui, nervum quoque axillarem & radialem larga concatenatione utique gaudere. Ne itaque conjecturalis tantum esset mea conclusio, oportebat memet ipsum certiore facere, nervum quoque axillarem & radialem à tenui ejusmodi plexu originem ducere.

Nova disquisitio plexus brachialis.

Atque ita se res omnino habet. Si enim plexum brachialem majorem juxta nostram delineationem (267) attentis oculis intueamur, clare patet, nervum medianum (268) & cubitalem (269) ex filamentis quinti, sexti, septimi, octavique paris nervorum cervicalium, nec non primi paris dorsalium (*) constare, plura tamen filamenta ad formandum nervum medianum, pau-

(265) L. c. Tab. II. fig. II. III.

(266) L. c. ibi. e. d. hh.

(267) Tab. I. fig. VI.

(268) Ibi. c.

(269) Ibi. d.

(*) In hoc casu non septem paria nervorum cervicalium cum cel. MONROO, sed juxta cel. SCARPAM octo paria statuo, eo fine, ut institutæ à me comparationes clarius perspiciantur. Is quoque furculus, qui uti MONROO docet, à tertio pari ad quartum, aut juxta SCARPAM à quarto ad quintum progreditur, & ramum ad nervum phrenicum ablegat, pro ansa solummodo communicationis inter utrumque par nervorum cervicalium habendus est. Parvus plerumque est, & sane raro ex-
cras-

pauciora autem ad cubitalem, concurrere. Antequam autem hi duo nervi proveniunt, quædam omnium quinque parium filamenta se invicem decussant, & tali modo *plexum brachialem minorem* SCARPÆ constituunt. Enatos inde duos nervos, tanquam *duos principes nervorum* brachii, cel. SCARPA (270) considerat. Miror, præstantissimum hunc incisorem non observasse, nervum axillarem & radialem æque, ac nervum medianum & cubitalem, e filamentis omnium quinque parium nervorum componi, imo hosce ipsos priores *duos nervos, quasi ex peculiari unumquemque plexu prodire.*

Plexus duo minores in plexu brachiali majori noviter detecti.

Si quis attente nostram delineationem considerat, perspiciet, superius filamenta quinti & sexti cum ansa communicationis quarti conjuncti paris (271) confluere, & se invicem decussare. Ex *minori*, eoque *superiori*, *plexu* (272) à filamentis partim quarti, partim & imprimis à filamentis quinti & sexti paris, formato, sursum etiam concatenata filamenta (273) prodeunt, quæ fasciculum nerveum, nervo musculocutaneo (274) & mediano (275) impensum, constituunt; alter fasciculus (276) ex decussatis jamjam filamentis enatus, nervum axillarem exstruit. Cum nervus autem axillaris hoc modo ex filamentis tantum quinti & sexti paris nervorum cervicalium constet, à *minori*

erassitie, qua MONRO illum delineavit (Tab. IX. fig. I. 11.), invenitur. Quartum igitur par nervorum cervicalium ad formationem plexus brachialis majoris, respectu reliquorum parium, perparum conferre valet.

(270) Tab. I. Fig. VI. C. C. C.

(271) Ibi. I. II.

(272) Ibi. A. A.

(273) Ibi.

(274) Ibi. a. b.

(275) Ibi. c.

(276) Ibi. e.

minori medio plexu (277) validum quoddam filamentum (278) nanciscitur. — *Minor, isque medius, plexus* ē filamentis quinti, sexti, septimi & octavi cervicalium, primique paris dorsaliū constituitur: cum itaque illud sit forte ē plexu medio ad nervum axillarem migrans filamentum (279) commune quoddam, omnium majorem plexum constituentium parium, supplementum sit, patet, nervum quoque axillarem pariter, ac medianum & radialem, ex filamentis omnium quinque parium componi debere. Uti autem ē plexu brachiali minori SCARPÆ plura filamenta ad nervum medianum, pauciora ad cubitalem pergunt, eodem modo res nervum radialem inter & axillarem se habet. Maxima nimirum pars minoris medii plexus formando nervo radiali (280), minima nervo axillari impenditur. — Nervus cutaneus internus (281) ex conjunctis tantum filamentis ultimi paris nervorum cervicalium, & primi dorsaliū paris (282) componitur. — Ex præmissis hisce disquisitionibus sequentia confectaria non absque omni ratione deduci posse existimo.

Confectaria ex præmissis disquisitionibus deducta.

I. Dantur in plexu brachiali majori tres plexus minores: plexus minor *superior* (283), plexus minor *medius* (284), & plexus minor *inferior* (285), merito *plexus Scarpæ* nuncupatus, qui ante SCARPAM nec à CAMPERO descriptus fuit. Plexus minor *medius* & *infimus* ex communi omnium quinque parium nervorum spinalium concursu, superior autem plexus ex tribus tantum paribus constat, adeoque simplicissimus est.

II. Pro-

(277) Tab. I. Fig. VI. B. B. B.

(278) Ibi.

(279) Ibi.

(280) Ibi. f.

(281) Ibi. g.

(282) Ibi. IV. V.

(283) Ibi. A. A.

(284) Ibi. B. B. B.

(285) Ibi. C. C. C.

II. Prodeunt ex tribus hisce minoribus plexibus quatuor trunci principes nervorum brachii. Ex inferiori nervus medianus, & cubitalis, ex superiori & medio nervus axillaris & radialis. Attamen ex plexu inferiori *Scarpæ* nervus medianus plura filamenta, pauciora nervus cubitalis nanciscitur; eodem modo plurima stamina plexus superioris efformando nervo axillari inserviunt, plexus autem medii maxima pars nervo radiali impenditur.

III. Quilibet horum truncorum principum, priusquam in ramos distribuitur, concatenationes in decursu habet.

IV. Reliqui tres trunci secundarii, scilicet nervus suprascapularis, musculo-cutaneus, & cutaneus internus, non ex ejusmodi plexibus proveniunt. Nervus suprascapularis soboles quarti paris nervorum cervicalium est; secundus vero ex octavo pari nervorum cervicalium, & primo pari nervorum dorsalium progignitur. Nullam omnino nervus suprascapularis durante decursu, raram quoque nervi cutanei concatenationem texunt.

V. Ex his omnibus (§. 34. 35.) majori adhuc cum probabilitate colligi potest: A) Naturam in majorum quorundam truncorum nerveorum initiis plexus aliquos clandestinos locasse. B) Hosce, ex ejusmodi plexibus prodeuntes truncos in decursu, antequam in ramos abeunt, concatenationes formare. C) Eo frequentius id genus concatenationum obtinere, quo plures & diversiores nervi plexum efformant, & quo fortior est aliquis truncus nerveus, atque ratione usus majoris momenti. D) Rarius denique iis, qui ex congerie nexuque duorum duntaxat ramorum componuntur, nervis concatenationes inesse. Huc pertinent duo nervi cutanei. E) Probabilius è contrario nullis omnino concatenationibus illos nervos cohærere, qui simplicioris originis sunt, e. g. nervum suprascapularem.

§. XXXVI.

Descriptio plexus lumbalis.

Nullum itaque amplius dubium superest, naturam in simulatis quibusdam nervorum truncis, ut in truncis plexus brachialis majoris, in quo cum diversis diversæ originis nervis intimum connubium inire voluit, clandestinos plexus construere. Ipsa analogia & anatomicum & physiologum ad conjecturam ducit, naturam in nervis extremitatum inferiorum eodem uti sapientissimo instituto, ac in nervis brachii. Sed Autopsia quemlibet veri magis convincit. — Ex illis, quæ hucusque de quinque paribus nervorum lumbalium, atque illorum ansis communicantibus dicta sunt, clare elucescit: I) Nervum cruralem anteriorem à natura constanti lege ex quatuor prioribus nervorum lumbalium paribus produci; II) Secundam ansam cum filamentis primæ intime conjunctam esse, antequam secunda ad tertiam pervenerit; III) Ansam autem communicationis tertiam ex filamentis primi & secundi paris nervorum lumbalium constare, sub angulo acuto cum quartæ superioris ansæ communicationis staminibus copulari, quippe quæ simplicioris originis est. — Ut igitur hæc simpliciora filamenta nervea quarti paris cum filamentis nerveis priorum trium parium intime permiscerentur, atque arcte conjungerentur, sic, ut intima esset unio, maximusque consensus cunctas inter fibrillas nervi cruralis anterioris, atque ut vis nervea omnium quatuor parium in unum quoddam punctum conflueret, largissimum ibi plexum natura instruxit, quem *plexum lumbalem* adpello. Videmus in hoc plexu, stamina vario modo inter se decurrere jungique, ex illorum conjunctione novas iterum fibrillas prodire, alia jamjam conjuncta stamina decussantes & mox iterum ad remotiora migrantes, ut cum illis eodem modo jungantur. *Magnus ille plexus lumbalis* (in Tab. I. Fig. V. Lit. K. K.) à latere dextro, (in Tab. I. Fig. IV. Lit. K. K.) à latere sinistro, accuratissime præparatus repræsentatur. Filamenta nervea ope licet densæ, tamen tenerioris, telæ cellulosæ ita inter se invicem pertexta sunt, ut fabrica plexuformis nondum dignoscatur, si truncus (Tab. I. Fig. III. Lit. K. K.) ope acuum quarundam duntaxat diducatur. Quodsi nimirum, uti hucusque

que

que factum fuit, iste plexus haud explicatur, perpetuo unicum crassumque truncum (uti Tab. I. Fig. II. K. K.) mentitur. Veruntamen specimine per aliquot horas macerationi exposito, & dein tela cellulosa ope subtilioris volsellæ & cultelli anatomici superficialiter tantum excelsa, decussatio filamentorum, qualis (in Tab. I. Fig. I. Lit. K. K.) exhibetur, compareret. At & plurimi otii, & summæ patientiæ, & dexteræ manus res est, ut ne cum tela cellulosa fibrillæ nervæ una excindantur, si præprimis plexum explicare velis, qualis in Tab. I. Fig. IV. & V. exhibetur. Positus est exacte intra spatium, à duabus illis (ib. IV. & V.) lineis transversis limitatum. Oritur, si illum in statu integritatis consideremus, in illo angulo (286), qui à concursu tertiæ ansæ communicationis cum superiori ansa communicationis quarti paris efficitur, ex adverso fere processui transverso quartæ vertebrae lumborum; exuit autem plexus naturam ex adverso cartilagini intervertebrali (287), quæ ultimam vertebrae lumborum cum osse sacro conjungit. A musculo Psoa perfecte tegitur (288). Mox infra plexum incipit *nervus cruralis anterior*, musculo iliaco interno incumbens; illius truncus (289) in margine exteriori musculi Psoæ apparet. Quemadmodum omnes è plexibus prodeuntes nervi concatenationibus cohærent, sic & truncus nervi cruralis anterioris (290); at eo rariores occurrunt, quo magis properat nervus, fossam iliacam deferere; dùm enim sub arcu ligamentoso *Foupartii* in ramos abit, nulla omnino filamentorum concatenatio observatur. Durante ejus supra musculum iliacum internum decursu ab illo (rarissime autem à plexu ipso) ex facie postica plerumque tres & quatuor, rarius quinque etiam, furculi (291) in carnem hujus musculi emittuntur, quorum nonnulli quamdam ineunt anastomosin.

Juvat

(286) Tab. II. 63.

(287) Tab. II. Nro. V. a.

(288) Tab. III. H.

(289) Tab. III. c. c. c.

(290) Tab. I. Fig. IV. E. E. E. E. V. E. E. E. E.

(291) Tab. II. 64. 65. 66. 67. - & III. 66. 67. 68. 69.

Juvat arripere ansam, dicendi meam circa æl. FISCHERI doctrinam de quibusdam nervis & *plexibus* opinionem. Docet enim cl. vir, nervum cruralem anteriorem recipere *furculum anastomoticum nervi cutanei externi*, qui illum nactus, *plexum exiguum pro musculo Psoæ* format, ex quo ad eundem musculum varii tendant rami. Præcipuus eorum ab auctore nomine *nervi recurrentis Psoæ* insignitur, quippe qui ductu serpentino in fibras Psoæ sursum flectatur, & in carne ipsius terminetur. Docet porro, plexum hunc parvum ab interno nervi cruralis anterioris latere formari, & constitui alium, quem vocat *iliacum*, ab externo hujus nervi latere. Isti duo plexus, & anastomosis nervi cutanei externi, nec non nervus recurrens Psoæ, in Tab. II. nitide repræsentantur. — Verum hisce cl. FISCHERI decretis neutiquam ad stipulari possum. Nam illam nervi cutanei externi cum nervo crurali anteriori, etsi à tot & tantis celebratam, anastomosin haud existere, jam (§. XXVII.) uberius demonstravi, atque iteratis cadaverum incisionibus mihi persuasissimum habeo. Accedit, quod, in omnes nervorum lumbalium varietates licet studio inquirerem, nunquam tamen, neque à latere nervi cruralis anterioris interno, neque è plexu FISCHERI sic dicto *iliaco* nervulum quemdam ad musculum Psoam redientem videre mihi contigerit; quid! quod quilibet ipsius naturæ testimoniis convinci potest, ab interno nervi cruralis anterioris latere nunquam ullum diffundi stamen nerveum. Equidem non me fugit, illos tres, vel quatuor, vel quinque furculos à facie plerumque postica nervi in carnem iliacam emissos aliquam utique celebrare anastomosin, atque diversimode inter se invicem jungi. At si quælibet simplex nervorum anastomosis ad plexum constituendum sufficeret: quotne plexus nervorum effingi potuissent? *Exigit. autem quivis plexus genuinus congeriem variorum variae originis nervorum, eorum decussationem atque intimiorem denuo copulatam, ad quemdam remotiorem, eumque præcipuum finem, quem natura sibi proposuit.* Cum itaque illi ramuli, plexus iliacos FISCHERI effingentes, & unam eandemque ex nervo crurali anteriori originem ducant, & minime congerantur, sed diversis in locis carnem intrent, & ibi nonnullarum duntaxat fibrillarum ope simpliciore anastomosin constituent: prone fuit, id genus anasto-

anastomoseos simplicioris nomen *plexus* neutiquam mereri. Nec est, cur natura, nato jam plexu lumbali, duos duobus musculis dicatos plexus iterum conderet! Veruntamen haccine cl. FISCHERI doctrina excitatus nuperrime nervum cruralem anteriorem cultro anatomico iterum subjeci, & in rationem distributionis furculorum, carnem iliacam intrantium, quiete inquisivi. At iis, quæ jam dicta sunt, tantum habeo addenda, incisorem à quadam reciproca illorum ramulorum cum quibusdam vasis cohæsione facile decipi posse.

Nervo crurali anteriori ex fossa iliaca egredienti *arteria cruralis* (292) ex latere adjacet, ipse autem nervus in partem rotundam musculi iliaci interni quasi penetrare videtur, sed re vera in plures peculiare ibi ramos dehiscit, qui ad musculos in anteriori præsertim parte superiori femoris sitos migrant, quorum delineationem & descriptionem cl. STYXIUS, nec non cl. FISCHERUS nobis fat lucide tradiderunt; hosce autem ramos eo magis silentio præterire possum, cum nihil de iis novi addendum habeam.

§. XXXVII.

Varietas quædam circa nervum cruralem anteriorem, subinde plexum
MARTINI & GÜNTHERI effingens.

Cum ex instituto hujus operis omnes varietates, quantum poterò, delineare & describere promiseram, illum naturæ lusum silentio præterire haud licet, quo cel. MARTINUS & certissime cl. GÜNTHERUS adducti sunt, ut peculiarem in nervo crurali anteriori plexum assumerent. Datur quandoque scilicet peculiaris, brevior longiorve, ansa insulam quasi efformans, quam circiter in septem cadaveribus bis inveni. Sed ipsius GÜNTHERI verba audiamus: „*Nervus cruralis anterior oritur a quarto, tertio, secundo*

(292) Tab. II. K. — — Tab. III.

„cundo, & subinde“ (semper) „etiam a primo, &“ (nunquam) „quinto
 „pari nervorum lumbalium, unde plexus oritur, qui inter mus-
 „culum Psoam & musculus iliacum internum plerumque
 „in duos truncos juxta musculus Psoam descendentes
 „(293) conjungitur“. Hæc autem ansa ipse plexus neutiquam est; sed res
 juxta meas observationes duplici modo se habet. — Vel enim à tribus
 primis permixtis ansis extrorsum versus, antequam tertia ansa communicatio-
 nis quartam adhuc superiorem ansam quarti paris ad formandum plexum atti-
 gerit, fasciculus fortis (294) secedit, & infra plexum deinde in nervum cru-
 ralem iterum confluit. — Vel, plexu jam formato, infra plexum nervus
 cruralis anterior in duos partitur truncos, qui ante ex fossa iliaca egressum
 pari modo iterum sese conjungunt. In primo casu (uti in Tab. I. Fig. I. a. a.)
 ansa longior est, longioremque insulam formans; filamenta, jam antea conca-
 tenata, & infra plexum cum nervo crurali denuo conjuncta, plures ineunt con-
 catenationes (295), plexus autem tunc paulo debilior evadit. In secundo
 autem casu ansa brevior est, & ipsius filamenta haud plures, quam ipse nervus
 cruralis, concatenationes habent. Plexus eandem ubique crassitiem exhibet.
 In utroque tamen casu ipse plexus perpetuo adest; inter insulam autem,
 pro varia illius magnitudine, major aut minor faciculus faciei postero-
 ris musculi magni Psoæ receptus est, qui in memorata insula quasi inhabitat.

§. XXXVIII.

Nervus arteriæ crurali proprius.

WINSLOVIUS (296), MARTINUS (297), & STYXIUS (298) peculiarem
 exponunt nervum, qui à tertio pari nervorum lumbalium enatus cum nervo
 crurali

(293) Kurzer Entwurf der Nervenlehre. S. 152.

(294) Tab. I. Fig. I. a. a. a.

(295) Ibi. β. β.

(296) Tract. de nervis. §. 287.

(297) L. c. §. 194. pag. 229.

(298) L. c. §. II. pag. 7. 8. Icon. sub. L. a.

crurali adaugendo jungatur. Dicitur *nervi cruralis accessorius*, seu *socius*. At res, quoad hunc nervum juxta meas disquisitiones, aliter omnino se habet. Ex omnibus iis, quæ supra (§. XXXI.) dixi, elucet, hunc nervum subinde, si ex tertia ansa communicationis oritur, nervum cutaneum anteriorem femoris formare, ac deinde, uti dictum est, etiam introrsum furculum (299) ad arteriam cruralem ablegare, qui super illa in plures dispertitur furculos. Hic nervus autem sæpe ex ipso plexu (300) modo in principio, modo in medio illius, prodit. At toties etiam prorsus deest. In sex cadaveribus ternis vicibus hunc nervum haud reperi. Hacce autem inconstantia facile potest contingere, ut ille ex tertia ansa communicationis oriat, quin nervus cutaneus anterior sit, etsi hunc casum nunquam observaverim. At seu nervus hic ex tertia ansa communicationis, nervum cutaneum anteriorem formans, seu ex ipso plexu, seu ex ipsa tertia ansa communicationis, quin nervum cutaneum anteriorem efficiat, oriatur: audacter asserere semper posse existimo, hunc nervum munere nervi ad nervum cruralem anteriorem accessorii nunquam fungi. Quomodocunque se res habeat, juxta meas disquisitiones continuo reperi, illum modo longiori, modo breviori spatio nervo crurali anteriori laxè tantum incumbere, & cum filamentis trunci, antejam sat fortis, neutiquam commisceri, sed quamprimum ad arteriam cruralem propius accedit, de trunco nervi cruralis anterioris deflectere, & pluribus furculis in tela cellulosa, arteriam cruralem amplectente, consumi. Totus itaque hic nervus arteriæ crurali dicatus est; nam tam juxta longitudinem, quam in omni peripheria arteriæ cruralis (301) in plures abit furculos sic, ut merito *nervus arteriæ crurali* proprius nuncupari possit. Etenim in illo etiam casu, ubi neque è plexu, neque à nervo cutaneo anteriori iste pronascitur nervus, infra arcum Poupartii ligamentosum furculus quidam alius partim juxta arteriæ cruralis longitudinem decurrens, partim pluribus furculis

(299) Tab. II. 52.

(300) Tab. I. Fig. II, m. III, m. IV, m. V, m.

(301) Tab. II. K.

lis ipsum arteriæ truncum amplectens, à nervo crurali anteriori emittitur: manifesto indicio, *naturam arteriæ crurali peculiari nervo prospicere voluisse.*

§. XXXIX.

Nervus cruralis internus f. Obturator.

Quemadmodum nervus cruralis anterior à plexu, ex concursu filamentorum nerveorum quatuor priorum parium nervorum lumbalium formato, nascitur, ita etiam natura alium insignem nervum, interiori lateri superioris femoris dicatum, eodem pene modo producit, cui intercedit cum nervo crurali anteriori tam ratione originis & filamentorum permixtionis, quam ratione usus tanta similitudo, ut merito secundus, ex filamentis omnium quatuor parium lumbalium enatus, truncus habendus sit. Vocatur à recencioribus anatomicis *nervus obturatorius*, mihi autem ratione originis & decursus *nervus cruralis internus* audit.

Historia hujus nervi.

Ex historia hujus nervi patebit, varias esse variorum anatomicorum de primordiis hujus nervi opiniones, etsi natura perpetuam hic quoque legem fanxerit. — VESALIUS hunc nervum appellat *tertium nervum femoris enatum, ubi quarta lumborum vertebra quintæ articulatur* (302), & in tabulis VESALII nervus hic ita exhibetur, ac si unice ex quarto pari nervorum lumbalium primordia sua caperet. — Ab EUSTACHIO *insignis ab utroque latere nervus* dicitur. Secundum illius doctrinam tribus radicibus oritur, quarum prima à secundo pari, secunda à tertio, tertia à quarto pari enascitur (303). — BERRETINUS origi-

(302) VESALII de hum. corp. fabrica libri septem. Basileæ. 1480. Cap. XVII. p. 351.

(303) B. S. ALBINI Expl. Tab. anat. Barth. Eustachii, Tab. XIX. II. p. 75.

originem hujus nervi eodem modo, ac EUSTACHIUS, exhibuit. Ambo nervi ibi vocantur *ab Ischii foraminibus dimanantes, et supra pectinaeos musculos disperfi*. Quibusdam etiam furculis nervi ischiadici conjungi, et ad superficiem penis dispergi dicuntur (304). — A VIEUSSENIO nervus noster nimis parvus exhibetur. Illum unica radice à tertio pari, duabus à quarto, & unica iterum radice è quinto pari enasci asserit (305). — WINSLOVIUS, uti videtur, EUSTACHII autoritate nititur; SABATIERUS autem, HAASIUS, & MARTINUS WINSLOVII sententiam tuentur. Hunc nervum (*sub denominatione nervi cruralis posterioris descriptum*) à tribus furculis primi, secundi, & tertii paris nervorum lumbalium formari, docet MONROUS (306): — CAMPERUS vero existimat, nervum obturatorem sæpius ex tertio & quarto pari, & subinde secundum MONROUM etiam ex tribus primis paribus, nunquam autem ex quinto oriri (307). — WALTERUS in splendido suo opere illius originem ita sistit, ut prima radix è medio ansæ communicationis paris secundi, secunda tribus fibrillis ex ansa communicationis tertii, tertia autem radix tenuior ex ansa communicationis paris quarti oriatur (308). — GÜNTHERUS ait: *nervus obturator oritur ex secundo, tertio, & quarto, quandoque ex primo, secundo, & tertio pari nervorum lumbalium, duabus plerumque radicibus, quarum prima æque major, ex secundo & tertio, secunda autem minorque ex quarto pari nervorum lumbalium enascitur*. Ratione itaque originis partim cum EUSTACHIO, partim cum MONROO consentit GÜNTHERUS, ratione autem numeri & magnitudinis radicum peculiarem doctrinam statuit (309). — Cl. STYX triplicem hujus nervi originis ratio-

(304) Tab. anatom. Petr. Berrettini ed. à Franc. Petraglia Romæ 1788. Tab. XIV. p. 42. d. d. P. P.

(305) L. c. Tab. XXVIII. 67. Ramulus tertii nervi lumbalis, qui inferiora versus tendens una cum ramulis 68. 68. & ramulo 69. nervum 70. 70. efformat.

(306) L. c. p. 62.

(307) L. c. cap. tert. §. I. o—o.

(308) L. c. Tab. I. Fig. I. 142. 143. 144. 145. 146. 147.

(309) L. c. Pag. 151.

rationem admittit, aut à secundo, tertio, & quarto; aut à primo, secundo, & tertio; aut à tertio & quarto pari (310). Atque ita cum tres hosce originis modos possibiles esse statuit, decretum EUSTACHII cum sententiis MONROI & CAMPERI conciliat. — FROTSCHERUS etiam sine dubio hanc ipsam STYXII doctrinam tuetur (311). Cum enim ait: „*hic nervus suam debet originem, vel pari secundo, tertio, & quarto; vel primo, ac secundo; vel tertio ac quarto*“; inde, ut mihi equidem videtur, haud sequitur, illum asserere, hunc nervum etiam à secundo & tertio pari posse oriri; sed potius opinor, hæc duo verba: *ac tertio* post secundum *vel* omissa fuisse; atque ita hæc opinio ad errorem scriptoris aut typographi reducitur; constat enim, cl. FROTSCHERUM in describendis peculiaribus nervis antecessores suos pie secutum fuisse. — „*Nervus obturatorius*“ — ita docet cl. FISCHER — „*originem suam ex secundo, tertio & quarto pari lumborum ita trahit, ut ex secundo unam quidem, sed satis crassam, ex tertio tres ac tenuiores, & ex quarto unam tenuem radicem accipiat* (Vid. ejus Tab. I. „Fig. 2. Nro. 142. 143. 144. 145. 146. 147.“). — Cum dein cl. auctor diversas diversorum anatomicorum, circa nervi originis rationem, sententias recenseat, illis neutiquam refragatur, licet obturatoris nervi originem juxta WALTERI iconem ad amussim exhibuerit, & candide. Etenim aperte dicit: „*sive vero hæc, sive illa ratione, sive duplici, sive triplici, sive denique quaduplici radice enatus, non ita multa post in unum truncum confluit*“. — Ex brevi hac doctrinæ de origine nervi obturatorii historia facile perspiciatur, magnum adhuc inter auctores de origine hujus nervi dissensum esse. Hic igitur fufius exponere mihi animus est, quid tot disquisitionibus in doctrina antecessorum meorum confirmatum, vel falsum inveni, verbotenus videlicet ac simpliciter referendo id, quod in natura ipsemet observavi.

Dis-

(310) L. c. pag. 23. §. XVII. Quæ (n. obturat) à secundo tertio, quartoque lumbalium nervorum paribus, interdum vero à primo secundo ac tertio, vel à tertio ac quarto tantum oriri solet.

(311) L. c. §. XXV. p. 17.

Disquisitio mea.

Perpetuo nervum cruralem internum, seu obturatorem (312) à primo, secundo, tertio & quarto, nunquam autem à quinto pari nervorum lumbalium primordia capere, mihi persuasum habeo, ita, ut constantem ratione loci, ubi enascitur, naturæ legem agnoscam. At quot radicibus ex dictis paribus hicce nervus semper oriatur, determinari haud potest; partim ideo, quod ejus filamenta cum ansis communicationum ope plurium processuum nerveorum plerumque cohærent, atque abruptis, aut abscissis tantum neccentibus telæ cellulosæ fibrillis seorsim exhiberi possunt; partim ob inconstantem circa numerum radicum legem. Oritur plerumque unica radice, primo nempe intuitu (313), mox superius ex ansa communicationis secundi paris, quandoque autem etiam ex medio illius (314). Semel duabus radicibus illum (315) prodire observavi. Radix hæc cum ansa communicationis plus minusve concatenata, ad faciem anticam tertiæ ansæ communicationis progreditur, & ibi cum radicibus à tertio pari ablegatis sese conjungit. Verum neque numerus radicum, quæ ab ansa communicationis tertii paris ad formationem nervi cruralis interioris abeunt, neque regio, ex qua radices ab ansa primordia capiunt, constantem naturæ legem observant. Plerumque enim duo (316), tresve (317) fasciculi inter se & ansam communicationis (ita concatenati, ut vel ob hanc solam rationem numerum radicum definire haud liceat), modo ab initio (318), modo partim ab initio, partim ex medio ansæ communicationis abeunt. Subinde autem tertius fasciculus (319) in vicinia ipsius plexus lumbalis enascitur, atque hic casus tunc plerumque obtinet,

(312) Tab. I. Fig. I. M. II. M. III. M. IV. M. V. M. Tab. II. 69. Tab. III. 70.

(313) Tab. I. Fig. I. γ. II. β. IV. 3. & Tab. II.

(314) Tab. I. Fig. III. γ.

(315) Tab. I. Fig. III. γ.

(316) Tab. I. Fig. III. S. S.

(317) Ibi. Fig. I. S. S. S. — II. γ. γ. γ. — IV. γ. γ. γ. — V. γ. γ. γ.

(318) Ibi. Fig. II. Fig. IV.

(319) Tab. I. Fig. V. — Fig. II.

net, si nervus cruralis interior in decursu suo cum plexu lumbali angulum acutum constituat. Una vice, cum fasciculi altius prodirent, ita ut non firma cum ansa communicationis concatenatio locum haberet, furculum ex radicibus (320) provenire vidi, qui in plexum lumbalem inferebatur. Porro inconstans est numerus radicum, quæ à quarto pari nervorum lumbalium ad formationem nervi cruralis interni emittuntur; variat æque locus, unde hæc radices exeunt. Unicum duntaxat fasciculum (321) ad latus juxta ansam communicationis ex quarto pari prodire vidi; alia vice observavi, fasciculum (322) mox prope ansam communicationis alterum, alterum autem duplici origine in vicinia plexus enasci. Vidi etiam tria filamenta (323) prope plexum à quarto pari, & plura item minora (324) ex ipso plexu lumbali egredi. — Tribus vicibus observavi unicum filamentum (325) cum quarta ansa communicationis conjunctum, tunc præsertim, si fasciculus ad nervum cruralem internam pertinet, prope ansam communicationis oriebatur. Hæc est plerumque originis hujus nervi ratio; nil in eo constans est, præterquam: I) quod hicce nervus, quantum nempe primam radicem ad originem usque prosequi licet, à secundo quidem, & tertio & quarto pari lumborum primordia tantum conspicua capiat; cum autem prima radix ex secunda ansa communicationis in eo ipso loco prodeat, ubi hæc cum primo pari jamjam permixta est, nullus dubito, nervum cruralem internam ex filamentis omnium quatuor parium componi, primo licet intuitu à tribus tantum paribus aperte prodire videatur; II) quod radices, à secundo & tertio pari enatæ, ex ansis communicantibus perpetuo exeant; III) quod id genus radices partim inter se, partim secundam inter & tertiam ansam communicationis, partim etiam cum plexu lumbali (326) concatenatæ sint, quid! quod ipse truncus

in

(320) Tab. I. Fig. I. E.

(321) Ibi. Fig. I. 2. & IV. 8.

(322) Ibi. Fig. II. S. S. & III. E. E.

(323) Ibi. Fig. V. 8. 8. 8.

(324) Ibi.

(325) Ibi. Fig. I. II. III.

(326) Ibi. Fig. IV. V.

in decursu suo per pelvim sub interiori margine musculi magni Psoæ (327) quasdam subeat concatenationes. Atque ex iis, quæ dicta sunt, concludo, nervum cruralem anteriorem quodammodo productum quoque ipsius plexus lumbalis esse; etenim ejus filamenta cum filamentis plexus arctissime cohærent, & eundem habet cum nervo crurali anteriori, licet limitata quadam ratione, usum. Quamprimum is nervus, ad latus vasorum obturatoriorum, sulcum ramo horizontali ossis pubis insculptum attingit, duobus parvis furculis (328) ad musculus obturatorem externum & internum demissis, mox dein in tres dehiscit ramos. Ramus *interior* (329) inter adductorem Longum & brevem (330) decurrit, & in duos furculos partitur, quorum *internus* (331) ad musculus adductorem longum, *externus* autem ad musculus gracilem internum (332) migrat. *Medius* ramus inter musculus adductorem brevem & magnum (333) inseritur, & ad flexuram genu usque decurrit. Ramus *exterior* (334) sub musculo pectineo super adductorem brevem decurrit, & tandem in adductore magno evanescit. Hic ramus plurimum musculo pectineo dicatus est, si nempe *accessorius nervi cruralis interioris*, quem mox describemus, deest, aut nimis debilis adest. Cæterum, cum partim distributio hujus nervi inconstans sit, partim originem tantum hujus nervi definire mihi proposuerim, ea, quæ el. STYXIUS (335) nec non cl. FISCHERUS de illius decursu & ramificatione tradidère, mihi impræsentiarum sufficiunt.

§. XL.

(327) Tab. III. 70. H.

(328) Tab. II. 70. 70.

(329) Ibi. 71.

(330) Ibi. W. W. Y. Y.

(331) Ibi. 74.

(332) Ibi. 75. X.

(333) Ibi. 72. Y. Z.

(334) Ibi. 79.

(335) L. c. §. 17. 18. 19. 20. Pag. 23. 24. 25.

Nervus ad obturatorem accessorius, inconstans.

Antequam anatomicæ parti hujus dissertationis finem impono, *nervus quidam*, hucusque nemini notus, adhuc describendus superest. Non ita perpetuus equidem est, ac nervus cruralis anterior, attamen fere æque constans, ac ille à WINSLOVIO abs jure vocatus *accessorius nervi cruralis*; subinde utique absconditus est, & pusillus. Verum anatomici origines & decursum sane minoris momenti nervorum indagarunt, atque descriptarunt. Reperi hunc nervum in novem circiter aut decem cadaveribus quater, vel quinquies; & ob ejus sive cum trunco, sive cum ramo quodam anastomosis mihi *nervus ad nervum cruralem internum accessorius* audit. Asservo ex instituto sex ad septem specimina hujus nervi, atque dantur inter illa quædam originem & anastomosis distincte exhibentia. — Nervus hic ad nervum cruralem anteriorem accessorius (336) communem nunquam non originem habet cum nervo suo principe: i. e. filamenta à tertia & quarta ansa communicationis nanciscitur, quæ varias, partim inter se invicem (337), partim cum nervo principe (338), partim cum ipso etiam plexu lumbali concatenationes subeunt. Quandoque mox à sua origine valde crassus (339)prehenditur, per magnum spatium una cum trunco nervi cruralis interioris decurrit, sub acuto dein angulo deflectit, & interiorem inferiorem faciem musculi magni Psoæ attingens, in ipsam nonnunquam substantiam hujus musculi penetrat, donec tandem ad horizontalis rami ossis pubis superficiem superiorem pervenerit, ubi plerumque sub musculo, interdum etiam ex ipso musculo, paulum egreditur, & in superficie anteriori horizontalis rami in membranam adiposam volvitur. Partitur modo in duos, modo in tres (340) sur-

(336) Tab. I. Fig. IV. N. V. N. & Tab. II. 76. 76. 76.

(337) Tab. I. Fig. IV.

(338) Ibi. Fig. IV. K. V. K.

(339) Tab. II. 76.

(340) Tab. II. 71. 78. 79.

furculos. *Surculus interior* (341) ad sulcum ossis pubis & subinde intra, alias etiam extra foramen ovale cum trunco se se conjungit; *medius ramus* (342) versus corpus ossis pubis proficiscitur, & in adipe prope acetabulum cessat. *Ramus exterior* (343) attingit musculus pectineum (344), & tribus furculis in substantia hujus musculi consumitur. Hosce tres furculos tunc tantum observavi, si nervus accessorius admodum fortis erat; at si is debiliior, duos tantum ramos inveni, quorum unus ad nervum cruralem internum principem migrabat, se se cum illo conjungens, alter autem in tela adiposa articuli terminabatur. Nervum istum tunc plerumque vidi, si ipse truncus, justo minor, durante decursu cum plexu lumbali angulum acutum efficiebat. Si adest, constans illius cum trunco principe anastomosis observatur, atque hinc pro *accessorio interioris nervi cruralis* merito habendus est.

§. XLI.

Cur nullus de plexibus nervorum hypothefi hic locus fit?

Possem equidem hic tam de gangliis, quam de plexibus nervorum in genere, & de plexu lumbali speciatim, physiologicas quasdam animadversiones adjicere, & in tanto hypothesium numero forsan his quoque locus esset. At nolo venari hypothefes, è quibus neque tenuissimus veritatis radius resplendet, quæve nullam in ulteriori indagatione securam mihi viam monstrant. Porro cum existimem, nobis plurimum adhuc in comparanda physica cerebri & nervorum scientia adlaborandum esse, ut posterius ex relictis à nobis fragmentis metaphysicum cerebri & nervorum systema condere queant: sufficit mihi in præsentiarum, quasdam tantum in fine hujus dissertationis annotationes addere, quæ mediate quidem ad physiologum pertinent, quatenus is ad
expli-

(341) Tab. II. 77.

(342) Ibi. 78.

(343) Ibi. 79.

(344) Ibi. Δ. Δ.

explicanda quædam phænomena œconomiae animalis factis ex pathologia traductis utitur, sed pathologo respectu semiotices, & rationali clinico maiorem utilitatem immediate præstant.

§. XLII.

Quædam animadversiones practicæ.

Hæ autem animadversiones, quasdam si excipias, propriis nituntur clinicis observationibus, & ad sequentia chirurgiæ capita pertinent: 1) *Symptomata fracturas corporum & processuum transversorum vertebrarum lumborum subsequencia.* 2) *Paralysis extremitatum inferiorum à carie vertebrarum in infantibus rachiticis.* 3) *Hemiplegia.* 4) *Atrophia extremitatum inferiorum à materia arthritica.* 5) *Phænomena in herniarum incarceratione spasmodica.* 6) *Phænomena consensus in gravidis, in hydrocele, in sarcocoele, in calculis ureterum, & vesicæ.* 7) *Cautelæ practicæ in celotomia, & hydrocelotomia ratione subsecuturæ inflammationis & suppurationis secundum regionem inguinalem sursum versus supra cristam ossis ilium.* 8) *Cautelæ practicæ ratione abscessuum sub fascia lata.* — Omnia phænomena, quæ diversarum partium sympathiæ debentur, hic explicare conabor, & ad nervos, quorum anatomen in hac dissertatione descripsi, lectorem remittam; methodi quoque medendi, quam in his morbis adhibui, ex origine & decursu horum nervorum rationem reddam. Nisi metuerem, ne mea hæc dissertatio justos limites excederet, tum meas, tum aliorum observationes fusius potuisssem enarrare; sed breviter nunc hæc consuetaria exposuisse mihi sufficiat. Optarem, ut hoc meo labore excitati tyrones medicinæ & chirurgiæ impensiores, ac nunc in scholis mos est, operam anatomiae practicæ navarent. Medicus enim & chirurgus, cujus physiologica & pathologica scientia firmis doctrinæ anatomicæ fundamentis nititur, in complicatissimis etiam morbis securo incessu ad ægros accedit, phænomenorum & symptomatum rationem sibi explicat, atque illis tanquam signis utitur; dum intera medicus in geographia microcosmi peregrinus sylvam præ arboribus prætervidet.

videt. Et quomodo, accurata morbi diagnosi destituti, justam morbo melam faciamus ?

§. XLIII.

Animadversiones in symptomata fracturas vertebrarum subsequencia.

In Juvene viginti annorum post gravem lapsum in dorsum, ea, quæ sequuntur, symptomata observavi. Æger neque pedibus insistere, neque artus inferiores movere poterat. Femur ad femur adductum protinus extrorsum recidebat. Sensilitas dextri femoris, prima à lapsu hora, omnis deleta. Quadraginta quatuor à læsione horis calor in dextro femore extinctus, in sinistro imminutus. Scrotum laxum & pendulum. A primo læsionis momento lotii & alvi suppressio. Urina, parca tantum copia cathetere, & versus vitæ finem ad unctam dimidiam tantumeducta. Clysterum & purgantium per sex dies nulla in canalem intestinorum potestas. Regio hypogastrica ob vesicam scilicet urina distentam intumens. Quinta morbi die ingens œdematosus tumor artus inferiores, imprimis femur dextrum, & nates quoque, dextri præsertim lateris, occupans. Repente alvus solvebatur; dejectiones copiosæ, fœtidæ, involuntariæ, ægro tamen sibi conscio. Septima morbi die protinus sphacelus nates absque dolore excedens; hinc pars exterioris superficiei ossis ilium & sacri, tres intra dies, prorsus denudata. Infuso arnicæ propinato, & emplastro vesicante lumbis in utroque latere imposito, septimo die calor & sensilitas in extermitatibus inferioribus aliquo modo rediit, œdema paulisper subsedit, atque motrix etiam facultas rediisse videbatur. Octava primum die æger de vehementi thoracis dolore in dextro latere conquerebatur, ad mortem usque continuo. Pulsus constanter idem, post lapsum & ad vitæ finem usque parvus & rarus. Decima die meteorismus. Duodecima post læsionem mors. — Sexto cadavere corpus primæ vertebræ lumborum ita compressum reperi, ut superior ambitus eminens ALBINI unica tantum linea ab inferiori ambitu distaret, ita quidem, ut decurrens ad latus corporis vertebræ nervus sympathicus magnus inter utrumque ambitum coarctaretur. Corpus autem vertebræ ab anteriori facie ad posteriorem versus adeo introtrusum

sum erat, ut in posteriori facie eminentia quædam, cavum vertebrarum angustans atque medullam spinalem comprimens, enasceretur. Dextri insuper processus transversus primæ & secundæ vertebræ lumborum fracti erant; hanc ob rem ab impulsis fractorum processuum extremitatibus prima & etiam secunda ansa communicationis nervorum lumbalium ex situ naturali protrudebantur. Extravasatus sanguis in hac regione abdominis paucillulus. Ventriculus & intestina mirum in modum expansa, ita ut illorum diameter naturalem magnitudinem alterum tantum excederet. Membrana ventriculi & intestinorum adeo quasi decompositæ, ut tunica intestinorum tenuium volvam duarum, illæ autem crassorum volvam trium linearum exhiberent. Totus tubus intestinalis aere distentus, nullo autem modo inflammatus. Hepar & lien insolitæ magnitudinis, sanguine grumoso turgabant. Vesicula fellea ingenti magnitudine & volvulosa membranarum crassitie; tamen flaccida & pauca bile repleta. Glandulæ lymphaticæ abdominis & extremitatum inferiorum tumentes & turgentes. Renes tumidi, & diametri pollicaris ureteres. Vesica urinaria flaccida, duas circiter uncias lotii continens, in tantum tamen volvulosum volumen distenta, ut in regionem usque umbilicalem ascenderet. Paries anterior & posterior sibi mutuo incumbentes; levis inflammatio in facie vesicæ anteriori. Urachus impervius. — Thorax plane illæsus — Encephalos incolomis. — Quicunque ad anatomicam nostri commentarii partem respicit, is & symptomata ad causas suas reducere, & statum præternaturalem viscerum non explicare non potest. Extispicium docuit, & medullam spinalem ab intropressa posteriori superficie corporis primæ vertebræ lumborum compressam, & nervum sympathicum magnum coarctatum, & primam secundamque ansam communicationis intrusam fuisse, & læsam: inde suppressa penitus vis nervea omnium illarum partium, quæ truncos & ramos nerveos à lumbalibus atque sacralibus nanciscuntur; inde impedita etiam actio nervorum in diffitis, quæ energiam nerveam partim nervo sympathico magno debent, corporis partibus. Et nervi lumbales, & sacrales, & nervus sympathicus magnus omnium primo afficiebantur. Ex iis, quæ respectu medullæ spinalis (§. VII. & §. §. sequentibus) de origine & decursu nervorum spinalium dicta sunt, ratio patet, cur extremitates inferiores in utroque latere mox motum amiserint, & sensum; cur pedetentim calor animalis exstingeretur; unde illud ingens artuum

artuum œdema, illaque in natibus sine ullo doloris sensu corruptio sphacelosa. Compressio primæ & secundæ ansæ communicationis, à fractis processibus transversis dexteri lateris orta, præprimis causa fuit, cur dextrum femur universim magis affectum, cur cuncta symptomata in dextro latere vehementiora fuerint. Noscimus à posteriori, ut ajunt, materiæ nerveæ vim in systema vasorum & sanguinis circuitum; quam ob rem natura sapienter instituit, ut nervi perpetuo prope arterias decurrant, & maximi plexus nervorum in vicinia arteriarum abdominis formentur. Noscimus insuper, quam arcte nervus sympathicus minor, seu splanchnicus, à quo omnes plexus nervorum abdominis plus minusve participant, cum nervo sympathico magno cohæreat; constat porro, plexum hypogastricum maxima ex parte à nervo sympathico magno formari, & hunc ipsum tanto imperio præditum nervum tot nervos accessorios (uti §. §. IX. X. XI. XII. demonstravimus) à nervis lumbalibus nancisci. Ex his omnibus facile intelligitur, cur omnia viscera abdominis, præcipue autem vesica urinaria, paralyti affecta; cur sensim intra spatium duodecim dierum omnis tonus amissus, omnis functio emortua; cur omnis fere fibra, cur quævis pene lamella ab altera discesserit. Nervi nimirum haud amplius debita energia in systema sanguiferum & lymphaticum agebant; hinc languidior pedetentim circulatio; imminutus calor animalis; secretiones & excretiones rariores, aut omnino suppressæ. — Colluvies aquosa in abdomine, intumescences glandulæ lymphaticæ, & œdematosus artuum tumor, evidenter demonstrant, quantum vires systematis lymphatici resorbentes ab incolumi vi nervea dependeant. Quod autem circa finem sensus & calor aliquantum reviviscerent, atque ipsum etiam ingens œdema parum imminueretur, excitanti methodo medendi, Arnicæ, & vesicantibus, adscribi debere existimo. — Dolor ille, dextrum thoracem excrucians, & ad mortem usque continuus, cum neque continentes, neque contentæ partes thoracis ullam læsionem passæ sint, probabilius à læso nervo sympathico magno explicandus est.

§. XLIV.

§. XLIV.

Animadversiones in paralyfin extremitatum à Carie vertebrarum.

Humanum genus atque ars salutaris nostra cl. viris CAMERON, JEFFRYS, & POTTIO præsens remedium contra paralyfes extremitatum inferiorum in spinæ dorsi incurvatione, in acceptis referunt, ulcera scilicet artificialia in dorso ad utrumque latus processuum spinosorum excitata. POTTIUS, cui in dignoscenda hujus morbi natura adhuc plurimum debemus, à carie vertebrarum, (aut potius à causa cariei) paralyfin extremitatum inferiorum induci docet, illæsa tamen medulla spinali; atque asserit, subsequam sensim spinæ dorsi incurvationem ejusdem causæ, cariei scilicet, effectum esse, atque hinc cyphosim nec minimam in paralyfi artuum inferiorum inducenda potestatem exserere. Causam autem cariei miasmati scrofuloso tribuit, & salutares effectus ulcerum artificialium prope sedem morbi excitatorum, suppurationi adscribit. Id autem in POTTII observationibus, mea equidem opinione, prorsus singulare est, affici nempe extremitates semper inferiores, nunquam autem superiores, licet morbus in vertebrais dorsi aut colli sedem fixerit. — Integra, & æque completa dissertatio mihi scribenda esset, si quasdam POTTII propositiones de sede, causa, & effectu hujus morbi, de quarum veritate haud absque ratione dubito, frangere vellem. Equidem non inficior ullum phænomenon, quod magnus iste vir in morbi decursu, aut post mortem observavit, neque salutares medelæ effectus, quos propria experientia confirmatos vidi. Sed phænomenorum in hoc morbo rationem, & remedii vires alio modo explicarem. At primum phænomena, quorum maximam partem ipse POTTIUS recenset, ratiocinio subjiciamus. Impotentia extremitates inferiores movendi *sensim* oritur, prouti *sensim* quoque spina dorsi incurvatur; musculi robur suum amittunt, & rigescunt spasmodice sic, ut spasma tonico membrum afficiatur. Sed antequam id accidit, infantes minus alacres sunt, ad levem motum lassitudine laborant, assiduo titubant, crura involuntarie decussant, & sæpe repente concidunt; de doloribus crurum conqueruntur. — Quodsi collum incurvatur, caput, quod infans sustinere non valet, ad pectus prolabitur. — Si dorsum sinuatur in arcus, generaliora symptomata incidunt:

dunt: appetitus prostratus; tussis sicca, molesta; respiratio difficilis; pulsus celer; propensio in atrophiam; oppressionis & doloris sensus in ventriculo; verbo: omnia, quæ à læsa organorum digestionis functione oriri solent, symptomata. — Quodsi vero dorsum in regione vertebrarum lumborum curvatur, involuntaria alvi & urinæ excretio sequitur, (uti ex observatione quadam nuperiori quoque constat, quam cel. FERRO una cum raro specimine pathologico *Academiæ Josephinæ* transmisit), ascitis tandem & tympanitis cum paralyfi extremitatum inferiorum accedit, & æger moritur. — Num ullum hic dubium superest, hæc symptomata à turbata vi nervea potissimum oriri? — Sane non intelligo, quomodo extremitates superiores intactæ maneant, si POTTII assertum, extremitates solummodo inferiores semper affici, verum esset. At FORD & PARKE jam observarunt, modo superiores & inferiores simul, in hanc paralyseos speciem incidere. Si consideremus, in hoc morbo substantiam succoso-spongiosam corporum vertebrarum semper ab anteriori parte retrorsum carie tentari, atque superius incumbentia corpora vertebrarum eadem ratione, qua inferiora destruuntur, descendere: profecto modum, quo curvatura oritur, utique perspicimus. Sed medullam spinalem hac curvatura omnino non comprimi, id equidem admodum improbabile videtur. Comparatio enim, quam POTTIUS, ut assertum suum demonstret, cum corpore gibboso instituit, hic non quadrat, cum res in binis his corporibus diversis diversimode se habeat. Etiam si vero hanc analogiam adæquatam esse concedamus: num medulla spinalis in specu adeo anguloso, inæquali, gibboso haud irritari debet? utrum possibile est, quoddam corpus vertebrarum, præsertim lumborum, carie ita destrui, ut nervus sympathicus magnus incolumis remanere possit? an generatim tam humida ossis corruptio in hac regione subesse potest, quin vicini nervi ab ichore afficiantur? an unquam talis æger, si certis signis veram cariem corporum vertebrarum adesse constiterit, sanatus est? Anne succoso-spongiosa corpora vertebrarum eodem modo à rachitica aut scrofulosa materie intumescere possunt, quo id in siccioribus minusque spongiosis extremis ossium artuum fieri sæpissime observamus? Si hoc contingere potest: an non lenior, per gradus increscens, pressio medullæ spinalis & nervi sympathici magni debilitatem extremitatum, & diversa alia symptomata inducere poterit, priusquam adhuc curvatura spinæ

M.

dorsī

dorsi in sensus ruat, præsertim, cum ipse **POTTIUS** hanc extremitatum debilitatem ante manifestam spinæ dorsi incurvationem observaverit? — Anne forsan in hac solum morbi periodo artificialia in dorso ulcera utilitatem præstant? Quomodo enim ab ulcere in dorsi superficie arte facto sanatio cariei, quæ altius sitas vertebra exedit, expectanda? Quisnam animadvertit, ulceribus prope sedem cariei arte alibi excitatis cariem ipsam & in alia quacunque parte sanari posse? Numquando vasa lymphatica materiem osseam carie dissolutam, una cum materia morbosa & resorbent, & in ulcera hæc artificialia recta transmittunt, & evacuant? annon vasa lymphatica in vicinia vertebrarum alium prorsus, quantum jam scimus, decursum habent? — In his, & pluribus omiſſis quæſtionibus, quas hic adhuc movere potuiſſem, mea contra **POTTII** de sede, effectu, & curatione hujus morbi sententiam, dubia continentur. Quidquid de hac re intelligo, huc redit. I) Materia scrofulosa aut rachitica, aut alius humor morbosus, in infantibus præcipue, ac in adultis etiam, prægressa præsertim extrinsecus admota violentia, ad corpora vertebrarum deponi potest, unde illorum & intumescencia, & caries, & destructio, & vera denique curvatura in regione violata spinæ dorsi. II) Impotentia, extremitates aut superiores, aut inferiores, aut utrasque movendi, sensim oborta, regioni læsarum vertebrarum, & rationi, qua læsæ sunt, exacte semper respondet. III) Hæc impotentia una cum supra memorata syndrome symptomatum partim à compressione, partim ab irritatione medullæ spinalis & nervorum spinalium inducitur; unde debilitas, atrophia cum statu spasmodico. — Vim autem nerveam potissimum affici, ex sede & effectibus morbi elucescit. Attamen salutes ulcerum artificialium effectus à *posteriori* ex immediata potius illorum in materiam nerveam prope originem actione, quam ex suppuratione solum explicandos esse censeo. Quodsi enim phænomena, in memorato §. XLIII. casu, post fracturam corporis vertebrarum lumbalium & duorum processuum transversorum observata, cum symptomatibus in paralyſi, de qua hic sermo est, subsequentibus comparemus, magna jam inter utraque similitudo apparet. At si ad neurologiam, præsertim ad nervi sympathici magni formationem, respiciamus, & ad vastum illius cum nervis abdominis commercium; porro si originis rationem plexus brachialis ex nervis cervicalibus dorsalibusque, & plexus nostri lumbalis ex

nervis

nervis lumbalibus, & ischiadici ex nervis sacralibus haud obliviscamur, simulque consideremus, nervum sympathicum magnum omnibus hisce nervorum paribus ope nervorum accessoriorum non tantum mediate, sed immediate conjungi: facile, uti ego quidem existimo, intelligitur, seu ab intumescencia, seu à carie, seu à destructione alia quacunque corporum vertebrarum non tantum colli, viscerumque pectoris & abdominis functiones turbari, sed & paralyces extremitatum inferiorum superiorumque pro re nata sequi debere. Ex observationibus clinicis constat, in fœminis hysterice sæpe *tremorem & rigorem pedum* oriri, si intestina ab aëribus sordibusque, præcipue in regione plexus meseraici inferioris irritantur, etiamsi stimulus per remotiores ibi furculos nervi sympathici magni mediate tantum ad nervos lumbales propagetur, & ad sacrales nervos. Experientia quoque docet, in colica pictonum perfectas paralyces cum subsequa extremitatum superiorum inferiorumque atrophia oriri, licet æque materies nervea in longiori à medulla spinali distantia, in plexibus scilicet nervorum abdominis, afficiatur: quanto clarius nunc intelligitur, paralyfin artuum inductam à quadam materia morbifica, quæ ad corpora ipsa vertebrarum prope originem nervorum spinalium, propeque decursum trunci sympathici magni deponitur, rapidius oriri, evidentioribus symptomatibus stipari, ac inde functiones omnium viscerum plus minusve lædi debere, prouti truncus nimirum princeps nervi sympathici magni, sive in colli, sive in dorsi, sive in lumborum regione plus minusve afficitur. Ex his igitur observationibus mihi persuasum habeo, ab ulceribus, in utroque latere processuum spinosorum, regioni læsæ ex adverso, caustico excitatis, salutares effectus expectari tunc utique posse: si causa morbifica (materies rachitica aut scrofulosa) insignem nondum destructionem induxerit; si caries adhuc aut nulla, aut inchoans saltem; si succoso-spongiosa corpora vertebrarum materia morbifica quasi tantum turgeant; sane non item tunc, si malum profundiores jam egerit radices. Sed an sola suppuratio salutares hos effectus producat, valde dubito, & quidem ob rationes supra allegatas. Stimulus enim ulcerum artificialium per proximos nervos immediate in medullam spinalem originemque nervorum agens, profecto plus ad medellam confert, quam mera plaga pure stillans; præprimis cum incertum adhuc sit, an non æque boni ac pravi humores, sic bona mixta malis, effundantur,

M 2

dum

dum natura humores haud ipsamet colavit. Explicando huic stimulo paragra-
phus octavus inservit, in quo origo & decursus truncorum nerveorum poste-
riorum sat fuse exponuntur. Plures rami prope processus spinosos recta in
cute terminantur, in eo ipso itaque loco, ubi ulcera arte excitantur. Trun-
cus hujus nervi orditur solitarius mox sub ganglio spinali nervorum lumba-
lium. Et profecto non datur stimulus artificialis, qui, per radices poste-
riores nervorum spinalium in medullam spinalem agendo, breviori via trans-
mitti potest, cum & alioqui ganglia propagationi impressionum, uti nunc con-
stat, haud obstant. Accedit, radices & anticas & posticas nervorum lumba-
lium sub gangliis in fasciculum communem concatenari, atque ex facie ante-
riori ramulos ad nervum sympathicum magnum accessorios diffundi (Vid.
§. 9. 10. 11. 12.). Atque inde nervum sympathicum magnum stimuli ulce-
rum participem fieri, inficias nullus ibit anatomicus, ita quidem, ut (si quis
thesin: *stimulum ad medullam spinalem propagari*, etiam frangeret) sane
omnes tamen è fasciculo communi infra ganglion enati tam nervi simpli-
ciores, quam ipse plexus lumbalis & sacralis, hujus stimuli vim æque per-
ciperent, ac remotiores plexus nervorum abdominis. Id genus nervi in
collo ac dorso quoque à nervis spinalibus retrorsum in cutem migrat. Sti-
mulus itaque artificialis pro re nata aut in collo, aut in dorso, aut in lum-
bis ope ulcerum ita admotus, ut recta via in originem nervorum spinalium
reagat, solus ad resuscitandam vim nerveam sufficere videtur. Omnes sequelæ
hujus morbi, uti supra memoravimus, aut ab imminuta, aut à suppressa ener-
gia nervea oriuntur; hinc omnes functiones œconomiae animalis plus minusve
à nervis medullæ spinalis, & ab illorum energia pendentes utique debent
quiescere. Attamen haud improbabile videtur, dari *primitivos* & *consecuti-
vos* hujus stimuli effectus: illæ nimirum partes, quæ nervos recta à medulla
spinali obtinent, e. g. artus & inferiores & superiores, citius efficaciusque
salubres stimuli vires experiuntur, tardius contra illæ, quæ cum nervis spi-
nalibus ope nonnullorum ramorum anastomoticorum & quidem nervi sym-
pathici magni intercessione commercium longinquius habent, uti e. g. viscera
thoracis & abdominis. Hinc etiam POTTIUS omnium primus observavit, pa-
ralysin extremitatum inferiorum quandoque imminutam, imo etiam sanatam
fuisse, reliqua tamen syndrome symptomatum, morboque ipso in eodem statu
super-

superfite. Ulceribus enim cicatrice obductis, paralyfis redibat. Sed cicatrice refricata, novisque ulceribus, etiam ægro jam sanato, per aliquod temporis spatium manantibus, sanitas perstitit. — Dependet itaque à consecutivis stimuli effectibus perennitas salutis. Quamvis enim stimulus artificialis, utpote ope ramulorum tantum anastomoticorum, per nervum sympathicum magnum in viscera pectoris & abdominis mediate atque serius agat, exserit tamen eo certius salutare suos effectus; quid! quod vero simillimum est, diuturnam applicati hujus per larga ulcera stimuli actionem requiri, ut vis nervea prope originem iterum iterumque excitetur, sic ut omnes ab illa pendentes variae variorum viscerum functiones cum duratione quadam expediantur. Etenim omnium primo atonia & viscerum pectoris abdominisque & vasorum sanguiferorum & lymphaticorum tolli debet, antequam ille salutaris naturæ motus, quo omnes ex atonia illarum partium oriundæ sequelæ, omniaque inde nata symptomata radicitus sanantur, locum habere possit. Restituto enim tantum, excitata nervorum energia violatorum digestionem, chylicationem, & sanguificationem famulantium organorum robore, vividiori sanguinis circuitu, calore animali justo gradu latiusque diffuso, atque expeditis ubique organorum excernentium, & systematis lymphatici functionibus, materiam rachiticam aut scrofulosam tandem subigi posse, facile intelligimus. Atque inde etiam intelligi potest, quomodo cum paralyfi reliqua quoque symptomata cedant; quomodo & materies in corpora vertebrarum deposita, illa distendens, imo corrodens, & corrosa solutaque substantia ossea absque manifesta exfoliatione per vasa lymphatica in communem humorum massam deferatur, atque ex illa per varia colatoria denuo ex corpore eliminetur. Hacce ratione suppuration horum ulcerum utique nova via est, ad evacuandas eo citius nocivas materias arte parata. Id quoque nunc intelligo, quomodo proserpenti vertebrarum cariei limites ponendi sint, quomodo nova materia ossea produci possit, quæ vacuum spatium non tantum implet, sed & subinde duo corpora vertebrarum ita invicem ferruminat, ut sanatione etiam ad finem perducta per totum vitæ tempus curvatura spinæ dorsi superstes sit. Intelligo tandem, quomodo tunc demum redeuns paralyfis haud amplius metuenda sit, cum morbus diuturna stimuli actione radicitus sanatus fuerit. — An non durante ulcerum artificialium actione motus subinde febriles observantur? — An non

ægro

ægro sanato, & viribus fere restitutis, febris quædam depuratoria oritur? Duæ profecto quæstiones, quæ solentiori observatione decursus hujus morbi discutiendæ sunt, cum observatores hucusque nullam de ea re mentionem fecerint. Senior denique ætas docebit, si forte ejusmodi stimulis ope ulcerum artificialium proxime origini nervorum admotis, alios quoque morbos certius perfanare liceat. Phænomena quædam in hemiplegia, & atrophia extremitatum inferiorum observata recensebo. Forfan symbolum meum confero, ut antiqua etiam veritas sæpius, quam fieri solet, perpendatur. Id certe nostra ætate desideratur, & opportuno tempore; nonnulli enim auctoritati suæ nimium fidentes moliuntur nobis persuadere, anatomes studium inanem prorsus otiosorum hominum lusum esse. *Si quis, ait GALENUS a) ex anatome, ad quam partem descendant, singuli nervi a medulla spinali prodeuntes, cognoverit, affectas sedes quam facillime inveniet; nam crura & manus temere & frustra multi medici tota die nocteque calefacientibus remediis perfricant, negligentes locum, ubi spinalis medulla, vel nervus aliquis ex ipsis egrediens læditur.*

§. XLV.

Animadversio in hemiplegiam.

Perfectam hemiplegiam in milite die 6ta. Nov. 1790. obortam cl. D. TROCKENBRODT, (chirurgus primarius legionis pedestris de *Thurn*,) emplastro vesicante per extensionem spinæ dorsi à vertebra cervicalibus ad os sacrum usque applicato, perfecte sanavit. Motus & sensus omnis in artubus superioribus inferioribusque abolitus erat. Alvus & urina suppressa, ita ut hanc cathetere, illam enematibus educere oporteret. Ex historia morbi mihi oblata constat, omnia remedia nervos excitantia, quorum ingens copia in pharmacopoliis nostris prostat, abunde, sed incassum tentata fuisse. Vesican-

tia

a) Galen, de loc. affect. lib. IV. cap. VII.

tia sola, clausis ulceribus iterum iterumque superposita, id efficiebant, ut æger post tres septimanas munere belli denuo fungi poterit. Attenta hujus casus consideratione hemiplegiæ sanatio ex stimulo, truncis nerveis posticis nervorum spinalium admoto, quam facillime intelligitur,

§. XLVI.

Animadversio in atrophiam à materie arthritica.

Miles quidam à longo tempore arthritide laborabat, & materies arthritica in metatarso articuloque pedis ita sedem fixerat, ut omnibus remediis, quæ experientia comprobata habentur, per duos menses à me irritis tentatis omni spe carerem, fore, ut materies ex hoc loco commoveretur. Æger pedi insistere non potis erat, atque femur de die in diem evidentiùs contabescibat sic, ut fere dimidiam partem sano femore magis esset extenuatum. Omnibus itaque remediis frustra adhibitis, ad latus processuum spinalium vertebrarum lumborum cauterium actuale imposui, crusta tantum superficiali inusta. Vix elapsis 6 - aut 7 diebus, materies arthritica, antiqua sua sede relicta, ad genu migravit; nihilominus æger in affecto membro majus robur persensit, atque sensim sensimque ambulare poterat. Ab hoc tempore materies arthritica sæpius sedem mutabat, modo pedem extremum, modo genu infestans. Cum res hucusque bene cesserit, ægrum thermas Badenses adire jussi, unde perfecte sanatus rediit.

§. XLVII.

Animadversiones in hernias incarceratas à spasmo.

Cel. RICHTER propriis aliorumque virorum observationibus innixus statuit, dari quoddam genus spasmodicum herniæ incarceratæ. Et profecto quilibet in praxi versatus, occasione ægros tales attente observandi oblata, veritatem hujus asserti perspicere facile potest. Characteres æque, ac cura hujus mali in præclaro opere cel. RICHTERI de herniis fufius, ac uberius expo-

exponuntur. Remedia antispasmodica, interna & externa egregiam opem ferunt, inter quæ opii usus, cataplasmata & fomenta emollientia abdomini imposita primum locum tenent. *Sed qualem indolem, & in quo loco sedem habeat hic spasmus incarcerationem produciens*: cel. RICHTER hic non disquirit; autumat tamen, illum potissimum in musculis abdominis residere. *Atque ita se res utique habet*. Omnes videlicet musculi abdominales furculos suos nerveos, uti supra §. VIII. fusius demonstravi, à truncis posterioribus quinque parium nervorum lumbalium nanciscuntur. Singuli rami unum musculum abdominis post alterum serpentino ductu perrepunt, donec tandem antrorsum in cute terminantur. Ipse *N. ilio-hypogastricus* (§. XXI.), nec non *N. ilio-inguinalis* (§. XXII.) inter musculos abdominis extrorsum decurrunt, imò aliqui ejus furculi prope anulum abdominalem inferuntur. Si itaque ad nervorum doctrinam respicientes modum varium, quo varii plexus viscerum abdominalium construuntur, illorumque cum nervo sympathico commercium, nec non furculos à nervis lumbalibus ad nervum sympathicum accessorios acri & intento animo intueamur, facile inde explicamus, quomodo e. g. stimulus in viscera abdominalia agens ad nervos lumbales & inde ad truncos posteriores, qui musculis abdominalibus furculos suos largiuntur, propagari possit. In spasticis contractionibus musculorum abdominalium, ut constat, fissura tendinea musculi obliqui majoris abdominis angustior redditur; cum autem sententias eorum, qui ab hac fissura tendinea anulum abdominis formari contendunt, haud sequar; cum à natura edoctus sim, musculum etiam obliquum minorem, & transversum abdominis in illa regione laciniis suis tendineis ad annuli formationem aliquid conferre, me haud movente patet, nullam spasmodicam contractionem musculorum abdominis accidere posse, quin etiam annulus contractionis effectus particeps fiat; id quod etiam verum est, si annulo vim duntaxat mortuam elasticitatis tribuamus, ut eum potius *pati*, quam *agere* dicamus. Effectus ejusmodi angustationis annuli facile intelliguntur. Hæc itaque incarcerationis spasmodicæ origo est. Eodem modo *ventrem* sic dictum *lignum* in colica piætonum explicarem. Bis observavi, ægros hocce symptomate affectos de vehementi testiculorum dolore conquestos fuisse. An non probabile est, hunc dolorem à funiculi spermatici incarceratione, spasmodicam nimirum musculorum abdominis versus dor-

sum

sum retractionem subsequa, oriri? — Ex his prone fluit, herniis incarcerationis medendi methodum ab experientia comprobata & à ratione probari. Omnia externa remedia, quamvis optima, viscerum in annulo inguinali contentorum incarcerationem haud possunt tollere, quando illa est spasmi musculorum abdominalium effectus. Annulus equidem inguinalis, quatenus contractione musculorum abdominalium constringi potest, passive se habet; sed quatenus contenta viscera, cum angustior, evadit, premit, stringitque, activa vi utique præditus est. Ablato musculorum spasmo tollitur & compressio & constrictio. Stimulo itaque spasmos excitante, interno opii usu sedato, & musculorum fibris spasmodice constrictis, ope remediorum, quæ foveant, quæ molliunt, & abdomini lumbisque imponi debent, relaxatis & causa tollitur, & ætio in musculos definit.

§. XLVIII.

Animadversio in phænomena consensuum in gravidis, in hydrocele, sarcocoele &c.

Phænomena consensuum diversarum partium in gravidis ac in iis, qui calculo renum, ureterum & vesicæ laborant, observata CAMPERUS jam antea per rationem propaginis nervorum lumbalium explicavit. Ego animadverti, peculiarem lacerantem, & tractivum dolorem versus totam regionem anteriorem femoris in ægris, qui ingens hydrocele aut sarcocoele gestant, integumentis communibus scroti ad crepaturam usque tumentibus, & quasi splendidis. Scimus nervum spermaticum externum, qui valida hac expansione valide tendi debet, ex prima & secunda ad formationem plexus lumbalis concurrente ansa communicationis oriri, & plerumque cum nervo lumbo-inguinali arctissime conjungi; unde origo hujus doloris facile perspicitur. Hinc quoque explicandus est ille instinctus corpore antrorsum inclinato incedendi; tensio enim nervorum, erecto incessu aucta, hoc statu imminuitur.

§. XLIX.

Cautelæ practicæ in herniotomia,

Nervum ilio-inguinalem (§. XXII.) & nervum lumbo-inguinalem (§. XXVI.) describendo, monstravi, quomodo ambo nervi inter se conjungantur, ut in scroto quasi insula quædam (Tab. VII. b. b.) formetur. Cum autem furculi horum nervorum in tela adiposa admodum mobiles fluctuent, insula hæc modo ad internam superiorem partem femoris, modo ad regionem pubis trahi potest. Inde cautelæ practicæ eruuntur, chirurgis operationes in scroto instituentibus perquam utiles; nam in herniotomia, in castratione, in hydrocelis operatione hi nervi vulnerari, illorumque anastomoses destrui possunt, quando nimirum insula aut casu hoc loco posita est, aut cute plicata ad regionem scroti trahitur. Non equidem semper funestæ sequelæ inde oriuntur, & fors nunquam, si unicus duntaxat, aut uterque ramus ex toto discindatur; sed nervis his tantum vulneratis, aut partim discissis, aut peracta operatione in vulnere quocunque modo irritatis, utique funestus & fere lethalis eventus sequi solet. Id quod propria observatione comprobare possum. Cl. BOECKING in viro nobili, sano & robusto 65 circiter annos nato, summa cum dexteritate & cautela hydrocelis in dextro latere operationem, me præsentem, instituit; res omnis in voto esse videbatur. At protinus insurgunt vehementes dolores, ex vulnere versus abdomen, & præcipue à regione inguinali super os ilium sursum ad regionem versus lumbalem propagati; brevi post inflammatio, & suppuratio, eadem, ac dolor, via, incedens. Nullus horum malorum finis, donec tandem à regione inguinali juxta cristæ extensionem ad spinam usque ossis ilium posteriorem superioremque (juxta decursum itaque rami exterioris nervi ilio-inguinalis) profundæ incisiones instituerentur, ut nulla amplius puris scaturigo latitaret, & tensio inæqualis nervorum auferretur; tunc primum sanitas rediit. An non itaque in hac operatione chirurgus cutem à scroto, quantum potest, versus interius superiusque latus femoris amoveri, eamque ab assistente chirurgo manu retineri curet?

§. L.

Animadversio in læsionem cujusdam partis tendineæ abdominis.

Quodsi pars tendinea musculi obliqui majoris abdominis operatione quadam chirurgica vulneratur, eadem symptomata metuenda sunt. Inæquales enim tensiones, læsionem hujus partis tendinosæ subsequentes turbant nervos ibi decurrentes, & nunquam non funestas sequelas inducunt. In herniotomia, ubi fissura tendinea musculi obliqui majoris largiter inscindi debet, hoc symptoma rarius accidit; at in castratione utique, ob dilatationem superioris anguli vulneris, hæc fissura tendinea cum quibusdam furculis nerveis partiatim discindi facile potest.

§. LI.

Cautelæ practicæ quoad abscessus sub fascia lata.

Si nervos cutaneos (§. XXVII. usque ad §. XXXII.) descriptos in latere anteriori femoris inter laminas fasciæ latæ decurrentes consideramus, & ea, quæ (§. L.) diximus, ad inæquales horum nervorum in læsionibus fasciæ latæ tensiones adplicamus, facile inde serpentem inflammationem erysipelatofam, & subsequam pravam suppurationem explicare licet. Optimam medendi methodum à natura ipsa, attenta observatione, edoctus sum. Miles rebelli in tibia à materia scorbutica carie loborans, curæ meæ traditur. Ut in ejusmodi in hac regione obortis ulceribus sæpius fieri assolet, exfoliatione jam peracta, tumor consensualis in magna glandula lymphatica femoris (Tab. III. Q.) insurgit, inflammatus, & brevi post suppurans. Repente nimirum huc & illuc in regione interiori femoris septicæ inflammationes apparent, quæ protinus in putridam suppurationem transeunt, ita ut quasi laciniae cutis abscedant, superstitæ tamen, licet degenerata, fascia lata. Inter laminam externam & internam fasciæ femoris, imo sub ipsa interna lamina musculis anterioris lateris femoris superstrata, tabus causticus hæret, fasciam

N 2

latam,

latam, telamque cellulofam in interstitiis musculorum ita exedens, ut carnes, quasi ad demonstrationem anatomicam præparatæ, conspicerentur. Remotis illis emortuis laciniis degeneratio nihilominus latius serpit sic, ut totum interius latus femoris ab inguine usque ad genu septica hac inflammatione devastetur. Quæ cum ita fuerint, observavi, naturam hinc inde tamen progredientem cutis corruptionem tortuoso quasi aggere inflammatorio limitare. Ubique talis agger inflammatorius apparuit, ibi corruptio gradum fistebat. Observationem hanc amicissimo BOECKING retuli. Ille se experientia edoctum esse asserbat, in ejusmodi circa fasciam latam suppurationibus, præsertim in locis, ubi nullum adhuc inflammationis vestigium comparet, tales tortuosas easque profundas incisiones per fasciam latam ad musculos usque faciendas esse, alias enim inflammationem ulterius semper progredi. Cum autem jam totum internum latus femoris, uti dictum est, à fasciâ lata denudatum, & antè latus femoris ab inguine usque ad genu illa inflammatione erysipelacea correptum esset, sanam adhuc cutem una cum fasciâ lata ad naturæ ductum, & antè consilium experientia comprobatum, multis ac profundis tortuosis incisionibus, à genu ad nates usque pergendo, discindere statui, visurus, quid boni inde eveniat. Ultra spem meam res cessit. In iis enim locis, in quibus cultro limites posui naturæ, corruptio gradum fugebat. — Has itaque tortuosas incisiones eam ob causam perquam utiles esse censeo, quod stimulus inæquali tensione nervorum cutaneorum inter internam & externam fasciæ femoris laminam proficiscentium juxta ipsam fasciam propagatus, facta solutione continuitatis fasciæ latæ, & nervis discissis, uno quasi momento auferatur.

EXPLI-

E X P L I C A T I O

T A B U L Æ P R I M Æ.

Fig. I.

- A. A. A. A. A.** Ganglia omnium quinque parium nervorum lumbalium, quorum quatuor inferiora inversa sunt, ut à facie postica exhibeantur.
- B. B. B. B. B.** Fasciculi nervei infra ganglia in ansas communicationum transeuntes.
- a. a. a. a. a.** Filamenta, quibus posteriores & anteriores radices neuntur, & confociantur.
- C. C. C. C. C.** Trunci lumbales posteriores.
- b. b. b. b. b.** Nervi ad nerv. sympathicum magnum accessorii, discissi.
- D. D. D. D. D.** Quatuor superiores ansæ communicationis nervæ, seu trunci lumbales anteriores.
- E.** Concurfus ansæ communicationis primi paris cum ansa secundi paris.
- F.** Concurfus ansæ communicationis secundi paris cum ansa tertii paris, & angulus inde formatus.
- Nro. 1.** Primum par nervorum lumbalium.
- c.** Nervus spermaticus externus.
- d.** Secunda radix secundi paris ad formationem N. spermat. externi.
- Nro. 2.** Secundum par nervorum lumbalium.
- G. G.** Ansa tertii paris ad plexum lumbalem.

Nro. 3.

- Nro. 3. Tertium par nervorum lumbalium.
 H. Angulus, unde *plexus lumbalis* oritur.
 Nro. 4. Quartum par nervorum lumbalium.
 Nro. 5. Quintum par nervorum lumbalium.
 I. Ansa communicationis inferior quarti paris, qua par quartum & quintum conjunguntur.
 e. Nervus ilio - hypogastricus.
 ff. Duo illius filamenta.
 g. Nervus ilio - inguinalis.
 h. Prima radix primi paris ad formationem nervi spermatici externi.
 i. i. Nervus lumbo - inguinalis.
 k. Nervus cutaneus externus.
 l. l. Duo primordia nervi cutanei externi.
 K. K. *Plexus lumbalis* superficialiter explicatus.
 L. L. Truncus nervi cruralis anterioris, recisus.
 a. a. a. Truncus, tanquam ansa peculiaris à prioribus tribus ansis communicantibus proveniens, cum plexu lumbali insulam formans, & ab aliis pro plexu ipso habita. (Vide §. XXXVII.)
 β. β. Concatenatio filamentorum infra plexum.
 M. Truncus nervi cruralis interioris, seu obturatorii, abscissus.
 γ. Radix solitaria, quæ superius à secunda ansa communicationis pro N. crurali interiori abit.
 δ. δ. δ. Tres radices robustiores, qui ex tertia ansa communicationis pro Nerv. crurali interiori abeunt.
 ε. Surculus è radicibus N. cruralis interioris in plexum lumbalem migrans.
 ζ. Radix fortior à quarto pari ad latus quartæ ansæ communicationis pro N. crurali interiori enata.
 m. m. m. Surculi ad musculum Psoam magnum.
 n. n. Surculi ad musculum iliacum inter se anastomizantes.

Fig. II.

Fig. II.

- A. A. A. A. A. Ganglia nervorum lumbalium à latere sinistro.
- B. B. Fasciculi nervei infra ganglia.
- a. a. a. a. Radices anteriores & posteriores tela cellulosa in fasciculos collectæ.
- C. C. C. C. G. Trunci lumbales posteriores.
- b. b. B. b. b. Nervi ad nervum sympathicum magnum accessorii.
- D. D. D. D. Quatuor superiores ansæ communicationis nerveæ, aut trunci lumbales anteriores.
- E. Concurfus ansæ communicationis primi paris cum ansa secundi paris.
- F. Concurfus ansæ communicationis secundi paris cum ansa tertii paris.
- Nro. 1. Primum par nervorum lumbalium.
- c. Nervus spermaticus externus.
- d. Radix secunda secundi paris ad formationem N. spermat. externi.
- Nro. 2. Secundum par nervorum lumbalium.
- G. Angulus acutus concursu truncorum lumbalium anteriorum secundi & tertii paris ortus.
- a. a. Concatenatio filamentorum secundæ & tertię ansæ communicationis ope tenerrimæ telæ cellulosæ.
- Nro. 3. Tertium par nervorum lumbalium.
- H. Angulus, unde *plexus lumbalis* orditur.
- Nro. 4. Quartum par nervorum lumbalium.
- Nro. 5. Quintum par nervorum lumbalium.
- I. Inferior ansa communicationis quarti paris ad conjunctionem paris quarti & quinti.
- e. Nervus ilio-hypogastricus.
- f. f. f. Tria illius filamenta,
- g. Nervus ilio-inguinalis.
- h. Radix prima primi paris ad formationem nervi spermatici externi.
- i. Nervus lumbo-inguinalis.
- k. Nervus cutaneus externus.
- l. l. Duo illius primordia.

K. K.

- K. K. *Plexus lumbalis*, qui nondum explicatus truncum mentitur.
- L. L. Truncus nervi cruralis anterioris, abscissus.
- m. Nervus arteriæ cruralis, à Winslovio pro nervo accessorio N. cruralis habitus.
- M. Truncus nervi cruralis interni, seu obturatorii, abscissus.
- β. Radix solitaria, quæ superius à secunda ansa communicationis ad N. cruralem anteriorem abit.
- γ. γ. γ. Tres radices robustiores à tertia ansa communicationis ad N. cruralem anteriorem abeuntes.
- δ. δ. Duæ radices à quarto pari ad nervum cruralem internum, quarum prima juxta quartam ansam communicationis, altera vero duplici origine in vicinia plexus lumbalis oritur.
- n. n. Surculi ad musculos.

Fig. III.

- A. A. A. A. A. Ganglia nervorum lumbalium à dextro latere.
- B. B. Fasciculi nervei infra ganglia.
- a. a. a. a. Radices anteriores & posteriores tela cellulosa in fasciculos collectæ.
- C. C. C. C. C. Trunci lumbales posteriores.
- b. b. b. b. b. Nervi ad nervum sympathicum magnum accessorii.
- D. D. D. D. Superiores quatuor ansæ communicationis nerveæ, seu trunci lumbales anteriores.
- E. Concurfus ansæ communicationis primi paris cum ansa secundi paris.
- F. Concurfus ansæ communicationis secundi paris cum ansa tertii paris.
- Nro. 1. Primum par nervorum lumbalium.
- c. Nervus spermaticus externus.
- d. Radix secunda secundi paris ad formationem nervi spermatici externi.
- Nro. 2. Secundum par nervorum lumbalium.
- G. Angulus acutus concursu truncorum lumbalium anteriorum secundi tertiiq; paris formatus.

a. a.

a. a. Concatenatio filamentorum secundæ & tertiæ ansæ communicationis ope tenerrimæ telæ cellulosæ.

Nro. 3. Tertium par nervorum lumbalium.

H. Angulus, unde *plexus lumbalis* orditur.

Nro. 4. Quartum par nervorum lumbalium.

Nro. 5. Quintum par nervorum lumbalium.

I. Ansa communicationis inferior quarti paris ad conjunctionem paris quarti & quinti.

e. Nervus ilio-hypogastricus.

f. f. f. Tria illius filamenta.

g. Nervus ilio-inguinalis.

h. Prima radix primi paris ad formationem nervi spermatici externi. (c.)

i. i. Nervus lumbo-inguinalis.

k. Nervus cutaneus externus.

l. l. Duæ illius radices.

K. K. *Plexus lumbalis* aciculis distractus.

L. L. Truncus nervi cruralis anterioris, abscissus.

m. Nervus arteriæ cruralis à Winslovio tanquam nervus accessorius nervi cruralis descriptus.

M. Truncus nervi cruralis interni, seu obturatoris, abscissus.

γ. Radix unica è medio secundæ ansæ communicationis ad nervum obturatorem migrans.

δ. δ. Duæ radices è tertia ansa communicationis ad nervum obturatorem abeuntes.

ε. ε. Duæ radices quarti paris ad nervum obturatorem, quarum altera juxta secundam ansam communicationis, altera duplici origine in vicinia *plexus lumbalis* oritur.

n. n. Surculi ad musculos.

Fig. IV.

A. A. A. A. A. Ganglia nervorum lumbalium à latere sinistro.

B. B. B. B. B. Fasciculi nervei infra ganglia.

O

C. C.

- C. C. C. C. C. Trunci lumbales posteriores.
- a. a. a. a. a. Nervi ad nervum sympathicum magnum accessorii.
- D. D. D. D. Quatuor superiores ansæ communicationis nerveæ, seu trunci lumbales anteriores.
- E. Concurfus ansæ communicationis primi paris cum ansa secundi paris.
- F. Concurfus ansæ communicationis secundi cum ansa tertii paris.
- Nro. 1. Primum par nervorum lumbalium.
- c. Nervus spermaticus externus.
- d. Radix secunda secundi paris ad formationem nervi spermatici externi.
- b. Alternatio filamentorum inter spermaticum externum & lumbo-inguinalem.
- Nro. 2. Secundum par nervorum lumbalium.
- G. Angulus acutus concursu truncorum anteriorum lumbalium secundi & tertii paris ortus.
- a. a. a. Concatenatio filamentorum in ansa communicationis secundi paris, exsecta tela cellulosa conspicua.
- Nro. 3. Tertium par nervorum lumbalium.
- β. Permixtio filamentorum secundæ & tertię ansæ communicationis.
- H. Angulus, unde *plexus lumbalis* orditur.
- Nro. 4. Quartum par nervorum lumbalium.
- Nro. 5. Quartum par nervorum lumbalium.
- I. Ansæ communicationis inferior quarti paris, ad conjunctionem quarti & quinti paris.
- e. Nervus ilio-hypogastricus.
- ff. Duo illius filamenta.
- g. Nervus ilio-inguinalis.
- h. Prima radix primi paris ad formationem N. spermat. externi.
- i. Nervus lumbo-inguinalis.
- k. k. k. Nervus cutaneus externus.
- l. l. Duplex illius origo.
- K. K. *Plexus lumbalis intra spatium duarum linearum transversarum explicatus.*
- L. L. Truncus nervi cruralis anterioris abscissus.

- g. g. g. Concatenatio infra plexum in trunco nervi cruralis anterioris.
- m. Nervus arteriæ cruralis à Winslovio pro nervi cruralis socio habitus.
- M. Truncus nervi cruralis interni, seu obturatoris abscissus.
- ζ. Radix solitaria, superius ex secunda ansa communicationis ad N. obturatorium abiens.
- η. η. η. Tres radices, à tertia ansa communicationis ad N. obturatorium abeuntes.
- δ. Radix ex quarto pari ad latus quartæ ansæ communicationis ad N. obturatorem abiens.
- N. Nervus ad nervum cruralem internum f. obturatorem accessorius abscissus.
- 1. Mutua filamentorum nervi accessorii concatenatio.
- 2. Filamentorum ipsius concatenatio cum principiis nervi cruralis interni.

Fig. V.

- A. A. A. A. A. Ganglia omnium quinque parium nervorum lumbalium dextri lateris.
- B. B. B. B. B. Fasciculi nervei infra ganglia.
- a. a. a. a. Filamenta, quibus anteriores & posteriores junguntur.
- C. C. C. C. C. Trunci lumbales posteriores.
- b. b. b. b. b. Nervi ad nervum sympathicum magnum accessorii.
- D. D. D. D. Quatuor superiores ansæ communicationis nerveæ, seu trunci lumbales anteriores.
- E. Concurfus ansæ communicationis nerveæ primi cum ansa secundi paris.
- F. Concurfus ansæ communicationis nerveæ secundi cum ansa tertii paris una cum angulo inde nato.
- Nro. 1. Primum par nervorum lumbalium.
- c. Nervus spermaticus externus.
- d. Radix secunda paris secundi ad formationem nervi spermatici externi.
- Nro. 2. Secundum par nervorum lumbalium.
- G. Angulus acutus ex concursu trunci lumbalis anterioris secundi & tertii paris

paris (Truncus lumbalis anterior in situ paulo erectiori exhibetur, ut filamentorum concatenatio clarius perspiciatur).

a. a. Concatenatio ansæ communicationis secundi paris, tela nempe cellulosa soluta.

Nro. 3. Tertium par nervorum lumbalium.

β. Permixtio filamentorum ansarum communicationis secundi & tertii paris.

H. Angulus, unde *plexus lumbalis* orditur.

Nro. 4. Quartum par nervorum lumbalium.

Nro. 5. Quintum par nervorum lumbalium.

I. I. Inferior ansa communicationis quarti paris ad utriusque quarti quintique paris conjunctionem.

c. c. Nervus ilio - inguinalis.

h. Prima radix primi paris ad formationem nervi spermatici externi.

i. Nervus lumbo - inguinalis.

k. Nervus cutaneus externus.

l. Solitaria illius radix.

δ. δ. Bini illius in musculo Psoa dehiscentes rami.

K. K. *Plexus lumbalis inter duas lineas transversas nitide explicatus.*

L. L. L. Truncus nervi cruralis anterioris abscissus.

ε. ε. ε. ε. Concatenationes infra plexum in trunco nervi cruralis anterioris.

m. Nervus arteriæ cruralis à Winslowio tanquam socius nervi cruralis descriptus.

M. M. M. Truncus nervi cruralis interni, seu obturatoris abscissus.

ζ. ζ. Duæ radices superius à secunda ansa communicationis ad nervum obturatorem abeuntes.

η. η. η. Tres radices crassiores à tertia ansa communicationis ad eundem nervum migrantes.

θ. θ. θ. Tria filamenta à quarto pari ad nervum obturatorem in vicinia plexus lumbalis.

N. Nervus ad nervum cruralem internum accessorius abscissus.

κ. Concatenationes ipsius filamentorum cum primordiis nervi principis.

Fig. VI.

Fig. VI.

I. Quintum par nervorum cervicalium.

II. Sextum par — —

III. Septimum par — —

IV. Octavum par — —

V. Primum par nervorum dorsalium.

A. A. A. Superior, simplex, & minor plexus.

B. B. B. Medius, minor plexus.

C. C. C. Inferior, minor plexus *Scarpa*.

a. Nervus suprascapularis.

b. Nervus musculo-cutaneus.

c. Nervus medianus.

d. Nervus cubitalis.

e. Nervus axillaris.

f. Nervus radialis.

g. Nervus cutaneus internus.

h. h. h. h. h. h. Surculi nervei ad vicinos musculos abeuntes.

EXPLICATIO

TABULÆ SECUNDÆ.

XII. Duodecima vertebra dorſi.

I. Prima vertebra lumborum

II. Secunda — —

III. Tertia — —

IV. Quarta — —

V. Quinta — —

Omnia corpora vertebrarum in medio
dissecta, ut dextra pars dimidia
oculis subjiciatur.

a. a.

a. a. a. a. a. a. Cartilaginee intermediae.

A. A. Os sacrum.

B. B. Ultima costa spuria.

C. C. Musculus quadratus lumborum.

D. Membrana inter ligamentum pelvis antico-superius & inferius, quod tendinem musculi quadrati lumborum, quoad partem, tegit.

E. E. Pars musculi obliqui majoris abdominis.

F. Pars musculi obliqui minoris abdominis.

G. Pars musculi transversi abdominis.

H. H. H. Musculus iliacus internus.

I. I. Pars abscissi musculi magni Pfoæ.

K. Arteria cruralis paulo introrsum deducta.

L. Arteria epigastrica inferior.

M. Arteria abdominalis *Halleri*.

N. Arteria circumflexa ilium.

O. Musculus glutæus maximus.

P. P. Musculus glutæus medius.

Q. Q. Musculus tensor fasciæ latæ.

R. Musculus fartorius.

S. Exigua portio musculi vasti interni.

T. T. Musculus rectus cruris.

U. Exigua portio musculi vasti externi.

W. W. Musculus abductor longus abscissus, & interna superficies antrosum, externa retrorsum versa.

W. Pars residua musculi adductoris longi.

X. X. Musculus gracilis internus.

Y. Y. Y. Adductor brevis.

Z. Z. Pars exigua marginis superioris adductoris magni.

A. a. A. a. Musculus obturatorius externus.

Δ. Δ. Musculus pectineus solutus & reclinatus.

1β. 1β. 1β. 1β. 1β. 1β. Decursus nervi sympathici magni dextri lateris supra ultimam vertebra dorsi, & super quinque vertebrae lumborum, usque ad os sacrum.

I. Pri-

1. Primum ganglion lumbo - intercostale.
2. Secundum ganglion — —
3. Tertium ganglion — —
4. 4. Quartum ganglion — —
5. Quintum ganglion — —
6. Nervus ad sympathicum magnum ab ultimo dorsalium accessorius.
7. 8. Nervi ad sympathicum magnum accessorii, à primo pari nervorum lumbalium.
9. 10. 11. 12. Nervi ad sympathicum magnum accessorii à secundo pari nervorum lumbalium.
13. Nervus ad sympathicum magnum accessorius, à tertio pari nervorum lumbalium.
14. 15. Nervi ad sympathicum magnum accessorii à quarto pari.
16. 17. 18. Nervi ad sympathicum magnum accessorii à quinto pari.
19. Ultimum seu duodecimum par nervorum dorsalium.
20. Nervus accessorius ab hoc pari ad nervum sympathicum magnum.
21. Ansa, quæ ultimum par nervorum dorsalium cum primo pari nervorum lumbalium conjungit.
22. Ex anteriori & posteriori radice compositus fasciculus infra ganglion lumbale.
23. 23. Nervus ilio - hypogastricus.
24. 24. Illius ramus exterior.
25. Illius ramus interior.
26. 26. Nervus ilio - inguinalis.
27. Ramus interior N. ilio - inguinalis.
29. 29. 29. Surculus interior hujus rami.
30. 30. 30. Surculus exterior hujus rami.
28. 28. 28. Ramus interior N. ilio - inguinalis.
31. 31. 31. Prima ansa communicationis nerveæ, seu truncus lumbalis anterior primi paris.
32. Ex posterioribus & anterioribus radicibus compositus fasciculus secundi paris infra ganglion lumbale.

33. 33. Secunda ansa communicationis nervea, seu truncus lumbalis anterior secundi paris.
34. Prima radix nervi spermatici externi.
35. Secunda cum nervo lumbali-inguinali conjuncta radix nervi spermatici externi.
36. 36. 36. Nervus spermaticus externus.
37. 37. 37. Ramus interior ad tunicam vaginalem testium, & muscolum cremasterem migrans.
38. Ramus exterior, qui partitur.
39. 40. In duos furculos.
41. 41. 41. Nervus lumbo-inguinalis.
42. 42. Illius ramus interior.
43. Illius ramus exterior.
44. 44. 44. 44. Surculi interiores rami interioris, in arteriam cruralem sese distribuētes.
45. Surculus exterior rami interioris, pluribus surculis in superiori & anteriori latere femoris evanescentis.
46. Nervus cutaneus externus.
47. Illius ramus exterior.
48. Illius ramus interior, qui in e. cum nervo cutaneo medio se conjungit.
49. Radix, superior tenuior nervi cutanei externi.
50. Radix inferior crassior N. cutanei externi, ex qua
- δ. Surculus in substantiam musculi magni Psoæ egreditur.
51. 51. Nervus cutaneus anterior.
52. Illius furculus interior in arteria crurali cum surculo 44. se inferit.
53. Continuatus nervus cutaneus anterior, qui deinde dividitur in.
54. 54. Duos furculos.
55. 55. 55. Nervus cutaneus medius, ex quo oritur.
56. Nervus cutaneus internus, seu superior.
57. Continuatus, & cum surculo interiori 48. nervi cutanei externi conjunctus nervus cutaneus medius.
58. Surculus interior cum nervo cutaneo anteriori (54. 54.) conjunctus.
59. Sur-

59. Surculus exterior.
60. 60. Tertia ansa communicationis nervea, seu truncus lumbalis anterior tertii paris.
61. Superior brevis quarta ansa communicationis nervea, seu truncus lumbalis anterior quarti paris.
62. §. 62. §. Plexus lumbalis non præparatus infra illum.
62. 62. Truncus nervi cruralis anterioris.
63. Angulus, ex quo deorsum plexus lumbalis oritur.
64. 65. 66. 67. Surculi ex nervo crurali anteriori in musculus iliacum internum H. H. penetrantes, & quandoque anastomizantes.
68. 68. 68. Radices ex secunda, tertia, & quarta eaque superiori ansa communicationis ad nervum cruralem anteriorem, seu obturatorem.
69. 69. 69. 69. Decursus nervi cruralis interni intra pelvim.
70. 70. Duo surculi pro musculo obturatore A. a.
71. Ramus interior nervi cruralis interioris.
72. Ramus illius medius.
73. Ramus illius exterior.
74. Surculus superior rami interioris pro adductore longo.
75. Surculus inferior rami interioris pro gracili interno.
76. 76. 76. *Nervus accessorius nervi cruralis interioris.*
77. Surculus accessorii nervi cum trunco nervi cruralis interioris se conjungens.
78. Surculus versus articulationem migrans.
79. Surculus pro pectineo.
80. Ansa communicationis nervea inferior quarti paris.
81. Quintum par nervorum lumbalium.
82. 82. Ansa transversa inter quartam ansam communicationis, & plexum lumbalem.

E X P L I C A T I O T A B U L Æ T E R T I Æ.

XII. Duodecima vertebra dorfi I. Prima vertebra lumborum II. Secunda vertebra lumborum III. Tertia vertebra lumborum IV. Quarta vertebra lumborum V. Quinta vertebra lumborum. a. a. a. a. a. a. Cartilagines intermediae. A. A. Os sacrum. B. B. Ultima costa spuria. C. C. Musculus quadratus lumborum. D. Pars ligamenti pelvis antici superioris cum tendine musculi quadrati lumborum. E. Pars musculi obliqui majoris abdominis. F. F. Pars musculi obliqui minoris abdominis. G. G. G. Musculus iliacus internus. H. H. H. Musculus Pfoas magnus. I. Funiculus spermaticus abscissus. K. Arteria iliaca externa paululum ad latus inclinata. L. L. Fissura tendinea musculi obliqui majoris abdominis. M. Membrum virile absque integumentis communibus. N. Scrotum dextri lateris fibris muscularibus musculi cremasteris obtectum. O. O. O. O. Glandulae inguinales. P. P. P. P. Tela adiposa in regione inguinali, pubis, & latere interno femoris, glandulas cingens. Q. Glandula femoralis interna magna.	Omnia corpora vertebrarum in medio dissecta, ut dextra pars dimidia oculis subjiciatur.

R, R,

- R. R. R. R. Interna lamina fasciæ latæ.
 S. S. S. Fragmentum laminae externæ fasciæ latæ.
 T. Ramus horizontalis ossis pubis.
 U. U. Pars aponeuroseos musculi obliqui majoris abdominis, ad formationem ligamenti Poupartii concurrens.
 1β. 1β. 1β. 1β. 1β. 1β. Decursus nervi sympathici magni dextri lateris super ultimam vertebra[m] dorfi, & omnes quinque vertebra[s] lumborum usque ad os sacrum.
 1. Primum ganglion lumbo-intercostale.
 2. Secundum — — — —
 3. Tertium — — — —
 4. Quartum — — — —
 5. Quintum — — — —
 6. Nervus ad sympathicum magnum accessorius ab ultimo pari nervorum dorsalium.
 7. 8. Nervi ad sympathicum magnum accessorii à primo pari nervorum lumbalium.
 9. 10. 11. Nervi ad sympathicum magnum accessorii à secundo pari nervorum lumbalium.
 12. Nervus ad sympathicum magnum accessorius à tertio pari nervorum lumbalium.
 13. 14. Nervi ad sympathicum magnum accessorii à quarto pari nervorum lumbalium.
 15. 16. Nervi ad sympathicum magnum accessorii à quinto pari nervorum lumbalium.
 17. 18. 19. Surculi continuati ex ultimo ganglio lumbo-intercostali pro nervo sympathico magno in decursu suo ad os sacrum.
 20. 20. Nervus ilio-hypogastricus.
 22. 22. Illius ramus exterior.
 23. Illius ramus interior.
 24. Nervus ilio-inguinalis.
 25. Illius ramus interior.
 26. 26. 26. Illius ramus exterior juxta totum suum decursum.

27. 27. Duo filimenta pro musculis abdominis.
28. 28. 28. Surculus interior rami interni nervi ilio - inguinalis juxta totum suum decursum.
29. Surculus exterior rami interni, qui cum ramo externo 26. in 27. se conjungit.
30. 31. 32. Tria filimenta rami externi, qui partim in linea alba, partim supra musculum obliquum minorem abdominis evanescunt.
33. Surculus rami interni ad telam adiposam regionis pubis tendens.
34. Surculus rami interni ad telam cellulofam glandulas inguinales cingentem migrans.
35. Finis rami interni nervi ilio - inguinalis, qui cum nervo lumbo - inguinali 47. se conjungit, &
- b. b. Infulam format.
36. 36. 36. Decursus nervi spermatici externi super musculum magnum Pfoam.
- a. Filamentum illius abscedens, & iterum accedens.
37. 37. 37. 37. 37. Surculus interior nervi spermatici externi, qui cum funiculo spermatico per anulum abdominalem transit & in scroto in d. d. super cremasterem egreditur.
38. Filamentum illius antierius.
39. Filamentum illius posterius.
40. Surculus exterior nervi spermatici externi.
41. 41. Surculus interior hujus furculi, supra musculum obliquum minorem egrediens (in e.), cum ramo externo nervi lumbo - inguinalis (45) se conjungit.
42. 42. Surculus exterior, eodem modo anastomofin efficiens.
- e. e. e. Infula ex anastomofi horum furculorum cum ramo externo nervi lumbo - inguinalis formata.
43. 43. 43. Nervus lumbo - inguinalis super musculum Pfoam cum nervo spermatico externo conjunctus decurrens.
44. Illius ramus interior.
45. 45. 45. Ramus illius exterior furculo interno (41) & externo (42) rami exterioris nervi spermatici externi adauctus, unde infula (e. e.) formatur.
46. Sur-

46. Surculus hujus rami ad telam adiposam glandularum inguinalium migrans (o).
47. 47. Surculus in (35) cum extremitate rami interioris nervi ilio-inguinalis se conjungens, unde dein formata insula (b. b.).
49. 49. Ex utroque nervo versus interiorem femoris partem continuatus nervus oritur.
48. Surculus rami exterioris nervi lumbo-inguinalis pro tela adiposa regionis pubis.
50. 50. Duo filamenta rami interioris (44) N. lumbo-inguinalis ad arteriam cruralem migrans.
51. 51. 51. Alius furculus rami interioris hujus nervi inter laminas fasciæ latæ extra ligamentum Poupartii (U) egrediens extrorsum in
52. 52. 52. Quatuor furculos divisus nervum cutaneum externum superfluit.
53. Nervus cutaneus externus.
54. Ramus interior nervi cutanei externi (ε) cum nervo cutaneo medio (63) sub angulo acuto se conjungens.
55. Ramus exterior crassior nervi cutanei externi extra ligamentum Poupartii, qui
56. Surculum breviorē versus superiorem & posteriorem, —
57. Surculum longiorē & crassiorē versus anteriorem & posteriorem — &
58. Surculum longiorē & tenuiorē versus anteriorem partem femoris ablegat.
59. 60. Duæ extremitates furculi brevioris 56, versus posteriorem partem femoris migrantes.
61. Radix superior tenuior nervi cutanei externi ex secunda ansa communicationis (Tab. II.) super musculus Psoam egrediens.
62. Radix inferior crassior nervi cutanei externi ex eadem ansa communicationis infra musculus Psoam egrediens.
63. 63. 63. Nervus cutaneus medius juxta totum suum decursum super musculus iliacum internum ad latus musculi Psoæ, & anastomosis illius (ε) cum ramo interiori nervi cutanei externi,

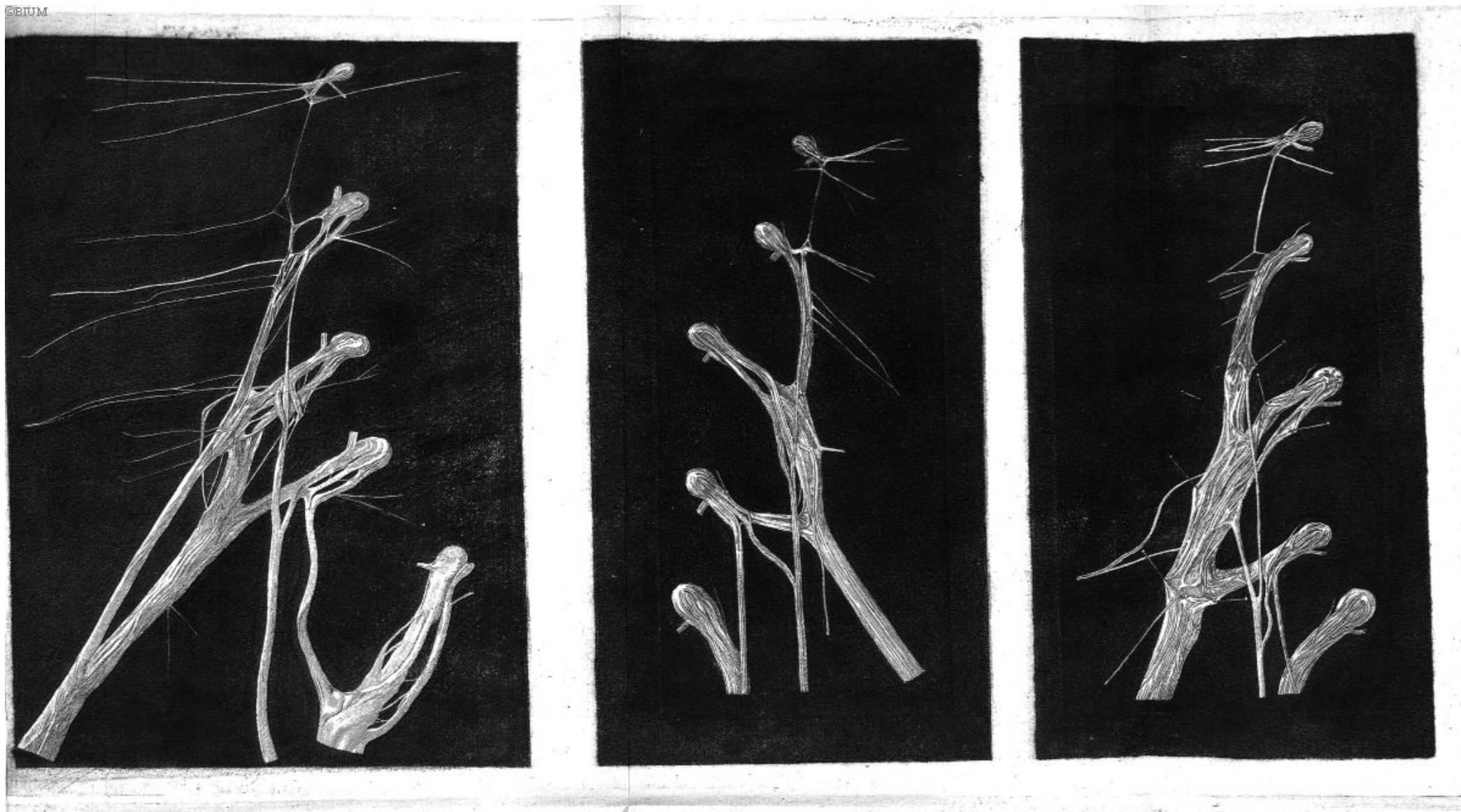
64. Sur-

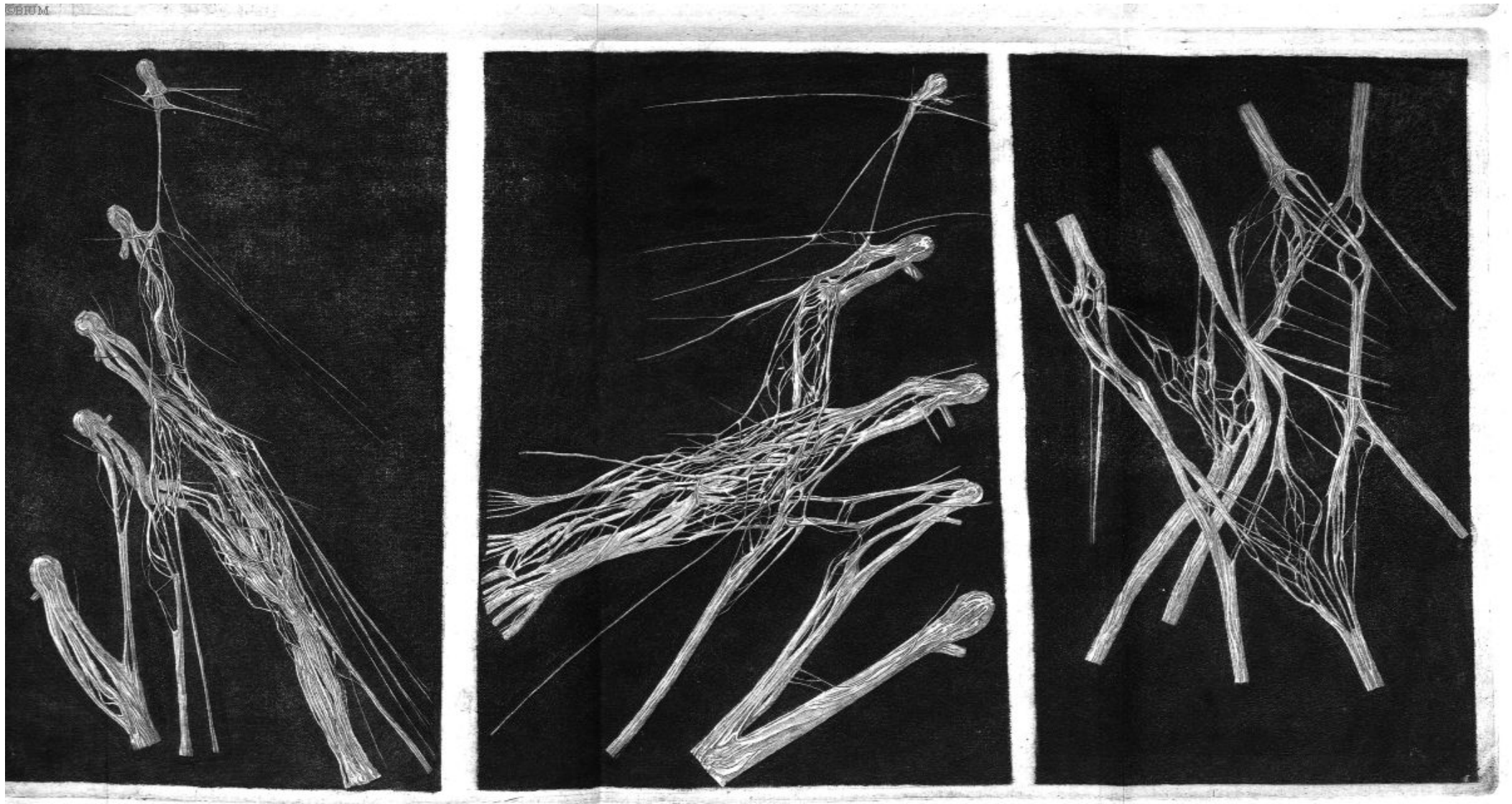

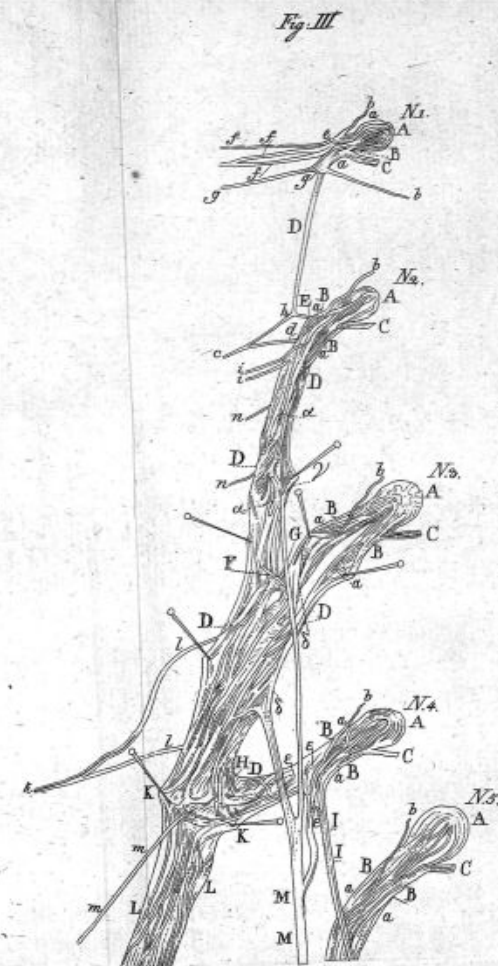
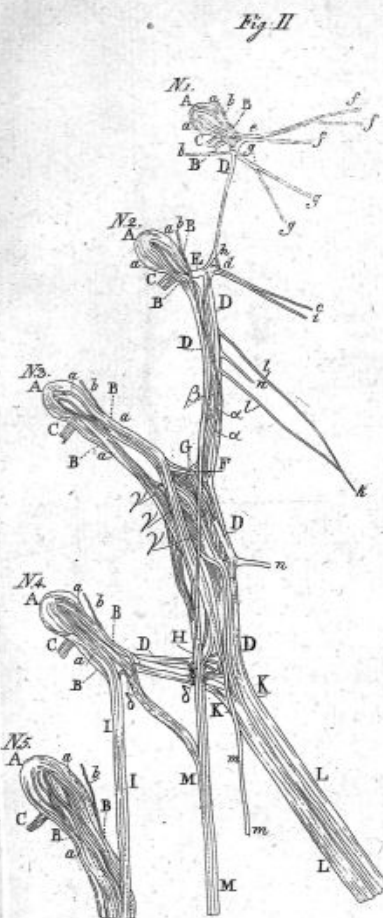
64. Surculus nervi cutanei medii anastomosin cum nervo cutaneo anteriori constituens.
65. 65. 65. 65. Decursus nervi cutanei anterioris (in f.) supra laminam anteriorem fasciæ latæ egredientis & (in g.) cum furculo 64. nervi cutanei medii 63. se conjungens.
66. 67. 68. 69. Quatuor furculi è trunco nervi cruralis anterioris, in muscolum iliacum internum penetrantes, & anastomizantes.
- c. c. c. Truncus nervi cruralis anterioris ad latus muscoli Pfoæ.
70. 70. 70. Truncus nervi cruralis interioris juxta suum decursum per pelvim.
71. 71. Nervus cutaneus, internus vulgo, seu superior, è nervo cutaneo medio hîc egrediens (Vide Tab. II. 56.).
72. 73. 74. 75. Varii furculi hujus nervi secundum varias directiones in latere interiori femoris.

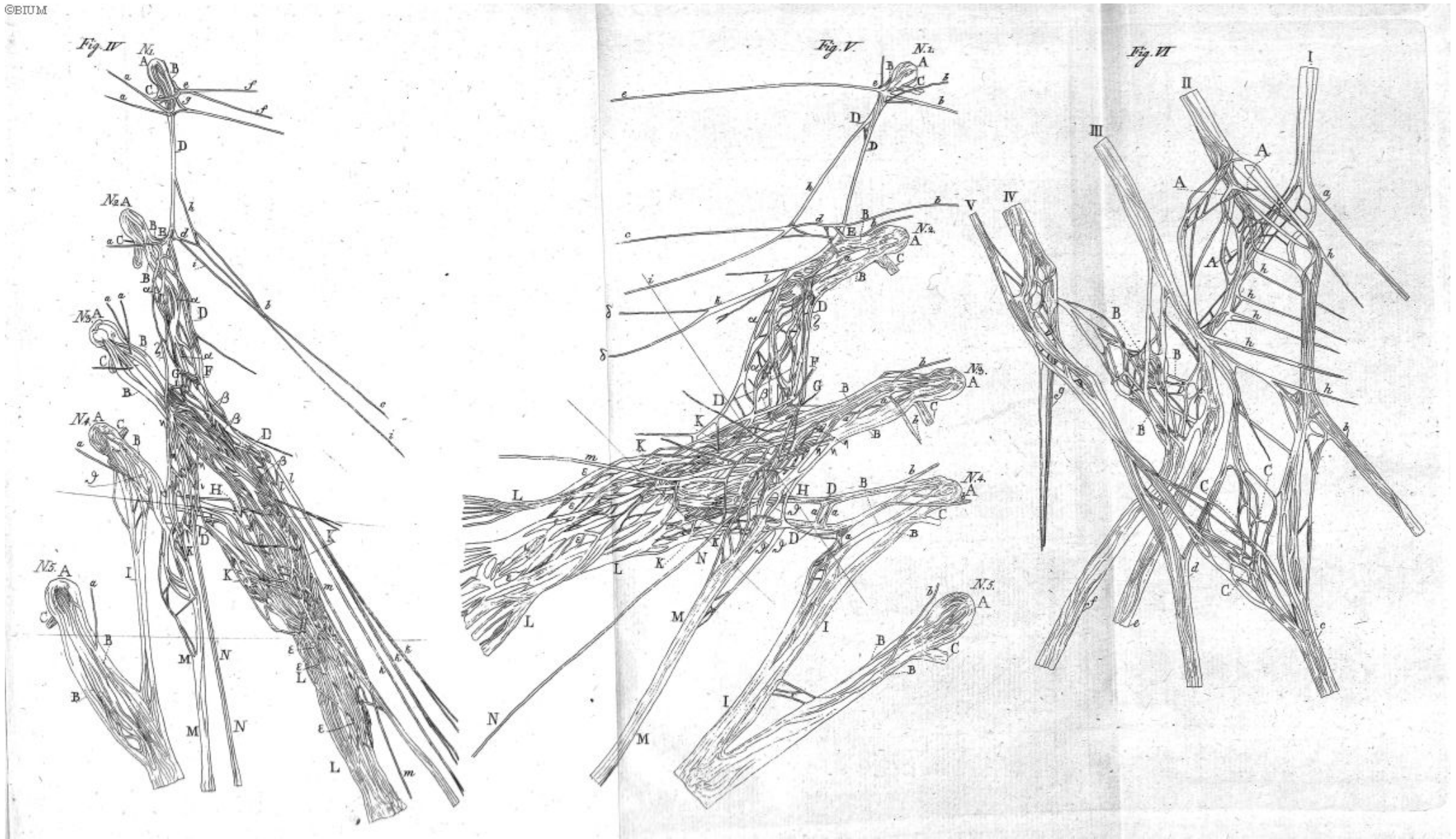
Corrigenda.

Pagina	1	Linea	4	repetito	Lege	repetita
2	—	—	2	Willisi	—	Willisi
11	—	—	7	et tertium	—	vel tertium
16	—	—	10	delineationem	—	delineationem
24	—	—	5	dirimato	—	directo
30	—	—	2	ervaturus	—	fervaturus
31	—	—	10	haud	—	haud
33	—	—	11	aponeuratica	—	aponeurotica
35	—	—	15	externus	—	internus
33	—	—	16	extorsum	—	extrorsum
33	—	—	17	iliaco	—	iliaca
37	—	—	23	contra	—	contra
40	—	—	25	Tab. V,	—	Tab. II
57	—	—	16	œconomiz	—	œconomiz
68	—	—	19	fuerit	—	fuit
72	—	—	9	recurrentis	—	recurrentis
72	—	—	26	decussationem	—	decussationem
81	—	—	9	longum	—	longum
82	—	—	11	accessorius	—	accessorius
85	—	—	12	unicam	—	unciam

Elk M. Mangold Lulu

